

## KOMISIJOS ĮGYVENDINIMO REGLAMENTAS (ES) 2017/367

2017 m. kovo 1 d.

**kuriuo pagal Reglamento (ES) 2016/1036 11 straipsnio 2 dalį atlikus priemonių galiojimo termino peržiūrą importuojamiems Kinijos Liaudies Respublikos kilmės arba iš Kinijos Liaudies Respublikos siunčiamiems fotovoltiniams moduliams iš kristalinio silicio ir jų pagrindinėms sudėtinėms dalims (t. y. elementams) nustatomas galutinis antidempingo muitas ir nutraukiamas dalinės tarpinės peržiūros tyrimas pagal Europos Parlamento ir Komisijos reglamento (ES) 2016/1036 11 straipsnio 3 dalį**

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2016 m. birželio 8 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2016/1036 dėl apsaugos nuo importo dempingo kaina iš Europos Sąjungos narėmis nesančių valstybių <sup>(1)</sup>, ypač į jo 11 straipsnio 2 ir 3 dalis,

kadangi:

## 1. PROCEDŪRA

## 1.1. Galiojančios priemonės

- (1) Atlikus antidempingo tyrimą (toliau – pirminis tyrimas), 2013 m. gruodžio mėn. Taryba Įgyvendinimo reglamentu (ES) Nr. 1238/2013 <sup>(2)</sup> (toliau – pirminis reglamentas) nustatė galutinį antidempingo muitą importuojamiems Kinijos Liaudies Respublikos kilmės arba iš Kinijos Liaudies Respublikos siunčiamiems fotovoltiniams moduliams iš kristalinio silicio ir jų pagrindinėms sudėtinėms dalims (t. y. elementams), kurių KN kodai šiuo metu yra ex 8501 31 00, ex 8501 32 00, ex 8501 33 00, ex 8501 34 00, ex 8501 61 20, ex 8501 61 80, ex 8501 62 00, ex 8501 63 00, ex 8501 64 00 ir ex 8541 40 90 (TARIC kodai 8501 31 00 81, 8501 31 00 89, 8501 32 00 41, 8501 32 00 49, 8501 33 00 61, 8501 33 00 69, 8501 34 00 41, 8501 34 00 49, 8501 61 20 41, 8501 61 20 49, 8501 61 80 41, 8501 61 80 49, 8501 62 00 61, 8501 62 00 69, 8501 63 00 41, 8501 63 00 49, 8501 64 00 41, 8501 64 00 49, 8541 40 90 21, 8541 40 90 29, 8541 40 90 31 ir 8541 40 90 39) (toliau – pirminės priemonės). Nustatytos priemonės – 27,3–64,9 % *ad valorem* muitas.
- (2) Per pirminį tyrimą Kinijos įrenginių ir elektronikos gaminių importo ir eksporto prekybos rūmai (toliau – CCCME) eksportuojančių gamintojų grupės vardu Komisijai pateikė išipareigojimą dėl kainos. Komisija šį išipareigojimą dėl kainos, susijusį su laikinuoju antidempingo muitu, priėmė Sprendimu 2013/423/ES <sup>(3)</sup>. Gavusi pranešimą apie iš dalies pakeistą eksportuojančių gamintojų grupės kartu su CCCME pasiūlytą išipareigojimą dėl kainos, Komisija Įgyvendinimo sprendimu 2013/707/ES <sup>(4)</sup> patvirtino iš dalies pakeisto išipareigojimo dėl kainos (toliau – išipareigojimas) priėmimą galutinių priemonių taikymo laikotarpiui. Vėliau Komisija priėmė Įgyvendinimo sprendimą 2014/657/ES <sup>(5)</sup>, kuriuo paaiškinama, kaip išipareigojimas turi būti įgyvendinamas. Be to, ji priėmė penkis reglamentus, kuriais atšauktas kelių eksportuojančių gamintojų išipareigojimo priėmimas <sup>(6)</sup>.

<sup>(1)</sup> OL L 176, 2016 6 30, p. 21.

<sup>(2)</sup> 2013 m. gruodžio 2 d. Tarybos įgyvendinimo reglamentas (ES) Nr. 1238/2013, kuriuo importuojamiems Kinijos Liaudies Respublikos kilmės arba iš Kinijos Liaudies Respublikos siunčiamiems fotovoltiniams moduliams iš kristalinio silicio ir jų pagrindinėms sudėtinėms dalims (t. y. elementams) nustatomas galutinis antidempingo muitas ir laikinojo muto galutinis surinkimas (OL L 325, 2013 12 5, p. 1).

<sup>(3)</sup> 2013 m. rugpjūčio 2 d. Komisijos sprendimas 2013/423/ES, kuriuo priimamas pasiūlytas išipareigojimas, susijęs su antidempingo tyrimu dėl importuojamų Kinijos Liaudies Respublikos kilmės arba iš jos siunčiamų fotovoltinių modulių iš kristalinio silicio ir jų pagrindinių sudėtinųjų dalių (t. y. elementų ir plokštelių) (OL L 209, 2013 8 3, p. 26).

<sup>(4)</sup> 2013 m. gruodžio 4 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimas 2013/707/ES, kuriuo patvirtinamas pasiūlyto išipareigojimo, susijusio su antidempingo ir subsidijų tyrimais dėl importuojamų Kinijos Liaudies Respublikos kilmės arba iš Kinijos Liaudies Respublikos siunčiamų fotovoltinių modulių iš kristalinio silicio ir jų pagrindinių sudėtinųjų dalių (t. y. elementų), priėmimas galutinių priemonių taikymo laikotarpiui (OL L 325, 2013 12 5, p. 214).

<sup>(5)</sup> 2014 m. rugsėjo 10 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimas 2014/657/ES, kuriuo priimamas eksportuojančių gamintojų grupės kartu su Kinijos įrenginių ir elektronikos gaminių importo ir eksporto prekybos rūmais (CCCME) pateiktas pasiūlymas dėl patikslinimų, susijusių su Įgyvendinimo sprendime 2013/707/ES nurodyto išipareigojimo įgyvendinimu (OL L 270, 2014 9 11, p. 6).

<sup>(6)</sup> Komisijos įgyvendinimo reglamentai (ES) 2015/1403 (OL L 218, 2015 8 19, p. 1), (ES) 2015/2018 (OL L 295, 2015 11 12, p. 23), (ES) 2016/115 (OL L 23, 2016 1 29, p. 47), (ES) 2016/1045 (OL L 170, 2016 6 29, p. 5) ir (ES) 2016/1998 (OL L 308, 2016 11 16, p. 8), kuriais atšauktas kelių eksportuojančių gamintojų išipareigojimo priėmimas.

- (3) 2015 m. gegužės 5 d. Komisija paskelbė pranešimą apie antidempingo ir kompensacinių priemonių, taikomų importuojamiems peržiūrimiesiems produktams, dalinės tarpinės peržiūros inicijavimą<sup>(7)</sup>. Peržiūra buvo susijusi tik su lyginamuoju dydžiu, kuriuo remtasi nustatant kainos koregavimo mechanizmą, numatytą pagal minėtą įsipareigojimą. Peržiūra nutraukta 2016 m. sausio mėn. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) 2016/12<sup>(8)</sup>.
- (4) 2015 m. gegužės 28 d. Komisija inicijavo priemonių vengimo tyrimus dėl galimo tiek antidempingo, tiek kompensacinių priemonių, taikomų importuojamiems peržiūrimiesiems produktams, vengimo juos siunčiant iš Malaizijos ir Taivano ir deklaruojant arba nedeklaruojant kaip Malaizijos ar Taivano kilmės<sup>(9)</sup> <sup>(10)</sup>. Vėliau priemonių taikymas buvo išplėstas importuojamiems iš Malaizijos ir Taivano siunčiamiems fotovoltiniams moduliams iš kristalinio silicio ir jų pagrindinėms sudėtinėms dalims (t. y. elementams), išskyrus kelis tikruosius gamintojus, kurie, kaip nustatyta, priemonių nevengė<sup>(11)</sup>.

### 1.2. Prašymas atlikti priemonių galiojimo termino peržiūrą

- (5) Paskelbus pranešimą apie artėjančią pirminių priemonių galiojimo pabaigą<sup>(12)</sup>, 2015 m. rugsėjo 4 d. Komisija gavo prašymą pagal pagrindinio reglamento 11 straipsnio 2 dalį inicijuoti priemonių galiojimo termino peržiūrą. Prašymą Sąjungos gamintojų, kurie pagamina daugiau nei 25 % visų fotovoltinių modulių iš kristalinio silicio ir jų pagrindinių sudėtinųjų dalių (t. y. elementų) Sąjungoje, vardu pateikė „ES ProSun“ ir jį parėmė Sąjungos gamintojai, bendrai pagaminantys daugiau nei 50 % viso panašaus produkto kiekio, kurį pagamina Sąjungos pramonės dalis, remianti prašymą arba jam prieštaraujanti.

### 1.3. Priemonių galiojimo termino peržiūros ir tarpinės peržiūros inicijavimas

- (6) 2015 m. gruodžio 5 d. Komisija inicijavo antidempingo priemonių, taikomų į Sąjungą importuojamiems KLR kilmės ar iš KLR (toliau – nagrinėjamoji šalis) siunčiamiems fotovoltiniams moduliams iš kristalinio silicio ir jų pagrindinėms sudėtinėms dalims (t. y. elementams), galiojimo termino peržiūrą ir paskelbė atitinkamą pranešimą apie inicijavimą *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*<sup>(13)</sup> (toliau – pranešimas apie priemonių galiojimo termino peržiūros inicijavimą).
- (7) Tą pačią dieną Komisija pagal pagrindinio reglamento 11 straipsnio 3 dalį *ex officio* inicijavo dalinę tarpinę peržiūrą, per kurią nagrinėjama tik tai, ar galiojančių priemonių, skirtų elementams, naudojamiems fotovoltiniuose moduluose ar plokštėse iš kristalinio silicio, tolesnis taikymas prieštarautų Sąjungos interesams<sup>(14)</sup> (toliau – pranešimas apie tarpinės peržiūros inicijavimą).

<sup>(7)</sup> Pranešimas apie dalinės tarpinės antidempingo ir kompensacinių priemonių, taikomų importuojamiems Kinijos Liaudies Respublikos kilmės arba iš Kinijos Liaudies Respublikos siunčiamiems fotovoltiniams moduliams iš kristalinio silicio ir jų pagrindinėms sudėtinėms dalims (t. y. elementams), peržiūros inicijavimą (OL C 147, 2015 5 5, p. 4).

<sup>(8)</sup> 2016 m. sausio 6 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2016/12, kuriuo nutraukiama antidempingo ir kompensacinių priemonių, taikomų importuojamiems Kinijos Liaudies Respublikos kilmės arba iš Kinijos Liaudies Respublikos siunčiamiems fotovoltiniams moduliams iš kristalinio silicio ir jų pagrindinėms sudėtinėms dalims (t. y. elementams), dalinė tarpinė peržiūra (OL L 4, 2016 1 7, p. 1).

<sup>(9)</sup> 2015 m. gegužės 28 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2015/833, kuriuo inicijuojamas tyrimas dėl galimo antidempingo priemonių, nustatytų Tarybos įgyvendinimo reglamentu (ES) Nr. 1238/2013 importuojamiems Kinijos Liaudies Respublikos kilmės arba iš Kinijos Liaudies Respublikos siunčiamiems fotovoltiniams moduliams iš kristalinio silicio ir jų pagrindinėms sudėtinėms dalims (t. y. elementams), vengimo importuojant iš Malaizijos ir Taivano siunčiamus fotovoltinius modulius iš kristalinio silicio ir jų pagrindines sudėtinės dalis (t. y. elementus), deklaruojamus arba nedeklaruojamus kaip Malaizijos ir Taivano kilmės, ir įpareigojama registruoti tokius importuojamus produktus (OL L 132, 2015 5 29, p. 60).

<sup>(10)</sup> 2015 m. gegužės 28 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2015/832, kuriuo inicijuojamas tyrimas dėl galimo kompensacinių priemonių, nustatytų Tarybos įgyvendinimo reglamentu (ES) Nr. 1239/2013 importuojamiems Kinijos Liaudies Respublikos kilmės arba iš Kinijos Liaudies Respublikos siunčiamiems fotovoltiniams moduliams iš kristalinio silicio ir jų pagrindinėms sudėtinėms dalims (t. y. elementams), vengimo importuojant iš Malaizijos ir Taivano siunčiamus fotovoltinius modulius iš kristalinio silicio ir jų pagrindines sudėtinės dalis (t. y. elementus), deklaruojamus arba nedeklaruojamus kaip Malaizijos ir Taivano kilmės, ir įpareigojama registruoti tokius importuojamus produktus (OL L 132, 2015 5 29, p. 53).

<sup>(11)</sup> 2016 m. vasario 11 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2016/185, kuriuo galutinio antidempingo muto, Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1239/2013 nustatyto Kinijos Liaudies Respublikos kilmės arba iš Kinijos Liaudies Respublikos siunčiamiems fotovoltiniams moduliams iš kristalinio silicio ir jų pagrindinėms sudėtinėms dalims (t. y. elementams), taikymas išplečiamas importuojamiems fotovoltiniams moduliams iš kristalinio silicio ir jų pagrindinėms sudėtinėms dalims (t. y. elementams), siunčiamiems iš Malaizijos ir Taivano ir deklaruojamiems arba nedeklaruojamiems kaip Malaizijos ir Taivano kilmės (OL L 37, 2016 2 12, p. 76).

<sup>(12)</sup> Pranešimas apie artėjančią tam tikrų antidempingo priemonių galiojimo pabaigą (OL C 137, 2015 4 25, p. 29).

<sup>(13)</sup> Pranešimas apie antidempingo priemonių, taikomų importuojamiems Kinijos Liaudies Respublikos kilmės arba iš Kinijos Liaudies Respublikos siunčiamiems fotovoltiniams moduliams iš kristalinio silicio ir jų pagrindinėms sudėtinėms dalims (t. y. elementams), galiojimo termino peržiūros inicijavimą (OL C 405, 2015 12 5, p. 8).

<sup>(14)</sup> Pranešimas apie dalinės tarpinės antidempingo ir kompensacinių priemonių, taikomų importuojamiems Kinijos Liaudies Respublikos kilmės arba iš Kinijos Liaudies Respublikos siunčiamiems fotovoltiniams moduliams iš kristalinio silicio ir jų pagrindinėms sudėtinėms dalims (t. y. elementams), peržiūros inicijavimą (OL C 405, 2015 12 5, p. 33).

#### 1.4. Peržiūros tiriamasis laikotarpis ir nagrinėjamas laikotarpis

- (8) Atliekant dempingo tęsimosi arba pasikartojimo tyrimą nagrinėtas 2014 m. spalio 1 d.–2015 m. rugsėjo 30 d. laikotarpis (toliau – peržiūros tiriamasis laikotarpis arba PTL). Atliekant žalos tęsimosi arba pasikartojimo tikimybei įvertinti svarbių tendencijų tyrimą nagrinėtas laikotarpis nuo 2012 m. sausio 1 d. iki peržiūros tiriamojo laikotarpio pabaigos (toliau – nagrinėjamas laikotarpis). Tie patys laikotarpiai nagrinėti atliekant dalinę tarpinę peržiūrą.

#### 1.5. Suinteresuotosios šalys

- (9) Pranešimuose apie inicijavimą Komisija paragino suinteresuotąsias šalis pranešti jai apie ketinimą dalyvauti atliekant tyrimus. Be to, Komisija apie tyrimo inicijavimą pranešė pareiškėjams, kitiems žinomiems Sąjungos gamintojams, žinomiems KLR eksportuojantiems gamintojams ir KLR valdžios institucijoms, žinomiems importuotojams, tiekėjams ir naudotojams, prekiautojams ir žinomoms susijusioms asociacijoms, ir paragino juos dalyvauti.
- (10) Suinteresuotosios šalys turėjo galimybę pateikti pastabų dėl tyrimų inicijavimo ir prašyti, kad Komisija ir (arba) prekybos bylas nagrinėjantis pareigūnas jas išklaustų.
- (11) Pranešime apie priemonių galiojimo termino peržiūros inicijavimą Komisija pranešė suinteresuotosioms šalims ketinanti Jungtines Amerikos Valstijas (JAV), Indiją, Japoniją, Malaiziją, Pietų Korėją ir Taivaną laikyti trečiosiomis rinkos ekonomikos šalimis pagal pagrindinio reglamento 2 straipsnio 7 dalies a punktą. Komisija pranešė šių šalių žinomiems gamintojams apie inicijuotus tyrimus ir paragino juos dalyvauti.

#### 1.6. Atranka

- (12) Pranešimuose apie inicijavimą Komisija nurodė, kad ji pagal pagrindinio reglamento 17 straipsnį gali vykdyti Kinijos eksportuojančių gamintojų atranką (dėl priemonių galiojimo termino peržiūros) ir Sąjungos gamintojų ir Sąjungos nesusijusių importuotojų atranką (tiek dėl priemonių galiojimo termino peržiūros, tiek dėl tarpinės peržiūros).

##### 1.6.1. Sąjungos gamintojų atranka

- (13) Pranešimuose apie inicijavimą Komisija nurodė preliminariai atrinkusi tam tikrus Sąjungos gamintojus. Komisija juos atrinko, remdamasi didžiausia tipiška pardavimo ES apimtimi ir atsižvelgdama į gamybos apimtį ir geografinę vietą, kurias buvo galima pagrįstai ištirti per turimą laiką. Atrinkti šeši Sąjungos modulių gamintojai ir trys Sąjungos elementų gamintojai. Preliminariai atrinkta tiek vertikalčiai integruotų, tiek neintegruotų gamintojų. Komisija paragino visas suinteresuotąsias šalis pateikti pastabų dėl atrankos. Visos preliminariai atrinktos bendrovės sutiko būti preliminariai atrinktos.
- (14) Kelios suinteresuotosios šalys pateikė pastabų dėl pasiūlytų atrinktų gamintojų. Jos sukritikavo tai, kad kelių Sąjungos gamintojų pavadinimai ir veiklos vietos nebuvo atskleisti ir todėl suinteresuotosios šalys negalėjo pateikti pastabų dėl atrinktų gamintojų dalies, palyginti su Sąjungos pramonės visa gamybos ir pardavimo apimtimi.
- (15) Komisija priminė, kad visi atrinkti Sąjungos gamintojai, išskyrus „SolarWorld“, „WARIS Srl“ (toliau – „Waris“) ir „Sillia VL“ (toliau – „Sillia“), inicijuojant tyrimus prašė neatskleisti jų pavadinimų. Komisija atsižvelgė į šiuos prašymus, tačiau paragino juos patvirtinti pageidavimą likti anonimiškais per visą peržiūrų tyrimų laikotarpį ir pateikti pagrįstų priežasčių. Visos susijusios bendrovės, išskyrus vieną, patvirtino savo pirminius prašymus ir juos pagrindė. Bendrovės nurodė bijančios netekti galimybių vykdyti veiklą KLR ir (arba) gauti žaliavų ir sudėtinių dalių iš KLR. Nuspręsta, kad šios priežastys yra pakankamos. Todėl Komisija nusprendė sutikti su jų anonimiškumo prašymu ir atmesti suinteresuotųjų šalių prašymus atskleisti atrinktų Sąjungos gamintojų tapatybes ir veiklos vietas. Iš anoniminių bendrovių tik „Jabil Assembly Poland sp. zoo.“ (toliau – „Jabil“) sutiko, kad jos tapatybė būtų atskleista galutinai ją atrinkus.

- (16) Vienas eksportuojantis gamintojas teigė, kad Komisija neapibrėžė Sąjungos pramonės prieš preliminariai atrinkdama gamintojus. Todėl jis negalėjo pateikti pastabų, ar atrinkti gamintojai yra tipiški. Be to, kai kurie iš atrinktų Sąjungos gamintojų, pvz., „Solarworld“, yra vertikaliai integruoti, nes gamina elementus, kurie daugiausia naudojami jų pačių modulių gamybai. Todėl kyla rizika, kad to paties galutinio produkto, t. y. modulių, gamyba įskaitoma du kartus.
- (17) Remiantis pranešimais apie inicijavimą, Sąjungos pramonė yra visi Sąjungos modulių ir pagrindinių sudėtinių dalių (t. y. elementų) gamintojai. Be to, Sąjungos pramonė aiškiai apibrėžta dar per pirminį tyrimą. Galiausiai, nagrinėjant Sąjungos pramonės esamą padėtį ir tipiskumą į uždaramą naudojimui gaminamus elementus nebuvo atsižvelgta. Todėl šis teiginys buvo atmestas.
- (18) Kelios kitos suinteresuotosios šalys teigė, kad Komisijai nederejo atrinkti „Waris“ ir „Sillia“, nes šios bendrovės yra smulkūs Sąjungos modulių gamintojai. Dėl šios priežasties jie taiko labai specifinį veiklos modelį, kuris nėra tipiškas. Komisijai, kaip teigiama, reikėjo atrinkti ne šias bendroves, o dideles ir vidutines bendroves, kaip antai „Jabil“.
- (19) Komisija atmetė šį teiginį, nes ji taip pat atrinko daug didelių ir vidutinių modulių gamintojų. Bendrovės „Waris“ ir „Sillia“ atrinktos platesniam geografiniam tipiskumui užtikrinti.
- (20) Jau inicijavusi tyrimą Komisija turėjo išbraukti bendrovę „Sillia“ iš atrinktų bendrovių sąrašo dėl nepakankamo bendradarbiavimo. Galiausiai likę atrinkti Sąjungos gamintojai sudarė 38,8 % visos ES modulių pardavimo apimtys ir 55 % visos Sąjungos modulių gamybos apimtys. Kalbant apie elementus jos sudarė 76,6 % visos ES pardavimo apimtys ir 77 % visos Sąjungos gamybos. Todėl atrinktos pakoreguoto sąrašo bendrovės laikytos tipiškomis Sąjungos pramonės bendrovėmis.

#### 1.6.2. Importuotojų atranka

- (21) Tam, kad galėtų nuspręsti, ar atranka yra būtina (o jei būtina, kad galėtų atrinkti bendroves), Komisija paprašė nesusijusių importuotojų pateikti pranešimuose apie inicijavimą nurodytą informaciją.
- (22) Du nesusiję importuotojai pateikė prašomą informaciją ir sutiko būti atrinkti. Atsižvelgdama į nedidelį importuotojų skaičių Komisija nusprendė, kad atranka nereikalinga.

#### 1.6.3. Eksportuojančių gamintojų atranka

- (23) Atsižvelgiant į akivaizdžiai didelį eksportuojančių gamintojų skaičių, pranešime apie priemonių galiojimo termino peržiūros inicijavimą buvo numatyta, kad, siekiant nustatyti dempingą, pagal pagrindinio reglamento 17 straipsnį gali būti atliekama atranka. Tam, kad galėtų nuspręsti, ar atranka būtina (o jei būtina, kad galėtų atrinkti bendroves), Komisija paprašė visų žinomų KLR eksportuojančių gamintojų pateikti pranešime apie priemonių galiojimo termino peržiūros inicijavimą nurodytą informaciją. Be to, konsultuotasi su nagrinėjamosios šalies valdžios institucijomis.
- (24) Prašomą informaciją pateikė ir sutiko būti atrinktas aštuoniasdešimt vienas nagrinėjamosios šalies eksportuojantis gamintojas (dažnai – kelių bendrovių grupės). Pagal pagrindinio reglamento 17 straipsnio 1 dalį Komisija atrinko tris grupes, remdamasi didžiausia tipiška eksporto į Sąjungą apimtimi, kurią būtų galima pagrįstai ištirti per turimą laiką. Visi trys eksportavo modulius į ES, vienas taip pat eksportavo elementus. Pagal pagrindinio reglamento 17 straipsnio 2 dalį dėl atrinktų bendrovių konsultuotasi su visais žinomais susijusiais eksportuojančiais gamintojais ir nagrinėjamosios šalies valdžios institucijomis. Jokių pastabų nepateikta.
- (25) Atskleidus faktus viena suinteresuotoji šalis tvirtino, kad atrinkti eksportuojantys gamintojai netinkami, nes šių bendrovių gamybos apimtis ir pajėgumas labai skiriasi nuo atrinktų Sąjungos gamintojų gamybos apimtys ir pajėgumo.

- (26) Kaip paaiškinta 24 konstatuojamojoje dalyje, Komisija atrinko bendroves, remdamasi didžiausia tipiška eksporto į Sąjungą apimtimi, kurią būtų galima pagrįstai ištirti per turimą laiką. Pagal pagrindinio reglamento 17 straipsnį atrinkti subjektai pagal atrankos metu turimą informaciją turi būti statistiškai tinkami arba atranka turi būti vykdoma pagal didžiausią tipišką produkcijos, pardavimo ar eksporto apimtį, kurią galima pagrįstai ištirti per turimą laiką. Todėl atrinkti eksportuojantys gamintojai turi būti tipiški eksportuojantys gamintojai, o ne tipiški Sąjungos subjektų atitikmenys. Kaip patvirtinta Teisingumo Teismo praktika, atrinkti eksportuojantys gamintojai neprivalo tiksliai atitikti Sąjungos gamintojų <sup>(15)</sup>. Todėl šis teiginys buvo atmestas.

#### 1.7. Klausimyno atsakymai ir tikrinamieji vizitai

- (27) Komisija išsiuntė klausimynus trims atrinktiems KLR gamintojams, devyniems Sąjungos gamintojams ir daugiau nei 100 kitų suinteresuotųjų šalių, pvz., nesusijusiems importuotojams, pradinės grandies ir galutinės grandies bendrovėms, kurios pareiškė apie save per pranešimuose apie inicijavimą nustatytus terminus.
- (28) Komisija rinko ir tikrino visą informaciją, kuri, jos nuomone, buvo reikalinga išvadoms dėl dempingo, jo daromos žalos ir Sąjungos interesų padaryti. Tikrinamieji vizitai pagal pagrindinio reglamento 16 straipsnį buvo surengti šių suinteresuotųjų šalių patalpose:

##### Sąjungos gamintojai

- „SolarWorld Group“, Bona, Vokietija
- „Jabil“, Kvidzynas, Lenkija
- „WARIS S.r.l.“, Borgo Kjezè, Italija
- 2 anoniminiai modulių gamintojai ir 2 anoniminiai elementų gamintojai

##### Importuotojai

- „IBC Solar AG“, Vokietija
- „BayWa r.e.“ „Solar Energy Systems GmbH“, Vokietija

##### Pradinės grandies bendrovės

- „Wacker Chemie AG“, Vokietija

##### KLR eksportuojantys gamintojai

- „Chint Solar“, Hangzhou
- „Jinko Solar“, Shanghai ir Shangrao
- „Trina Solar“, Changzhou

##### Panašios šalies gamintojai

- „Sunengine Corporation“, Hukou, Taivanas

#### 1.8. Faktų atskleidimas

- (29) 2016 m. gruodžio 20 d. Komisija visoms suinteresuotosioms šalims atskleidė esminius faktus ir aplinkybes, kuriais remdamasi ji ketina toliau taikyti galiojančias antidempingo priemones, ir paragino visas suinteresuotąsias

<sup>(15)</sup> 2015 m. rugsėjo 10 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Fliesen-Zentrum prieš Hauptzollamt* (prejudicinis sprendimas), C-687/13, 87–90 konstatuojamosios dalys.

šalis pateikti pastabų. Komisija išnagrinėjo suinteresuotųjų šalių pateiktas pastabas ir, kai tinkama, į jas atsižvelgė. Atskleidus faktus Kinijos prekybos rūmai, „Wacker“, „Solar Power Europe“ (SPE) ir „Solar Alliance for Europe“ (SAFE) paprašė, kad juos išklaustų prekybos bylas nagrinėjantis pareigūnas, ir buvo išklaustyti.

- (30) 379 konstatuojamojoje dalyje nurodytam komitetui nepateikus nuomonės Komisija pranešė ketinanti sutrumpinti priemonių taikymo laikotarpį nuo 24 iki 18 mėnesių. Ji paragino suinteresuotąsias šalis pateikti pastabų dėl šio ketinimo.

## 2. NAGRINĖJAMASIS PRODUKTAS IR PANAŠUS PRODUKTAS

### 2.1. Nagrinėjamasis produktas

- (31) Nagrinėjamasis produktas yra Kinijos Liaudies Respublikos kilmės arba iš Kinijos Liaudies Respublikos siunčiami fotovoltiniai moduliai arba plokštės iš kristalinio silicio ir elementai, naudojami fotovoltiniuose moduluose ar plokštėse iš kristalinio silicio (elementų storis neviršija 400 mikrometrų) (toliau – peržiūrimasis produktas arba nagrinėjamasis produktas), kurių KN kodai šiuo metu yra ex 8501 31 00, ex 8501 32 00, ex 8501 33 00, ex 8501 34 00, ex 8501 61 20, ex 8501 61 80, ex 8501 62 00, ex 8501 63 00, ex 8501 64 00 ir ex 8541 40 90 (TARIC kodai 8501 31 00 81, 8501 31 00 89, 8501 32 00 41, 8501 32 00 49, 8501 33 00 61, 8501 33 00 69, 8501 34 00 41, 8501 34 00 49, 8501 61 20 41, 8501 61 20 49, 8501 61 80 41, 8501 61 80 49, 8501 62 00 61, 8501 62 00 69, 8501 63 00 41, 8501 63 00 49, 8501 64 00 41, 8501 64 00 49, 8541 40 90 21, 8541 40 90 29, 8541 40 90 31 ir 8541 40 90 39), išskyrus atvejus, kai šie produktai vežami tranzitu, kaip apibrėžta GATT V straipsnyje.
- (32) Peržiūrimojo produkto apibrėžčiai nepriskiriami šių rūšių produktai:
- iš mažiau kaip šešių elementų sudaryti nešiojami saulės įkrovikliai, kurių paskirtis tiekti elektrą prietaisams arba įkrauti elementus;
  - fotovoltiniai produktai plona plėvele;
  - fotovoltiniai produktai iš kristalinio silicio, visam laikui įmontuoti į elektros prietaisus, kurių paskirtis nėra energijos gamyba ir kurie naudoja integruoto (-ų) fotovoltinio (-ių) elemento (-ų) iš kristalinio silicio gaminamą elektrą;
  - moduliai ar plokštės, kurių išėjimo įtampa neviršija 50 V nuolatinės srovės, o atiduodamoji galia neviršija 50 W, ir kurie skirti tik tiesiogiai naudoti kaip baterijų įkrovikliai tokios pačios įtampos ir galios sistemose.
- (33) Fotovoltiniai moduliai ir elementai saulės šviesą paverčia elektros energija. Virsmas vyksta elementuose, kurie sugeria šviesą ir per kristalinį silicį ją paverčia elektros energija.

### 2.2. Panašus produktas

- (34) Per tyrimą nustatyta, kad tokias pačias pagrindines fizines, chemines ir technines savybes turi šie tokiems patiems pagrindiniams tikslams naudojami produktai:
- nagrinėjamasis produktas,
  - KLR pagamintas ir Sąjungoje parduodamas produktas,
  - KLR pagamintas ir kitose rinkose parduodamas produktas,
  - Taivano, kuris naudotas kaip panaši šalis, vidaus rinkoje gaminamas ir parduodamas produktas ir
  - Sąjungoje Sąjungos pramonės gaminamas ir parduodamas produktas.
- (35) Todėl Komisija nusprendė, kad šie produktai yra panašūs produktai, kaip nustatyta pagrindinio reglamento 1 straipsnio 4 dalyje.

### 3. DEMPINGAS

#### 3.1. Pirminės pastabos

- (36) Remdamasi pagrindinio reglamento 11 straipsnio 2 dalimi Komisija išnagrinėjo, ar pastaruoju metu vykdytas dempingas ir ar yra tikimybė, kad pasibaigus iš KLR importuojamiems produktams taikomų priemonių galiojimui dempingas bus tęsiamas arba pasikartos.

#### 3.2. Dempingas peržiūros tiriamuoju laikotarpiu

##### 3.2.1. Panaši šalis

- (37) Kadangi KLR laikoma ne rinkos ekonomikos šalimi, normalioji vertė nustatyta remiantis rinkos ekonomikos trečiosios šalies kaina, kaip nustatyta pagrindinio reglamento 2 straipsnio 7 dalies a punkte. Tam reikėjo parinkti panašią šalį.
- (38) Indija buvo laikoma panašia šalimi per pirminį tyrimą. Pranešime apie inicijavimą Komisija pranešė suinteresuotosioms šalims ketinanti galimomis panašiomis šalimis laikyti JAV ir Indiją (kaip prašyta pareiškėjo), taip pat Japoniją, Malaiziją, Pietų Korėją ir Taivaną.
- (39) Šešios suinteresuotosios šalys pateikė Komisijai pastabas dėl panašios šalies pasirinkimo. Visos jos pritarė Taivanui. Viena, kaip alternatyviai šaliai, pritarė Pietų Korėjai. Visos jos prieštaravo JAV dėl galiojančių prekybos apsaugos priemonių ir vidaus subsidijavimo sukeltų iškraipymų. Trys šalys taip pat prieštaravo Indijai dėl vidaus rinkos trūkumų.
- (40) Susisiekusi su visais žinomais panašaus produkto gamintojais visose galimose panašiose šalyse Komisija užtikrino vieno Taivano gamintojo ir vieno JAV gamintojo bendradarbiavimą. Taivano bendradarbiaujantis gamintojas daugiausia gamino elementus, bet prekiaavo tiek moduliais, tiek elementais. Didžioji dalis šio gamintojo parduodamų modulių buvo pagaminta trečiųjų šalių pagal žaliavų perdavimo susitarimą, pagal kurį trečioji šalis gauna elementus ir perdavimo mokestį, ir tiekia modulius. Kai kurie moduliai buvo tiesiog įsigijami iš trečiųjų šalių, kuriems bendradarbiaujantis gamintojas parduodavo elementus. Tuomet visi šie moduliai būdavo parduodami naudojant bendradarbiaujančio gamintojo prekės ženklą. JAV bendradarbiaujantis gamintojas susijęs su dideliu Sąjungos gamintoju („SolarWorld“) ir gamino tiek elementus, tiek modulius, tačiau vidaus rinkoje prekiaavo tik moduliais.
- (41) Taivano ir JAV rinkos, kiek galima įvertinti, yra konkurencingos, jose veikia keli vidaus gamintojai ir nemažai importuojama iš užsienio. Vis dėlto JAV saulės energijos plokščių rinka saugoma antidempingo ir kompensaciniais muitais, taikomais iš Kinijos importuojamiems produktams ir antidempingo muitais, taikomais iš Taivano importuojamiems produktams. Taivane tokios priemonės netaikomos.
- (42) Kadangi JAV bendradarbiaujantis gamintojas per PTL neprekiavo elementais vidaus rinkoje ir, kitaip nei JAV, Taivano rinka nėra saugoma prekybos apsaugos priemonėmis, Komisija kaip tinkamiausią rinkos ekonomikos trečiąją šalį pasirinko Taivaną.
- (43) Atskleidus faktus dvi suinteresuotosios šalys teigė, kad Komisija pasirinko netinkamą panašios šalies gamintoją, nes jis gamina mažiau elementų, nei eksportuojantis gamintojas, o jo moduliai gaminami trečiųjų šalių pagal žaliavų perdavimo susitarimą.
- (44) Pagal pagrindinio reglamento 2 straipsnio 7 dalį Komisija nesirenka panašios šalies gamintojų. Ji renka rinkos ekonomikos trečiąsias šalis. Nepaisant Komisijos didelių pastangų užtikrinti aktyvų bendradarbiavimą visose galimose panašiose šalyse, bendradarbiavo tik vienas Taivano gamintojas. Be to, šis gamintojas buvo vienintelis bendradarbiaujantis gamintojas per visą tyrimą, kuris prekiaavo tiek moduliais, tiek elementais. Galiausiai, Taivano bendradarbiaujantis gamintojas veikia rinkos ekonomikos trečiojoje šalyje, kuriai šiuo atveju visos suinteresuotosios šalys, pateikusios pastabų dėl šio klausimo, įskaitant vieną iš dviejų, iškelusių šį klausimą, pritarė kaip panašiai šaliai. Todėl šis teiginys atmetamas, kadangi alternatyvos nebuvo ir pasirinkimas, atsižvelgiant į šio atvejo aplinkybes, buvo tinkamas.

3.2.2. *Normalioji vertė*

- (45) Normaliajai vertei nustatyti pagal pagrindinio reglamento 2 straipsnio 7 dalies a punktą naudota iš panašios šalies bendradarbiaujančio gamintojo gauta informacija.
- (46) Remdamasi pagrindinio reglamento 2 straipsnio 2 dalimi Komisija pirmiausia išnagrinėjo, ar bendra bendradarbiaujančių eksportuojančių gamintojų pardavimo vidaus rinkoje apimtis buvo tipiška. Remiantis minėta nuostata, pardavimas vidaus rinkoje yra tipiškas, jei visa to gamintojo ir panašaus produkto pardavimo vidaus rinkoje nepriklausomiems pirkėjams apimtis sudaro ne mažiau kaip 5 % nagrinėjamojo produkto kiekvieno eksportuojančio gamintojo visos eksporto pardavimo į Sąjungą apimtį per peržiūros tiriamąjį laikotarpį. Kai panašaus produkto pardavimas vidaus rinkoje buvo tipiškas, normaliaja verte laikytos pelningos vidaus rinkos kainos. Kai panašaus produkto pardavimas vidaus rinkoje nebuvo tipiškas, normalioji vertė buvo apskaičiuota pagal pagrindinio reglamento 2 straipsnio 3 ir 6 dalis. Kai panašaus produkto pardavimo apimtis nebuvo tipiška, Komisija nusprendė netaikyti 2 straipsnio 2 dalies paskutinio sakinio, nes tipiškas kiekvienos bendrovės pardavimas nesiekė 1 %, o tai yra per mažai, kad būtų tipiška pagal minėtą nuostatą.
- (47) Normalioji vertė apskaičiuota prie bendradarbiaujančių panašios šalies gamintojų vidutinių panašaus produkto gamybos sąnaudų per peržiūros tiriamąjį laikotarpį pridėjus:
- vidutines svertines pardavimo, bendrąsias ir administracines (PBA) išlaidas, kurias bendradarbiaujantis panašios šalies gamintojas patyrė per peržiūros tiriamąjį laikotarpį įprastomis prekybos sąlygomis parduodamas panašų produktą vidaus rinkoje, ir
  - vidutinį svertinį pelną, kurį bendradarbiaujantis panašios šalies gamintojas gavo per peržiūros tiriamąjį laikotarpį įprastomis prekybos sąlygomis parduodamas panašų produktą vidaus rinkoje.
- (48) Tų rūšių produktų, kurie buvo parduodami vidaus rinkoje, atžvilgiu pridėtos vidutinės PBA išlaidos ir sandorių įprastomis prekybos sąlygomis vidaus rinkoje pelnas. Tų rūšių produktų, kurių vidaus rinkoje visiškai nebuvo parduota, atžvilgiu pridėtos vidutinės svertinės PBA išlaidos (2–5 %) ir visų sandorių įprastomis prekybos sąlygomis vidaus rinkoje pelnas (1,5–6 %).
- (49) Atskleidus faktus viena suinteresuotoji šalis teigė, kad apskaičiuodama normaliąją vertę Komisija neatsižvelgė į Kinijos vadinamųjų „1 lygmens bendrovių“<sup>(16)</sup> struktūrinius sąnaudų pranašumus. Suinteresuotoji šalis teigė, kad dėl šios priežasties reikėjo atimti 22 % gamybos sąnaudų. Ta pati šalis taip pat nesutiko su tuo, kad Komisija apskaičiavo normaliąją vertę prie gamybos sąnaudų pridėdama PBA išlaidas ir pelną. Ši šalis mano, kad tai dviguba apskaita, nes į žaliavų perdirbimo mokestį kai kurios PBA išlaidos ir pelnas jau įtraukti.
- (50) Dar viena suinteresuotoji šalis teigė, kad Komisija nepateikė panašios šalies gamintojo pagamintų elementų bei pagal žaliavų perdirbimo sutartį pagamintų modulių gamybos ir pardavimo apimčių ir tipiškumo suskirstymo. Ši šalis teigė, kad Komisija nepaaiškino, kaip apskaičiuotos pagal žaliavų perdirbimo sutartį pagamintų modulių gamybos sąnaudos. Ta pati bendrovė paprašė, kad Komisija pateiktų daugiau informacijos apie tiek elementų, tiek modulių apskaičiuotos normaliosios vertės apskaičiavimą. Be to, Komisija turėtų pateikti daugiau informacijos apie kitos žaliavų perdirbimo sutarties šalies sąnaudų struktūrą ir jos dydį, kad būtų galima nuspręsti, ar ji gali pakankamai pasinaudoti masto ekonomija ir ar mokamas perdirbimo mokestis yra tipiškas. Komisija taip pat turėtų įvertinti panašios šalies gamintojo mokamo perdirbimo mokesčio tipiškumą, palygindama jį su perdirbimo mokesčiu, kurį už tokią pačią Sąjungoje teikiamą paslaugą gauna „Jabil“.

<sup>(16)</sup> Remiantis „Bloomberg New Energy Finance“ (BNEF), 1 lygmens bendrovėms priskiriami dideli arba bankams patrauklūs saulės energijos modulių tiekėjai. Pagrindinis priskyrimo tam tikram lygmeniui kriterijus yra patrauklumas bankams, t. y. ar tikėtina, kad bankai su saulės energetikos produktais susijusiems projektams skirs skolos finansavimą be regreso teisės. Bankai ir jų techninių išsamaus patikrinimo paslaugų teikėjai labai nenoriai atskleidžia savo sudarytus priimtinių produktų sąrašus. Todėl „Bloomberg New Energy Finance“ savo kriterijus grindžia ankstesniais sudarytais sandoriais, įtrauktais į šios tarnybos duomenų bazę. Daugiau informacijos žr. BNEF „PV Module Maker Tiering System“, 2016 m. lapkričio 4 d., paskelbta [https://data.bloomberglp.com/bnef/sites/4/2012/12/bnef\\_2012-12-03\\_PVModuleTiering.pdf](https://data.bloomberglp.com/bnef/sites/4/2012/12/bnef_2012-12-03_PVModuleTiering.pdf), (išgauta 2016 11 7).

- (51) Kaip minėta, tais atvejais, kai reikėjo apskaičiuoti normaliąją vertę, ji buvo apskaičiuota pagal pagrindinio reglamento 2 straipsnio 3 dalį (t. y. prie gamybos sąnaudų kilmės šalyje pridėjus PBA išlaidas ir pelną). Į, kaip teigiama, Kinijos 1 lygmens bendrovėms būdingą sąnaudų pranašumą per šį tyrimą neturi būti atsižvelgiama, nes tam nėra pagrindo pagal pagrindinį reglamentą. Be to, pateiktose pastabose nebuvo aišku, kaip suinteresuotoji šalis gavo minėtuosius 22 % Komisija taip pat nesutinka, kad pridėjus PBA išlaidas ir pelną dydžiai apskaitomi du kartus. Bet kokios rinkos ekonomikos šalyje parduodamos žaliavos ar teikiamos paslaugos kaina apima dalį PBA išlaidų ir tiekėjo pelno. Todėl šis teiginys prieštarauja normaliosios vertės apskaičiavimo tvarkai pagal pagrindinio reglamento 2 straipsnio 3 dalį.
- (52) Kaip minėta, Komisija įvertino panašios šalies gamintojo pardavimo vidaus rinkoje tipiskumą. Tačiau išsamios šio vertinimo informacijos ir gamybos bei pardavimo apimčių atskleisti negalima, nes tai yra to gamintojo konfidenciali verslo informacija. Pagal žaliavų perdirbimo sutartį pagamintų modulių gamybos sąnaudos buvo sudarytos sudėjus moduliuose naudotų elementų gamybos sąnaudas ir perdirbimo mokestį. Išsamesnė informacija apie elementų ir modulių apskaičiuotosios normaliosios vertės apskaičiavimą, kaip pažymi Komisija, yra konfidenciali verslo informacija. Be to, tam tikra jos dalis, kaip antai pagal žaliavų perdirbimo sutartis dirbančių gamintojų sąnaudų struktūra, yra ne tik konfidenciali, bet ir neprieinama tiek Komisijai, tiek panašios šalies gamintojui. Dėl šio prašymo svarbu paminėti, kad suinteresuotoji šalis neprieštarauja, kad Taivanas yra tinkama rinkos ekonomikos trečioji šalis. Iš tiesų, anksčiau pateiktose pastabose ši suinteresuotoji šalis gyrė šį pasirinkimą ir teigė, kad JAV ir Indija būtų netinkamos panašios šalys. Nėra jokių požymių ar kurios nors iš suinteresuotųjų šalių pateiktų argumentų, kad tinkamoje rinkos ekonomikos trečiojoje šalyje paslaugų panašios šalies gamintojui teikėjai neveiktų pagal rinkos jėgas.
- (53) Todėl šie teiginiai buvo atmesti.

### 3.2.3. Eksporto kaina

- (54) Iš pradžių Komisija nustatė eksporto kainą remdamasi eksporto kainomis, faktiškai sumokėtomis arba mokėtinomis Sąjungos nepriklausomų pirkėjų, arba perpardavimo kainomis, jei nagrinėjamas produktas buvo Sąjungoje parduodamas per susijusius importuotojus.
- (55) Siekiant išnagrinėti, ar eksporto į Sąjungą kainos buvo patikimos, ir atsižvelgiant į išpareigojimų buvimą, eksporto į Sąjungą kainos nagrinėtos atsižvelgiant į išpareigojime nurodytą mažiausią importo kainą (MIK). Iš tiesų, reikėjo išsiaiškinti, ar tam tikra eksporto į Sąjungą kaina buvo nustatyta daugiausia dėl išpareigojime nustatytos MIK ir ar dėl to ji buvo patikima. Todėl remdamasi kiekvieno atrinkto eksportuojančio gamintojo svertiniu eksporto kainų vidurkiu Komisija nagrinėjo, ar eksporto į Sąjungą kaina smarkiai viršijo MIK, ar ne. Komisija taip pat tyrė, kaip ši kaina susijusi su eksporto į trečiąsias šalis kainomis.
- (56) Visų atrinktų eksportuojančių gamintojų eksporto į Sąjungą kaina vidutiniškai buvo MIK lygio. Be to, jų eksporto į Sąjungą kaina gerokai viršijo eksporto į trečiąsias šalis kainas. Todėl nustatyta, kad eksporto į Sąjungą kainą labai veikė išpareigojimas ir todėl ji nepatikima.
- (57) Atskleidus faktus viena suinteresuotoji šalis teigė, kad ši išvada patvirtina, kad MIK yra Sąjungos rinkos bendrasis kainos lyginamasis dydis ir todėl pagal ją nustatomos visų Sąjungoje parduodamų modulių kainų lygis, nepriklausomai nuo to, kur tie moduliai pagaminti.
- (58) Komisija šios sąsajos nematė. Tai, kad atrinkti eksportuojantys gamintojai dėl jiems taikomų išpareigojimo sąlygų negalėjo prekiauti už MIK mažesnėmis kainomis, netrukdė kitiems tiek KLR, tiek kitų trečiųjų šalių eksportuojantiems gamintojams taikyti mažesnes kainas, jei tai būtų ekonomiškai perspektyvu. Be to, MIK negali būti naudojama kaip lyginamasis dydis, nes jai taikomi verslo konfidencialumo reikalavimai. Todėl šis teiginys buvo atmestas.
- (59) Kadangi dėl taikomo išpareigojimo patikima šių Kinijos eksportuojančių gamintojų eksporto kaina nenustatyta, Komisija apsvarstė kitą eksporto kainos nustatymo metodą. Atsižvelgdama į tai, kad atrinkti eksportuojantys

gamintojai prekiaavo saulės energijos plokštelėmis pasaulio rinkoje, Komisija naudojo saulės energijos plokščių, jų parduodamų didžiausiose ne ES eksporto rinkose (Čilės, Indijos, Japonijos ir Singapūro, priklausomai nuo eksportuojančio gamintojo), vieneto eksporto kainas, kai į šias kainas nebuvo įtraukiami prekybos apsaugos muitai. Indijoje prekybos apsaugos priemonės buvo taikomos, tačiau Komisija turėjo galimybę naudoti šių muitų nemokėjusių eksportuojančių gamintojų duomenis, kaip paaiškinta (60) konstatuojamojoje dalyje. Atskleidus faktus paaiškėjo, kad per PTL šie muitai nebebuvo taikomi (žr. 86 konstatuojamąją dalį).

- (60) Jei eksportuojantys gamintojai nagrinėjamąjį produktą eksportuoja tiesiogiai nepriklausomiems pirkejams trečiojoje šalyje, pagal pagrindinio reglamento 2 straipsnio 8 dalį vieneto eksporto kaina buvo už eksportui į atitinkamos trečiosios šalies rinką parduotą nagrinėjamąjį produktą faktiškai sumokėta arba mokėtina kaina.
- (61) Jei eksportuojantys gamintojai nagrinėjamąjį produktą eksportavo į trečiąją šalį per susijusią bendrovę, veikiančią kaip importuotojas, pagal pagrindinio reglamento 2 straipsnio 9 dalį vieneto eksporto kaina buvo nustatyta remiantis kaina, kuria importuotas produktas buvo pirmą kartą perparduotas nepriklausomiems pirkejams atitinkamos trečiosios šalies rinkoje. Šiuo atveju remiantis atrinktų eksportuojančių gamintojų duomenimis, kuriuos patikrino Europos Komisija, kaina buvo koreguota pagal visas sąnaudas, patirtas nuo importo iki perpardavimo, įskaitant PBA išlaidas (0,05–9 %, priklausomai nuo konkrečios bendrovės pateiktų ir vėliau patikrintų duomenų) ir gautą pelną (1–3 %, priklausomai nuo konkrečios bendrovės pateiktų ir vėliau patikrintų duomenų). Be to, šiuo atveju neatsižvelgta į pardavimo sandorius, į kuriuos įtraukti antidempingo ar kompensaciniai muitai, nes jie netinka kainai be tokių priemonių nustatyti. Todėl į JAV sandorius, už kuriuos sumokėti muitai, neatsižvelgta, nes didžioji dauguma jų atlikta per susijusius importuotojus.
- (62) Atskleidus faktus viena suinteresuotoji šalis teigė, kad apskaičiuodama eksporto kainą pagal 2 straipsnio 9 dalį Komisija netinkamai atliko koregavimus pagal KLR ir Honkongo susijusių prekyautojų PBA išlaidas ir pelną.
- (63) Ta pati suinteresuotoji šalis nurodė, kad pridėdant tiesioginio pardavimo išlaidas kai kurie veiksniai galėjo būti apskaityti du kartus (nes jau buvo įtraukti į PBA). Ši šalis taip pat nurodė, kad jos dempingo lygis, palyginti su jos priverstinio kainų mažinimo lygiu, greičiausiai reiškia tam tikras apskaičiavimo klaidas.
- (64) Komisija sutiko su šiais teiginiais. KLR ir Honkongo prekyautojų atžvilgiu duomenys atitinkamai pakoreguoti ne pagal pagrindinio reglamento 2 straipsnio 9 dalį, o pagal jo 2 straipsnio 10 dalies i punktą. Komisija taip pat pakoregavo savo apskaičiavimus, kad išvengtų dvigubos tam tikrų veiksmų apskaitos. Be to, gavusi pastabą dėl dempingo ir priverstinio kainų mažinimo Komisija nustatė savo apskaičiavimuose korektūros klaidą ir ją ištaisė. Pakeisti apskaičiavimai neturi įtakos išvadais ir pasiūlymui. Vis dėlto šaliai buvo pranešta apie pakeitimus, padarytus gavus jos pastabas dėl galutinio faktų atskleidimo, ir suteikta proga, jei reikia, pateikti papildomų pastabų.
- (65) Norint nustatyti eksporto kainą, vieneto eksporto kaina, apskaičiuota kaip minėta pirmiau, buvo padauginta iš Sąjungai per PTL parduoto kiekio.
- (66) Atskleidus faktus viena suinteresuotoji šalis suabejojo dėl trečiosios šalies eksporto kainų naudojimo. Ši šalis teigė, kad Čilėje ir Singapūre nedaug saulės energijos įrenginių ir šios šalys sudaro nedidelę dalį viso KLR elementų ir modulių eksporto. Ta pati šalis paprašė, kad Komisija pateiktų suskirstymą, kokia dalis (apskaičiuojant eksporto kainą) teko eksporto pardavimui į kiekvieną šalį, ir svertines vidutines eksporto kainas kiekvienoje iš keturių nagrinėjamųjų eksporto šalių, būtent Čilėje, Indijoje, Japonijoje ir Singapūre.
- (67) Kita suinteresuotoji šalis tvirtino, kad pakeitus apskaičiavimo metodiką ir eksporto kainai apskaičiuoti taikant trečiųjų šalių kainas pažeidžiami pagrindinio reglamento 11 straipsnio 9 dalies principai, paaiškinti Bendrojo Teismo <sup>(17)</sup>.
- (68) Kaip paaiškinta pirmiau, Komisija kiekvieno atrinkto eksportuojančio gamintojo atžvilgiu taikė jo didžiausią eksporto rinką. Atitinkamo (-ų) eksportuojančio (-ų) gamintojo (-ų) atžvilgiu Čilės ir Singapūro rinkų dalys

<sup>(17)</sup> T-143/06, MTZ Polyfilms prieš Tarybą, ES:T:2009:441, 38–52 punktai.

nebuvo mažos. Dėl prašymo pateikti suskirstymą, kokia dalis (apskaičiuojant eksporto kainą) teko eksporto pardavimui į kiekvieną šalį, ir svertines vidutines eksporto kainas kiekvienoje iš keturių nagrinėjamųjų eksporto šalių, Komisija pažymi, kad šioje informacijoje yra konfidencialios verslo informacijos. Be to, šią informaciją pateikė atrinkti eksportuojantys gamintojai. Vėliau ji jiems buvo nurodyta konkrečiame faktų atskleidimo dokumente, kad šie gamintojai galėtų patikrinti, ar informacija tinkamai naudota atliekant apskaičiavimus. Atrinkti eksportuojantys gamintojai dėl šio klausimo pastabų nepateikė. Šiam klausimui apibūdinti galima pateikti šiuos intervalus: Čilė: 12–18 % susijusio (-ų) eksportuojančio (-ų) gamintojo (-ų) eksporto; Indija: 9–15 % susijusio (-ų) eksportuojančio (-ų) gamintojo (-ų) eksporto; Japonija: 12–22 % eksportuojančio (-ų) gamintojo (-ų) eksporto ir Singapūras: 40–60 % eksportuojančio (-ų) gamintojo (-ų) eksporto.

- (69) Dėl metodikos pakeitimo iš tiesų pagrindinio reglamento 11 straipsnio 9 dalyje nustatyta, kad paprastai per peržiūrą turi būti taikoma ta pati dempingo skirtumo apskaičiavimo metodika, kaip ir per pirminį tyrimą, kurį atlikus nustatytos antidempingo priemonės. Vis dėlto šioje nuostatoje yra numatyta išimtis, kad pasikeitus aplinkybėms gali būti taikoma kita metodika. Kaip paaiškinta pirmiau, ištirtas įsipareigojimo poveikis eksporto į Sąjungą kainoms ir nustatyta, kad dėl MIK šios kainos yra nepatikimos. Remdamasi 11 straipsnio 9 dalimi ir atsižvelgdama į tai, kad aplinkybės pasikeitė, Komisija turėjo teisę taikyti kitokią metodiką, nei per pirminį tyrimą. Suinteresuotosios šalies nurodytame Teismo sprendime ši galimybė aiškiai numatyta, bet Taryba nusprendė ją nesinaudoti. Galiausiai, Komisijos metodiką patvirtino Teisingumo Teismas <sup>(18)</sup>.

- (70) Todėl šie teiginiai buvo atmesti.

#### 3.2.4. Palyginimas

- (71) Komisija palygino saulės energijos plokščių normaliąją vertę ir eksporto kainas atrinktų eksportuojančių gamintojų didžiausiose ne Sąjungos eksporto rinkose (Čilės, Indijos, Japonijos ir Singapūro, priklausomai nuo atrinkto eksportuojančio gamintojo).
- (72) Tais atvejais, kai tai buvo pateisinama siekiant užtikrinti sąžiningą palyginimą, Komisija koregavo normaliąją vertę ir (arba) eksporto kainą atsižvelgdama į skirtumus, kurie turi poveikio kainoms ir kainų palyginamumui, kaip nustatyta pagrindinio reglamento 2 straipsnio 10 dalyje. Koregavimai atlikti atsižvelgiant į transporto ir draudimo (0,02–7 %, priklausomai nuo konkrečios bendrovės pateiktų ir vėliau patikrintų duomenų), tvarkymo, krovybos ir papildomas išlaidas (0–1 %, priklausomai nuo konkrečios bendrovės pateiktų ir vėliau patikrintų duomenų), kredito išlaidų (0,05–0,5 %, priklausomai nuo konkrečios bendrovės pateiktų ir vėliau patikrintų duomenų) ir bankų mokesčių (0–0,03 %, priklausomai nuo konkrečios bendrovės pateiktų ir vėliau patikrintų duomenų).

#### 3.2.5. Dempingo skirtumas

- (73) Atrinktų eksportuojančių gamintojų kiekvienos rūšies panašaus produkto panašioje šalyje vidutinę svertinę normaliąją vertę Komisija palygino su atitinkamos rūšies nagrinėjamojo produkto vidutine svertine eksporto kaina, kaip nustatyta pagrindinio reglamento 2 straipsnio 11 ir 12 dalyse.
- (74) Taip nustatyti dempingo skirtumai svyruoja nuo 23,5 iki 31,5 %
- (75) Kaip minėta 48 konstatuojamojoje dalyje, eksporto į Sąjungą kainą labai veikė įsipareigojimas ir todėl ji nepatikima. Vis dėlto, siekdama išsamumo, Komisija palygino kiekvienos rūšies panašaus produkto panašioje šalyje vidutinę svertinę normaliąją vertę su atitinkamos rūšies nagrinėjamojo produkto vidutine svertine eksporto į Sąjungą kaina. Atsižvelgiant į tai, per PTL nustatyti CIF kainos Sąjungos pasienyje prieš sumokant muitą procentine dalimi išreikšti dempingo skirtumai, siekiantys 8,9–14,8 %
- (76) Šiuo apskaičiavimu įrodytas eksportuojančių gamintojų, kuriems per PTL taikytas įsipareigojimas, dempingas. Primenama, kad pagal įsipareigojimus taikoma MIK nebuvo pagrįsta dempingo skirtumu. Todėl įsipareigojimais per pirminį tyrimą nustatytas dempingas nebuvo visiškai pašalintas.

<sup>(18)</sup> C-374/12, *Valimar prieš Nachalnik na Mitnitsa Varna*, ES:C:2014:2231, 40–49 punktai

- (77) Atskleidus faktus viena suinteresuotoji šalis (ne atrinktas eksportuojantis gamintojas) išreiškė nepasitenkinimą, kad nebuvo pateikta išsamesnės informacijos apie dempingo skirtumų apskaičiavimą.
- (78) Komisija pažymėjo, kad išsamesni apskaičiavimai buvo pateikti atrinktiems eksportuojantiems gamintojams, kurie pateikė duomenis, ir šie juos patikrino. Atskleidus šią informaciją trečiosioms šalims plačiau, nei apibendrinta bendrajame faktų atskleidimo dokumente ir šiame reglamente, būtų pažeistos taikomos nuostatos dėl būtinybės suderinti verslo konfidencialumą ir procesines teises.

### 3.3. Dempingo tęsimosi tikimybė

- (79) Kaip aptarta 55–59 konstatuojamosiose dalyse, visų atrinktų eksportuojančių gamintojų eksporto į Sąjungą kaina vidutiniškai buvo MIK lygio. Be to, jų eksporto į Sąjungą kaina gerokai viršijo eksporto į trečiąsias šalis kainas. Todėl labai tikėtina, kad nesant išpareigojimo eksporto į Sąjungą kaina sumažėtų iki eksporto į trečiąsias šalis kainų lygio. Todėl, jei priemonės nebūtų taikomos, tikėtinas dempingo skirtumas būtų 23,5–31,5 %, kaip nustatyta 74 konstatuojamojoje dalyje. Šie dempingo skirtumai kur kas didesni, nei nustatyti pagal eksporto į Sąjungą kainą per PTL (tada jie buvo 400–700 EUR/kW (modulių) ir 100–400 EUR/kW (elementų)). Kaip nustatyta 75 konstatuojamojoje dalyje, šie dempingo skirtumai sudaro 8,9–14,8 %
- (80) Tirdama, ar tikėtina, kad dempingas tęsis, jei priemonės nebebus taikomos, Komisija taip pat išnagrinėjo šiuos aspektus: Sąjungos rinkos patrauklumą ir gamybos pajėgumą bei vartojimą nagrinėjamojoje šalyje.

#### 3.3.1. Sąjungos rinkos patrauklumas

- (81) 2012 m. Sąjungos rinka sudarė iki 60 % metinės pasaulinės naujos įrengtosios galios. Nuo to laiko jos svarba sumažėjo iki 14 % 2015 m., kaip nurodyta 197 konstatuojamojoje dalyje. Manoma, kad jos dalis ateityje liks reikšminga. Vis dėlto, palyginti su kitomis pasaulio šalimis, Sąjungos metinės pasaulinės naujos įrengtosios galios rinkos augimo prognozės gana nuosaikios.
- (82) Tačiau Sąjunga tebėra svarbi rinka, pvz., per PTL joje įrengta apie 7,2 GW metinės naujos įrengtosios galios, o trys jos valstybės narės (Prancūzija, Vokietija ir Jungtinė Karalystė) 2015 m. pateko į saulės energijos modulių rinkų dešimtuką<sup>(19)</sup>. Be to, Kanadai, Indijai ir JAV nustačius ir įgyvendinus prekybos apsaugos nuo importo iš KLR priemones šių rinkų patrauklumas KLR eksportuojantiems gamintojams sumažėjo, todėl Sąjungos rinka taptų dar patrauklesnė, jei priemonės nebebūtų taikomos.
- (83) Kinijos gamintojams Sąjungos rinka tebėra labai įdomi. Nepaisant 2013 m. nustatytų antidempingo ir kompensacinių priemonių jie išlaikė stiprias pozicijas Sąjungos rinkoje. Jų užimama modulių rinkos dalis sumažėjo nuo 66 % 2012 m. iki 41 % per PTL, o elementų rinkos dalis padidėjo nuo 7 % 2012 m. iki 16 % per PTL. Tai atitinka nusistovinę tendenciją, kad vis daugiau Sąjungos gamintojų apsiriboja modulių gamyba, naudodami iš trečiųjų šalių perkamus elementus. Jie priskiriami prie Sąjungos modulių gamybos sektoriaus. Tai taip pat atitinka tendenciją, kad eksportuojantys gamintojai, kurie taip pat turi gamyklų kitose trečiosiose šalyse, išskyrus KLR, atšaukia savo išpareigojimą ir parduoda tose trečiosiose šalyse gaminamus produktus Sąjungos rinkoje.
- (84) Be to, kaip įrodyta per 2015 m. priemonių vengimo tyrimą, kai kurie Kinijos gamintojai bandė išvengti priemonių ir apeiti jas pasinaudodami pagal importą į Sąjungą didžiausiomis trečiosiomis šalimis Taivanu ir Malaizija. Nustačius priemones atšaukti keli išpareigojimai. Išpareigojimai atšaukti savanoriškai arba nustačius pažeidimų ar dėl jų neįvykdomumo (žr. išsamias nuorodas 6 išnašoje).

<sup>(19)</sup> Šalių dešimtukas pagal pridėtąją galią 2015 m.: Nr. 1 – Kinija (15 GW); Nr. 2 – Japonija (11 GW); Nr. 3 – JAV (7,3 GW); Nr. 4 – JK (3,7 GW); Nr. 5 – Indija (2 GW); Nr. 6 – Vokietija (1,5 GW); Nr. 7 – Korėja (1 GW); Nr. 8 – Australija (900 MW); Nr. 9 – Prancūzija (879 MW); Nr. 10 – Kanada (600 MW); šaltinis: „Global Market Outlook For Solar Power, 2016–2020“, „Solar Power Europe“, p. 13–14.

- (85) Atskleidus faktus viena suinteresuotoji šalis teigė, kad nepaisant prekybos apsaugos nuo importo iš KLR priemonių, JAV yra patraukli rinka, nes taikomų paskatų ir labai stiprios natūralios saulės spinduliuotės. Be to, kaip teigė ta pati šalis, priešingai, nei pirmiau minėta, Indija netaiko prekybos apsaugos nuo importo iš KLR priemonių. Be to, Indija planuoja smarkiai padidinti savo įrengtąją galią.
- (86) Dėl JAV Komisija pažymėjo, kad šalis nepateikė jokių įrodymų, kad taikomos paskatos visiškai kompensuoja sunkumus, kuriuos KLR gamintojai patiria dėl taikomų muitų. Komisija iš tiesų neteigė, kad JAV rinka nepatraukli, o tik nurodė, kad dėl muitų ji mažiau patraukli. Dėl Indijos reikėtų pažymėti, kad pasiūlytas muitas nebuvo įgyvendintas ir nustojo galioti 2014 m. birželio mėn. Vis dėlto, net jei Indijoje muitai netaikomi, Kanados ir JAV muitai padidintų Sąjungos rinkos patrauklumą, jei priemonės nebebūtų taikomos. Dėl šio fakto Sąjungos rinka taip pat netampa nepatraukli, nes visi pirmiau apibūdinti argumentai tebegalioja.

### 3.3.2. Nagrinėjamosios šalies gamybos pajėgumai ir suvartojimas

- (87) Visų KLR eksportuojančių gamintojų, bendradarbiaujančių vykdant šį tyrimą, nepanaudotas pajėgumas yra apie 33 %, remiantis jų atrankos klausimyno atsakymais. Vien šių bendrovių nepanaudoto pajėgumo per PTL (apie 10 GW) būtų užtekę visos Sąjungos rinkos poreikiams patenkinti. Reikėtų pažymėti, kad pagal apimtį didžiausių bendradarbiaujančių gamintojų nepanaudotas pajėgumas kur kas mažesnis, o jų pajėgumo panaudojimo rodiklis yra 86–97,8 %
- (88) Atskleidus faktus viena suinteresuotoji šalis suabejojo šiais duomenimis, teigdama, kad keturi didžiausi Kinijos gamintojai („Trina“, „JA Solar“, „Jinko“ ir „Canadian Solar“) veikė visu pajėgumu. Remiantis ta suinteresuotąja šalimi, šiems keturiems gamintojams tenka daugiau nei 40 % viso Kinijos eksporto (apie 11,2 GW). Atitinkamai tam, kad 2016 m. būtų pasiektas 43 % nepanaudoto pajėgumo rodiklis, kurį nurodė Komisija, visi mažesnieji gamintojai turėtų išnaudoti tik 20 % savo pajėgumo. Suinteresuotoji šalis paprašė Komisijos išsamiau paaiškinti, kaip apskaičiuotas 43 % vidurkis.
- (89) Visų pirma, Komisija pažymėjo, kad apskaičiuotasis visų KLR eksportuojančių gamintojų, bendradarbiaujančių vykdant šį tyrimą, nepanaudotas pajėgumas yra apie 33 %, ne 43 %. Be to, minėti šalies apskaičiavimai pagrįsti prielaida, kad „JA Solar“ ir „Canadian Solar“ bendradarbiavo vykdant tyrimą. Šie du gamintojai vykdant tyrimą nebendradarbiavo. Todėl Komisija nežino jų pajėgumo ir pajėgumo naudojimo rodiklių ir į juos minėtuose apskaičiavimuose neatsižvelgta.
- (90) Todėl šis teiginys buvo atmestas.
- (91) Kaip apskaičiuota, 2015 m. bendrasis Kinijos modulių gamybos pajėgumas buvo apie 96,3 GW per metus, o 2016 m. jis turėtų pasiekti 108 GW per metus<sup>(20)</sup>. Pasaulinė paklausa 2015 m. buvo apie 50,6 GW ir prognozuojama, kad 2016 m. ji padidės iki 61,7 GW<sup>(21)</sup>. Todėl bendrasis Kinijos gamintojų nepanaudotas pajėgumas 2015 m. smarkiai (47,5 %) viršijo pasaulinę paklausą, o 2016 m. ją viršys 42,9 %
- (92) Kelios šalys teigė, kad pastaraisiais metais Kinijos vidaus paklausa didėjo ir per pirmąją 2016 m. ketvirtį pasiekė 50 % Kinijos saulės energijos modulių gamybos. Teigiama, kad iki 2020 m. Kinijoje kasmet bus įrengiama apie 20 GW pajėgumo naujų įrenginių. Vis dėlto, kaip minėta pirmiau ir plačiau aptarta 186–195 konstatuojamosiose dalyse, Kinijos eksportuojančių gamintojų perteklinio pajėgumo pakaktų visai būsimai pasaulinei paklausai patenkinti, įskaitant visas sparčiai augančias rinkas, kaip antai pačios Kinijos, Indijos, Japonijos ir Pietų Amerikos, kartu.
- (93) Dvi suinteresuotosios šalys suabejojo Komisijos naudotais KLR pajėgumo ir pasaulinio vartojimo duomenimis. Viena suinteresuotoji šalis teigė, kad ateityje reikės daugiau pajėgumo didėjančiai saulės energijos įrenginių paklausai KLR ir kitose šalyse patenkinti. Ta šalis teigė, kad Komisija nepateikė patikimų argumentų, kad, kaip teigiama, perteklinis KLR pajėgumas būtų skirtas Sąjungos rinkai.

<sup>(20)</sup> „Bloomberg New Energy Finance“ (BNEF) „Solar manufacturer capacity league table“; (išgauta 2016 10 28).

<sup>(21)</sup> „Global Market Outlook For Solar Power, 2016–2020“, „Solar Power Europe“, p. 18.

- (94) Į šiuos teiginius atsakoma 190–191 konstatuojamosiose dalyse.

### 3.3.3. Išvada dėl dempingo tęsimosi tikimybės

- (95) Atsižvelgdama į apskaičiuotus didelius nepanaudotus pajėgumus KLR, Sąjungos rinkos patrauklumą, vertinant jos dydį ir pardavimo kainas, ypač atsižvelgdama į KLR eksporto į trečiąsias šalis kainų lygį ir ankstesnę priemonių vengimo praktiką, Komisija padarė išvadą, kad yra didelė tikimybė, kad panaikinus antidempingo priemones labai padidėtų saulės energijos elementų ir modulių importas dempingo kainomis iš KLR į Sąjungą.

## 4. ŽALA

### 4.1. Sąjungos pramonės apibrėžtis ir Sąjungos gamyba

- (96) Panašų produktą peržiūros tiriamuoju laikotarpiu gamino daugiau nei 100 Sąjungos gamintojų. Jie sudaro Sąjungos pramonę, kaip apibrėžta pagrindinio reglamento 4 straipsnio 1 dalyje.
- (97) Visai Sąjungos gamybos apimčiai per PTL nustatyti naudota visa turima su Sąjungos pramone susijusi informacija, nes išsamios viešos informacijos apie gamybą nebuvo. Ši informacija apėmė: pareiškėjo pateiktus, jo pavedimu nepriklausomos konsultacinės bendrovės „Europressedienst“ surinktus makroekonominius duomenis; suinteresuotųjų šalių atsakymus dėl esamos padėties, pateiktus prieš inicijuojant tyrimą, ir patikrintus atrinktų Sąjungos gamintojų klausimyno atsakymus.
- (98) Tuo remiantis nustatyta, kad visa Sąjungos gamybos apimtis per peržiūros tiriamąjį laikotarpį buvo apie 3 409 MW (modulių) ir 1 270 MW (elementų).

### 4.2. Susijusios Sąjungos rinkos nustatymas

- (99) Dalis Sąjungos pramonės yra vertikaliai integruota ir didelė Sąjungos pramonės pagamintų elementų dalis (96 %) skirta uždarajam naudojimui. Todėl elementų laisvoji rinka labai nedidelė. Atskleidus faktus viena suinteresuotoji šalis užginčijo pastarąjį teiginį teigdama, kad laisvoji rinka sudaro didelę bendrosios elementų rinkos dalį (kaip apskaičiuota, 3 409 MW, žr. 1b lentelę). Komisija sutiko su šiuo pataisymu, nes iš tiesų Sąjungos uždarąjo naudojimo rinkai teko tik 31,8 % viso elementų suvartojimo. Vis dėlto tai nekeičia išvados, kad didelė dalis Sąjungos pramonės gaminamų elementų buvo skirta uždarajam naudojimui, ir neturi įtakos atliktai žalos ir Sąjungos interesų analizei. Iš tiesų, elementų laisvosios rinkos poreikiai daugiausia patenkinami importu, o ne Sąjungos elementų gamintojų parduodamais produktais, nes dauguma elementų gamintojų per kelerius pastaruosius metus pasitraukė iš rinkos.
- (100) Siekdama nustatyti, ar Sąjungos pramonei buvo toliau daroma žala, taip pat suvartojimo ir įvairius ekonominius rodiklius, susijusius su Sąjungos pramonės padėtimi, Komisija išnagrinėjo, ar atliekant analizę reikia atsižvelgti į tolesnį Sąjungos pramonės pagaminto panašaus produkto naudojimą (toliau – uždarasis naudojimas), jei taip – koku mastu.
- (101) Komisija, atsižvelgdama į visą veiklą (įskaitant pramonės uždarąjį naudojimą), išnagrinėjo šiuos ekonominius rodiklius: suvartojimą, pardavimo apimtį, gamybą, gamybos pajėgumą, pajėgumo naudojimą, augimą, investicijas, atsargas, užimtumą, našumą, grynujų pinigų srautą, investicijų grąžą, pajėgumą padidinti kapitalą ir dempingo skirtumo dydį. Dėl šių rodiklių Komisija nustatė, kad, kaip ir per pirminį tyrimą, uždarajam naudojimui skirtai produkcijai konkurencija su importu iš nagrinėjamosios šalies turėjo tokį patį poveikį. Uždarąjo naudojimo rinkai skirti elementai buvo naudojami kaip pagrindinės sudėtinės dalys gaminant modulius. Todėl iš nagrinėjamosios

šalies importuojami moduliai tiesiogiai konkuravo su Sąjungos gamintojų gaminamais moduliais ir taip pat netiesiogiai veikė uždarajam naudojimui skirtų produktų pardavimo kainas ir (arba) minėtuose moduluose naudojamų elementų gamybos sąnaudas. Be to, dėl iš KLR importuojamų elementų modulių gamintojai, naudojantys uždarajam naudojimui pagamintus elementus, patyrė didesnę spaudimą. Jie konkuravo ne tik su trečiosiose šalyse naudojant Kinijos elementus surinktais moduliais, bet ir su Sąjungoje naudojant importuotus Kinijos elementus surinktais moduliais.

- (102) Todėl kitaip nei kitais atvejais <sup>(22)</sup>, kai nagrinėjant žalą buvo svarbu atskirti uždarąjo naudojimo rinką ir laisvąją rinką, nes uždarajam naudojimui skirti produktai, kaip nustatyta, tiesiogiai nekonkuravo su importuojamaisiais, šiuo atveju Komisija nustatė, kad daugumos ekonominių rodiklių atveju nebuvo pagrįsta atskirti uždarąjo naudojimo ir laisvąją rinkas.
- (103) Vis dėlto vertindama pelningumą Komisija atsižvelgė tik į pardavimą laisvojoje rinkoje. Kainos uždarąjo naudojimo rinkoje buvo nustatomos remiantis įvairia kainodaros politika (sandorių kainodara remiantis virtualios rinkos kaina, faktinėmis sąnaudomis pagrįsti sandoriai ir pan.). Todėl šios kainos ne visada atitiko įprastomis rinkos sąlygomis taikomų kainų ir į jas nebuvo galima atsižvelgti vertinant šį rodiklį.
- (104) Atskleidus faktus kelios suinteresuotosios šalys nurodė, kad Sąjungos elementų pramonės padėtis turėjo būti įvertinta atskirai uždarosios rinkos atžvilgiu ir laisvosios rinkos atžvilgiu. Pirma, jos teigė, kad Komisija tinkamai nepagrindė, kad uždarąjo naudojimo rinką vienodai paveikė importo iš KLR konkurencija. Antra, viena šalis tvirtino, kad, kadangi Komisija nusprendė, kad uždarąjo naudojimo rinkos kainos nepakankamai patikimos pelningumui nustatyti, lygiai taip pat netikslu būtų daryti išvadą, kad joms darė poveikį modulių importas. Trečia, bendrai išnagrinėjus šias dvi rinkas nepasitvirtina išvada, kad nagrinėjamuoju laikotarpiu elementų vartojimas sumažėjo daugiau nei modulių. Tai, kaip teigiama, reiškia, kad modulių importas ir elementų importas tiesiogiai nesusiję, kaip ir elementų importo sumažėjimas ir elementų kainos laisvojoje rinkoje.
- (105) Pirma, priešingai, nei teigė šios šalys, Komisija 101–102 konstatuojamosiose dalyse išsamiai pagrindė, kad uždarąjo naudojimo rinką vienodai paveikė importo iš KLR konkurencija. Kadangi elementai yra pagrindinė modulių gamybos sudėtinė dalis, iš KLR importuojami moduliai netiesiogiai veikė elementų pardavimo uždarajam naudojimui kainą tais atvejais, kai sandorių kaina grindžiama virtualiosios rinkos kaina. Priešingu atveju, kai sandoris grindžiamas faktinėmis sąnaudomis, dėl importuotų elementų bendrovės priverčiamos efektyvinti gamybos procesą. Antra, net nepaisant to, kad uždarąjo naudojimo rinkos kainos nepakankamai patikimos pelningumui įvertinti, Komisija manė, kad šių kainų raida yra svarbus veiksnys vertinant, ar uždarąjo naudojimo rinka jautė importo iš KLR poveikį. Trečia, Komisija neteigė, kad modulių importas ir elementų importas yra tiesiogiai susiję. Ji tik pažymėjo, kad elementų uždarąjį naudojamą taip pat tiesiogiai veikia elementų importo konkurencija ir netiesiogiai – modulių importo konkurencija, nes uždarajam naudojimui skirti elementai naudojami moduliams gaminti. Galiausiai, suinteresuotoji šalis neįrodė, kad elementų kainos laisvojoje rinkoje nesusijusios su elementų importo sumažėjimu. Iš tiesų, kaip matyti iš 8b lentelės, Sąjungos elementų pramonės pardavimo kainos padidėjo sumažėjus elementų importo iš Kinijos apimčiai ir užimamai rinkos daliai, kas įvyko tarp 2014 m., kai priemonės visiškai įsigaliojo, ir PTL. Todėl šie argumentai buvo atmesti.
- (106) Atskleidus faktus Kinijos Vyriausybė (KV) tvirtino, kad bendrai nagrinėjant uždarąjo naudojimo ir laisvąją rinką laisvosios rinkos analizė netenka prasmės, nes jai tenka tik 4 % visos Sąjungos elementų gamybos. Todėl Komisija neišnagrinėjo visos vidaus pramonės padėties ir atitinkamai nesilaikė antidempingo reglamento 3 straipsnio 1 dalies objektyvumo reikalavimų.
- (107) Komisija nesupranta, kodėl bendrai nagrinėjant uždarąjo naudojimo ir laisvąją rinką laisvosios rinkos analizė netenka prasmės. Komisija išnagrinėjo kelis žalos rodiklius, kaip antai pelningumą, pardavimo kainas ir investicijų grąžą, tik laisvosios rinkos atžvilgiu. Be to, keli rodikliai buvo nagrinėjami bendrai, net tais atvejais, kai uždarąjo naudojimo ir neuždarąjo naudojimo rinkos nagrinėtos atskirai <sup>(23)</sup>. Šie rodikliai dažnai yra: gamyba, pajėgumas, pajėgumo naudojimas, investicijos, investicijų grąža, užimtumas, našumas, atsargos ir darbo sąnaudos. Galiausiai,

<sup>(22)</sup> Žr., be kitų, 2016 m. sausio 28 d. Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) 2016/113, kuriuo importuojamiems Kinijos Liaudies Respublikos kilmės labai atsparaus nuovargiui plieno strypams, naudojamiems kaip gelžbetonio armatūra, nustatomas laikinasis antidempingo muitas, 52–56 konstatuojamąsias dalis (OL L 23, 2016 1 29, p. 16).

<sup>(23)</sup> Pvz., žr. Įgyvendinimo reglamentą (ES) 2016/113, cituotą ankstesnėje 22 išnašoje.

Sąjungos elementų gamintojų, kurie prekiaavo tik laisvojoje rinkoje, žalos rodikliai atitiko tas pačias tendencijas ir todėl dėl visos Sąjungos elementų pramonės padarytos išvados taikomos ir jiems. KV tvirtino, kad remiantis PPO teismų praktika, jei dalies tiriamojo produkto atžvilgiu egzistuoja uždarojo naudojimo rinka, turi būti atlikta lyginamoji analizė. Komisija manė, kad šis reikalavimas, net jei jis būtų taikytinas šiam labai specifiniam atvejui, bet kuriuo atveju įgyvendintas. Dėl tos dalies Sąjungoje gaminamų elementų, kurie parduodami uždarojo naudojimo rinkoje, žala nustatyta remiantis netiesioginiu kainų poveikiu moduliams, į kuriuos tie elementai montuojami. Dėl laisvojoje rinkoje parduodamos Sąjungoje gaminamų elementų dalies pažymima, kad žalos rodikliai taip pat įvertinti atskirai ir patvirtino tas pačias tendencijas, kaip ir uždaramajam naudojimui skirtos rinkos dalies (o kadangi jai tenka 96 % Sąjungos gamybos, tai iš esmės ir yra bendras vertinimas). Taigi, šis argumentas buvo atmestas.

- (108) KV taip pat tvirtino, kad teiginiu, kad Sąjungos modulių gamintojai konkuruoja su trečiosiose šalyse naudojant Kinijos elementus surinktais moduliais, tyrimo aprėptis neteisėtai išplėsta. Tačiau šie moduliai nuo pat pradžių buvo įtraukti į tyrimo aprėptį, nes pagal elementus nustatoma modulių kilmė<sup>(24)</sup>. Todėl šis teiginys buvo atmestas.
- (109) Atskleidus faktus kita šalis teigė, kad pelningumo analizė remiantis 4 % Sąjungos elementų gamybos nėra pakankamai tipiška, kad būtų galima tiksliai įvertinti poreikį toliau taikyti muitus. Komisija pažymėjo, kad tik pelningumas buvo įvertintas remiantis elementų pardavimu nepriklausomiems vartotojams (priežastys nurodytos 103 konstatuojamojoje dalyje). Vertinant Sąjungos pramonės padėtį išnagrinėti visi kiti rodikliai ir atsižvelgta tiek į elementų uždarojo naudojimo rinką, tiek į jų laisvąją rinką. Taigi, šis argumentas buvo atmestas.
- (110) „Jabil“ per PTL surinkinėjo modulius kitų bendrovių pavedimu kaip gamybos rangovas. Už šias surinkimo paslaugas kitos bendrovės mokėjo tam tikrą mokestį. Jos taip pat pagal sutartį prisiėmė visą atsakomybę už „Jabil“ surinktų modulių pardavimą. Todėl „Jabil“ nurodytos pajamos buvo gautos ne parduodant modulius, o iš sumokėtų paslaugos mokesčių. Todėl Komisija nusprendė atskirti „Jabil“ pelno duomenis nuo likusios Sąjungos modulių pramonės pelno duomenų (žr. 160 ir 161 konstatuojamąsias dalis). Vertinant kitus žalos rodiklius „Jabil“ surinkimo paslaugų, teiktų nebendradarbiaujantiems modulių gamintojams, nebuvo įmanoma įvertinti ir todėl į jas neatsižvelgta.
- (111) Atskleidus faktus viena suinteresuotoji šalis paprašė papildomai paaiškinti, į kokius „Jabil“ duomenis atsižvelgta ar neatsižvelgta ir kodėl. Vertindama visus žalos rodiklius, išskyrus pelningumą, Komisija atsižvelgė į visus „Jabil“ pateiktus duomenis, susijusius su bendradarbiaujančiais Sąjungos modulių gamintojais. Atsižvelgta tik į tuos duomenis, kuriuos buvo galima patikrinti, o kiti buvo atmesti dėl ypatingo „Jabil“ veiklos modelio ir todėl, kad nebuvo galimybių patikrinti galutinių pardavimo kainų.

#### 4.3. Sąjungos suvartojimas

- (112) Komisija nustatė Sąjungos suvartojimą pagal visą nagrinėjamojo produkto importuotą kiekį ir visą panašaus produkto Sąjungoje parduotą kiekį, įskaitant uždaramajam naudojimui skirtą produkciją. Sąjungos pramonės visas parduotas kiekis pagrįstas „Europressedienst“ pateikta informacija, kai tinkama, pakoreguota pagal duomenis, nurodytus suinteresuotųjų šalių atsakymuose dėl esamos padėties, pateiktuose prieš inicijuojant tyrimą, ir patikrintuose atrinktų Sąjungos gamintojų klausimyno atsakymuose. Kaip nurodyta 116 konstatuojamojoje dalyje, importo duomenys pagrįsti „Comext“ ir Komisijai valstybių narių pagal pagrindinio reglamento 14 straipsnio 6 dalį pateiktais duomenimis (toliau – pagal 14 straipsnio 6 dalį sukaupta duomenų bazė). Vartojimo duomenys kryžmiškai sutikrinti su kitais šaltiniais<sup>(25)</sup>.

<sup>(24)</sup> 2013 m. gruodžio 17 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) Nr. 1357/2013, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EEB) Nr. 2454/93, išdėstantis Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2913/92, nustatančio Bendrijos muitinės kodeksą, įgyvendinimo nuostatas (OL L 341, 2013 12 18, p. 47).

<sup>(25)</sup> „Bloomberg New Energy Finance“, „Global PV Demand“, 2016 m. vasario 18 d., „Global Market Outlook Solar Power Europe“, 2016 m. liepos mėn.; IHS, „The Price of Solar“, „Benchmarking PV Module Manufacturing COST“, 2016 m. birželio mėn.; Jungtinio tyrimų centro tyrimas „PV Status Report 2016“, 2016 m. spalio mėn., paskelbtas <https://setis.ec.europa.eu/sites/default/files/reports/Perspectives%20on%20future%20large-scale%20manufacturing%20of%20PV%20in%20Europe.pdf> (išgauta 2016 12 12).

(113) Sąjungos suvartojimo raida:

1a lentelė

**Modulių suvartojimas Sąjungoje (MW)**

|                          | 2012 m. | 2013 m. | 2014 m. | PTL   |
|--------------------------|---------|---------|---------|-------|
| Visa rinka               | 16 324  | 10 580  | 7 292   | 7 191 |
| Indeksas (2012 m. = 100) | 100     | 65      | 45      | 44    |

Šaltinis: „Europressedienst“, atsakymai dėl esamos padėties, patikrinti klausimyno atsakymai, „Comext“ ir pagal 14 straipsnio 6 dalį sukaupta duomenų bazė.

1b lentelė

**Elementų suvartojimas Sąjungoje (MW)**

|                          | 2012 m. | 2013 m. | 2014 m. | PTL   |
|--------------------------|---------|---------|---------|-------|
| Visa rinka               | 4 604   | 4 449   | 3 262   | 3 409 |
| Indeksas (2012 m. = 100) | 100     | 97      | 71      | 74    |

Šaltinis: „Europressedienst“, atsakymai dėl esamos padėties, patikrinti klausimyno atsakymai, „Comext“ ir pagal 14 straipsnio 6 dalį sukaupta duomenų bazė.

- (114) Apskritai Sąjungos suvartojimas tarp 2012 m. ir PTL labai sumažėjo. Modulių suvartojimas Sąjungoje sumažėjo 56 % Vis dėlto po smarkaus (35 %) nuosmukio 2012–2013 m. 2014 m. ir per PTL vartojimas buvo palyginti stabilus.
- (115) Elementų suvartojimas per nagrinėjamąjį laikotarpį sumažėjo ne taip smarkiai (26 %). Nuosmukis daugiausia susijęs su 2013–2014 m., kai suvartojimas sumažėjo 26 % Tačiau per PTL padėtis ėmė gerėti ir, palyginti su 2014 m., rodiklis padidėjo 4,5 %

#### 4.4. Importas iš nagrinėjamosios šalies

- (116) Importo apimtis ir vertė nustatytos remiantis įvairiais šaltiniais. 2012 m. ir dalies 2013 m. vertės pagrįstos pareiškėjo pateiktais, jo pavedimu „Europressedienst“ surinktais duomenimis, nes tuo metu moduliai ir elementai buvo importuojami į Sąjungą taikant muitų pozicijas, kurioms priskiriami ir kiti, šiam tyrimui nesvarbūs produktai, todėl nebuvo galima naudoti Eurostato duomenų. Šiuos duomenis buvo galima pradėti naudoti tada, kai 2013 m. kovo 6 d. <sup>(26)</sup> pradėta registruoti importuojamus modulius ir elementus. Atitinkamai dėl likusios 2013 m. dalies, 2014 m. ir PTL Komisija savo išvadas grindė duomenų baze „Comext“ <sup>(27)</sup> ir pagal 14 straipsnio 6 dalį sukaupta duomenų baze.

<sup>(26)</sup> 2013 m. kovo 1 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 182/2013, kuriuo nustatomas reikalavimas registruoti importuojamus Kinijos Liaudies Respublikos kilmės arba iš Kinijos Liaudies Respublikos siunčiamus fotovoltinius modulius iš kristalinio silicio ir jų pagrindines sudėtinės dalis (t. y. elementus ir plokšteles) (OL L 61, 2013 3 5, p. 2).

<sup>(27)</sup> „Comext“ – išorės prekybos statistikos duomenų bazė, kurią tvarko Eurostatas.

## 4.4.1. Importo iš nagrinėjamosios šalies apimtis ir rinkos dalis

(117) Importo į Sąjungą iš nagrinėjamosios šalies raida:

2a lentelė

**Modulių importas iš KLR (MW) ir rinkos dalis <sup>(28)</sup>**

|                                 | 2012 m. | 2013 m. | 2014 m. | PTL   |
|---------------------------------|---------|---------|---------|-------|
| Importo iš KLR apimtis          | 10 786  | 5 198   | 2 845   | 2 917 |
| <i>Indeksas</i>                 | 100     | 48      | 26      | 27    |
| Rinkos dalis (%)                | 66      | 49      | 39      | 41    |
| <i>Indeksas (2012 m. = 100)</i> | 100     | 74      | 59      | 61    |

Šaltinis: „Comext“ ir pagal 14 straipsnio 6 dalį sukaupta duomenų bazė.

2b lentelė

**Elementų importas iš KLR (MW) ir rinkos dalis**

|                                 | 2012 m. | 2013 m. | 2014 m. | PTL |
|---------------------------------|---------|---------|---------|-----|
| Importo iš KLR apimtis          | 333     | 386     | 613     | 548 |
| <i>Indeksas</i>                 | 100     | 116     | 184     | 165 |
| Rinkos dalis (%)                | 7       | 9       | 19      | 16  |
| <i>Indeksas (2012 m. = 100)</i> | 100     | 120     | 260     | 223 |

Šaltinis: „Comext“ ir pagal 14 straipsnio 6 dalį sukaupta duomenų bazė.

- (118) Per nagrinėjamąjį laikotarpį modulių importo iš KLR apimtis sumažėjo 73 %, o atitinkama rinkos dalis sumažėjo 39 %, t. y. nuo 66 % 2012 m. iki 41 % per PTL. 2013–2014 m., t. y. po to, kai 2013 m. nustatytos galiojančios priemonės, modulių importo apimtis sumažėjo 45 %, o suvartojimas – 31 %
- (119) Elementų importo apimtis per nagrinėjamąjį laikotarpį padidėjo 65 % ir dėl to dar labiau padidėjo rinkos dalis – 123 % (nuo 7 % 2012 m. iki 16 % per PTL), o pati rinka mažėjo. 2013–2014 m. elementų importo apimtis padidėjo 59 %, o rinkos dalis padidėjo 10 % punktų. Nors per PTL šis augimas nebesitęsė, per PTL importo lygis liko kur kas aukštesnis nei 2012 ir 2013 m.

## 4.4.2. Importo iš nagrinėjamosios šalies kainos

(120) Komisija nustatė importo kainas remdamasi „Comext“ ir pagal 14 straipsnio 6 dalį sukaupta duomenų baze.

<sup>(28)</sup> Visose lentelėse (1–11) pateikiami suapvalinti skaičiai. Indeksai ir procentinės dalys pagrįstos faktiniais skaičiais ir gali skirtis, jas išreiškus remiantis suapvalintais skaičiais.

(121) Vidutinės importo į Sąjungą iš nagrinėjamosios šalies kainos raida:

3a lentelė

**Importuojamų modulių kainos (EUR/kW)**

|                          | 2012 m. | 2013 m. | 2014 m. | PTL |
|--------------------------|---------|---------|---------|-----|
| KLR importo kainos       | 700     | 520     | 553     | 544 |
| Indeksas (2012 m. = 100) | 100     | 74      | 79      | 78  |

Šaltinis: „Comext“ ir pagal 14 straipsnio 6 dalį sukaupta duomenų bazė.

3b lentelė

**Importuojamų elementų kainos (EUR/kW)**

|                          | 2012 m. | 2013 m. | 2014 m. | PTL |
|--------------------------|---------|---------|---------|-----|
| KLR importo kainos       | 500     | 350     | 282     | 286 |
| Indeksas (2012 m. = 100) | 100     | 70      | 56      | 57  |

Šaltinis: „Comext“ ir pagal 14 straipsnio 6 dalį sukaupta duomenų bazė.

- (122) Per nagrinėjamąjį laikotarpį vidutinė iš KLR importuojamų modulių kaina sumažėjo 22 %, o elementų – 43 %. Importuojamų modulių kaina mažėjo 2012 ir 2013 m., o įsigaliojus priemonėms 2013–2014 m. jų kaina padidėjo 6,3 %. Tarp 2014 m. ir PTL ji vėl šiek tiek, t. y. 1,6 %, sumažėjo. Per nagrinėjamąjį laikotarpį importuojamų elementų kaina sumažėjo 43 % 2012–2013 m. ji sumažėjo 30 % ir toliau mažėjo (19,4 %) 2013–2014 m. Tačiau tarp 2014 m. ir PTL ji šiek tiek, t. y. 1,4 %, padidėjo.
- (123) Kaip nurodyta 3.2.3 skirsnyje, beveik visi eksportuojantys gamintojai, kurie per PTL Sąjungoje prekiavo moduliais ir elementais iš KLR, buvo priėmę išsipareigojimus dėl kainų ir jų eksporto į ES kainos buvo nustatomos remiantis tais išsipareigojimais, pagal kuriuos numatytos minimalios importo kainos. Tik 1,6 % modulių ir 0,6 % elementų importo apimtys buvo parduota ne už minimalias importo kainas <sup>(29)</sup>. Todėl šios eksporto kainos negali būti laikomos tinkamu rodikliu, pagal kurį būtų galima nustatyti eksportuojančių gamintojų kainodaros politiką, jei priemonės nebūtų taikomos.
- (124) Atskleidus faktus kelios šalys teigė, kad priverstinis kainų mažinimas turėtų būti nustatomas pagal eksporto į ES kainą, ir tokiu būdu apskaičiavo, kad jo nebuvo. Iš tiesų, remiantis eksporto į ES kainą modulių kainos nėra priverstinai mažinamos, o elementų kainos mažinamos labai nedaug. Vis dėlto Komisija manė, kad tai, kad kainos nebuvo priverstinai mažinamos, nes buvo laikomasi MTK, nebuvo lemiantis veiksnys nagrinėjant Sąjungos pramonės esamą padėtį. Kaip nurodyta 170 konstatuojamojoje dalyje, Komisija nustatė, kad Sąjungos pramonei buvo toliau daroma žala dėl ankstesnio dempingo veiksmų, nustatytų per ankstesnį tyrimą, ir priemonių vengimo veiksmų, nustatytų kaip minėta 4 konstatuojamojoje dalyje, ir ji neturėjo pakankamai laiko atsigausti.

<sup>(29)</sup> Pastaroji nebuvo grindžiama dempingo skirtumu.

## 4.4.3. Importo iš kitų šalių kainos

- (125) Importo į Sąjungą iš trečiųjų šalių vidutinės kainos taip pat nustatytos remiantis „Comext“ ir pagal 14 straipsnio 6 dalį sukaupta duomenų bazė, o jų raida:

4a lentelė

## Iš trečiųjų šalių importuojami moduliai

|                          | 2012 m. | 2013 m. | 2014 m. | PTL   |
|--------------------------|---------|---------|---------|-------|
| Apimtis (MW)             | 1 395   | 1 382   | 2 049   | 1 808 |
| Indeksas (2012 m. = 100) | 100     | 99      | 147     | 130   |
| Rinkos dalis (%)         | 9       | 13      | 28      | 25    |
| Indeksas (2012 m. = 100) | 100     | 153     | 329     | 290   |
| Vidutinė kaina (EUR/kW)  | 700     | 520     | 547     | 550   |
| Indeksas (2012 m. = 100) | 100     | 74      | 78      | 79    |

Šaltinis: „Comext“ ir pagal 14 straipsnio 6 dalį sukaupta duomenų bazė.

4b lentelė

## Iš trečiųjų šalių importuojami elementai

|                          | 2012 m. | 2013 m. | 2014 m. | PTL   |
|--------------------------|---------|---------|---------|-------|
| Apimtis (MW)             | 3 227   | 3 334   | 1 580   | 1 725 |
| Indeksas (2012 m. = 100) | 100     | 103     | 49      | 53    |
| Rinkos dalis (%)         | 70      | 75      | 48      | 51    |
| Indeksas (2012 m. = 100) | 100     | 107     | 69      | 72    |
| Vidutinė kaina (EUR/kW)  | 500     | 350     | 289     | 275   |
| Indeksas (2012 m. = 100) | 100     | 70      | 58      | 55    |

Šaltinis: „Comext“ ir pagal 14 straipsnio 6 dalį sukaupta duomenų bazė.

- (126) Per nagrinėjamąjį laikotarpį modulių importo į Sąjungą iš trečiųjų šalių apimtis padidėjo 30 % Didžiausias kilimas nustatytas 2013–2014 m., kai apimtis padidėjo 48 % Rinkos dalis taip pat smarkiai išaugo – nuo 9 % 2012 m. iki 25 % per PTL. Didžiausias pokytis taip pat buvo 2013–2014 m., kai rinkos dalis padidėjo nuo 13 % iki 28 % Po KLR didžiausi eksportuotojai buvo Taivanas, Malaizija ir Singapūras. Reikėtų pažymėti, kad importuojant iš Taivano ir Malaizijos galbūt buvo priemonių vengimo atvejų (žr. 4 konstatuojamąją dalį).
- (127) Per nagrinėjamąjį laikotarpį elementų importo iš kitų šalių apimtis sumažėjo 47 % Didžiausias, t. y. 52 %, nuosmukis nustatytas 2013–2014 m., o tarp 2014 m. ir PTL apimtis šiek tiek didėjo (9 %). Dėl to rinkos dalis sumažėjo nuo 70 % 2012 m. iki 51 % per PTL. 2013–2014 m. apimtis mažėjo nuo 75 % iki 48 %, o per PTL šiek tiek padidėjo (trimis procentiniais punktais). Didžiausi elementų eksportuotojai buvo Taivanas ir Malaizija, po jų pagal šį rodiklį buvo KLR ir JAV. Reikėtų pažymėti, kad importuojant iš Taivano ir Malaizijos galbūt buvo priemonių vengimo atvejų (žr. 4 konstatuojamąją dalį).

- (128) Vidutinės iš trečiųjų šalių eksportuojamų modulių kainos per nagrinėjamąjį laikotarpį smarkiai sumažėjo, kaip ir Kinijos ir Sąjungos kainos. Per tą laikotarpį modulių kainos sumažėjo 21 %, o elementų – 45 %. Primenama, kad šioms kainoms galėjo turėti poveikio priemonių vengimo veiksmai (žr. 4 konstatuojamąją dalį).

#### 4.5. Sąjungos pramonės ekonominė padėtis

##### 4.5.1. Bendrosios pastabos

- (129) Pagal pagrindinio reglamento 3 straipsnio 5 dalį Komisija išnagrinėjo visus svarbius ekonominius veiksnius ir rodiklius, turėjusius įtakos Sąjungos pramonės padėčiai nagrinėjamoju laikotarpiu.
- (130) Žalai analizuoti Komisija atskyrė makroekonominius žalos rodiklius nuo mikroekonominių. Komisija įvertino makroekonominius rodiklius remdamasi pareiškėjo pateiktais duomenimis, kryžmiškai sutikrintais su kelių Sąjungos gamintojų atsakymais dėl esamos padėties, pateiktais prieš inicijuojant tyrimą, ir atrinktų Sąjungos gamintojų patikrintais klausimyno atsakymais. Mikroekonominius rodiklius Komisija įvertino remdamasi atrinktų Sąjungos gamintojų klausimyno atsakymuose pateiktais duomenimis.
- (131) Makroekonominiai rodikliai: gamyba, gamybos pajėgumas, pajėgumo naudojimas, pardavimo apimtis, rinkos dalis, augimas, užimtumas, našumas, dempingo skirtumo dydis ir atsigavimas po buvusio dempingo.
- (132) Mikroekonominiai rodikliai: vidutinės vieneto kainos, vieneto sąnaudos, darbo sąnaudos, atsargos, pelningumas, gryųjų pinigų srautas, investicijos, investicijų grąža ir pajėgumas padidinti kapitalą.

##### 4.5.2. Makroekonominiai rodikliai

###### 4.5.2.1. Gamyba, gamybos pajėgumas ir pajėgumo naudojimas

- (133) Bendroji Sąjungos gamybos, gamybos pajėgumo ir pajėgumo naudojimo raida nagrinėjamoju laikotarpiu:

5a lentelė

#### Moduliai: gamyba, gamybos pajėgumas ir pajėgumo naudojimas

|                         | 2012 m. | 2013 m. | 2014 m. | PTL   |
|-------------------------|---------|---------|---------|-------|
| Gamybos apimtis (MW)    | 4 604   | 4 449   | 3 262   | 3 409 |
| <i>Indeksas</i>         | 100     | 97      | 71      | 74    |
| Gamybos pajėgumas (MW)  | 8 624   | 7 907   | 7 391   | 6 467 |
| <i>Indeksas</i>         | 100     | 92      | 86      | 75    |
| Pajėgumo naudojimas (%) | 53      | 56      | 44      | 53    |
| <i>Indeksas</i>         | 100     | 105     | 83      | 99    |

Šaltinis: „Europressedienst“, atsakymai dėl esamos padėties ir patikrinti klausimyno atsakymai.

5b lentelė

**Elementai: gamyba, gamybos pajėgumas ir pajėgumo naudojimas**

|                         | 2012 m. | 2013 m. | 2014 m. | PTL   |
|-------------------------|---------|---------|---------|-------|
| Gamybos apimtis (MW)    | 1 066   | 7 34    | 1 096   | 1 270 |
| <i>Indeksas</i>         | 100     | 69      | 103     | 119   |
| Gamybos pajėgumas (MW)  | 2 384   | 1 844   | 1 778   | 1 811 |
| <i>Indeksas</i>         | 100     | 77      | 75      | 76    |
| Pajėgumo naudojimas (%) | 45      | 40      | 62      | 70    |
| <i>Indeksas</i>         | 100     | 89      | 138     | 157   |

Šaltinis: „Europressedienst“, atsakymai dėl esamos padėties ir patikrinti klausimyno atsakymai.

- (134) Nagrinėjamoju laikotarpiu bendroji Sąjungos modulių gamyba sumažėjo 26 %, tačiau tarp 2014 m. ir PTL ji padidėjo 4,5 %. Kadangi mažėjo vartojimas, gamybos pajėgumas atitiko mažėjančios gamybos tendenciją ir nagrinėjamoju laikotarpiu taip pat sumažėjo 25 %. Todėl nuo nagrinėjamojo laikotarpio pradžios iki pabaigos pajėgumo naudojimo norma liko stabili, o per PTL pasiekė 53 %. Vis dėlto tarp 2014 m. ir PTL pajėgumo naudojimas smarkiai (9 % punktais) padidėjo (iš viso padidėjimas buvo 19 %). Reikėtų pažymėti, kad nagrinėjamoju laikotarpiu atrinktų Sąjungos modulių gamintojų pajėgumo naudojimo norma buvo kur kas didesnė ir per PTL ji pasiekė 85 %, t. y. palyginti su 2012 m. (61 %), ji padidėjo 39 %.
- (135) Sąjungos elementų gamyba nagrinėjamoju laikotarpiu padidėjo 19 % 2012–2013 m. gamyba sumažėjo 31 %, tačiau 2013–2014 m. ji padidėjo 49 % ir dar 15 % tarp 2014 m. ir PTL. Tai sutapo su antidempingo priemonių nustatymu 2013 m. gruodžio mėn. ir nepaisant to, kad 2012–2014 m. vartojimas nuosekliai mažėjo, tarp 2014 m. ir PTL jis padidėjo. Gamybos pajėgumas nagrinėjamoju laikotarpiu sumažėjo 24 % ir dėl to smarkiai padidėjo pajėgumo naudojimo norma (nuo 45 % 2012 m. iki 70 % per PTL). Panašiai kaip ir modulių gamintojų, atrinktų elementų gamintojų pajėgumo naudojimo norma buvo kur kas didesnė nei visos Sąjungos pramonės (86 %), kuri nagrinėjamoju laikotarpiu liko stabili.
- (136) Taigi, sumažėjus vartojimui Sąjungos pramonė sumažino savo pajėgumą. Be to, palyginti su 2014 m., per PTL Sąjungos pramonė padidino gamybą ir taip dar labiau pagerino pajėgumo naudojimo normą.

## 4.5.2.2. Pardavimo apimtis ir rinkos dalis

- (137) Sąjungos pramonės pardavimo apimtys ir rinkos dalies raida nagrinėjamoju laikotarpiu:

6a lentelė

**Moduliai: pardavimo apimtis ir rinkos dalis**

|                                                                              | 2012 m. | 2013 m. | 2014 m. | PTL   |
|------------------------------------------------------------------------------|---------|---------|---------|-------|
| Bendroji pardavimo Sąjungoje (uždarojoje ir atvirojoje rinkose) apimtis (MW) | 4 143   | 4 000   | 2 398   | 2 465 |
| <i>Indeksas</i>                                                              | 100     | 97      | 58      | 60    |

|                  | 2012 m. | 2013 m. | 2014 m. | PTL |
|------------------|---------|---------|---------|-----|
| Rinkos dalis (%) | 25      | 38      | 32      | 35  |
| <i>Indeksas</i>  | 100     | 149     | 128     | 140 |

Šaltinis: „Europressedienst“, atsakymai dėl esamos padėties ir patikrinti klausimyno atsakymai.

6b lentelė

**Elementai: pardavimo apimtis ir rinkos dalis**

|                                                                              | 2012 m. | 2013 m. | 2014 m. | PTL   |
|------------------------------------------------------------------------------|---------|---------|---------|-------|
| Bendroji pardavimo Sąjungoje (uždarojoje ir atvirojoje rinkose) apimtis (MW) | 1 045   | 729     | 1 069   | 1 136 |
| <i>Indeksas</i>                                                              | 100     | 70      | 102     | 109   |
| Rinkos dalis (%)                                                             | 23      | 16      | 33      | 33    |
| <i>Indeksas</i>                                                              | 100     | 72      | 144     | 147   |

Šaltinis: „Europressedienst“, atsakymai dėl esamos padėties ir patikrinti klausimyno atsakymai.

- (138) Nagrinėjamoju laikotarpiu modulių pardavimo apimtis sumažėjo 40 %. Tačiau nagrinėjamoju laikotarpiu 56 % sumažėjus vartojimui atitinkama rinkos dalis smarkiai padidėjo (40 %) ir per PTL pasiekė 35 %
- (139) Sąjungos pramonės elementų pardavimo apimtis nagrinėjamoju laikotarpiu padidėjo 9 %. Todėl rinkos dalis padidėjo nuo 23 % 2012 m. iki 33 % per PTL, o vartojimas sumažėjo kur kas mažiau nei modulių (26 %).
- (140) Mažėjant vartojimui ir įsigaliojus antidempingo priemonėms Sąjungos pramonė vis dėlto padidino tiek modulių, tiek elementų rinkos dalį.

**4.5.2.3. Užimtumas ir našumas**

- (141) Užimtumo ir našumo raida nagrinėjamoju laikotarpiu:

7a lentelė

**Moduliai: užimtumas ir našumas**

|                     | 2012 m. | 2013 m. | 2014 m. | PTL   |
|---------------------|---------|---------|---------|-------|
| Darbuotojų skaičius | 17 321  | 13 918  | 6 506   | 6 303 |
| <i>Indeksas</i>     | 100     | 80      | 38      | 36    |

|                          | 2012 m. | 2013 m. | 2014 m. | PTL |
|--------------------------|---------|---------|---------|-----|
| Našumas (kW/darbuotojui) | 266     | 320     | 501     | 541 |
| <i>Indeksas</i>          | 100     | 120     | 189     | 203 |

Šaltinis: „Europressedienst“, atsakymai dėl esamos padėties ir patikrinti klausimyno atsakymai.

7b lentelė

**Elementai: užimtumas ir našumas**

|                          | 2012 m. | 2013 m. | 2014 m. | PTL   |
|--------------------------|---------|---------|---------|-------|
| Darbuotojų skaičius      | 2 876   | 1 511   | 1 846   | 1 770 |
| <i>Indeksas</i>          | 100     | 53      | 64      | 62    |
| Našumas (kW/darbuotojui) | 371     | 486     | 594     | 717   |
| <i>Indeksas</i>          | 100     | 131     | 160     | 194   |

Šaltinis: „Europressedienst“, atsakymai dėl esamos padėties ir patikrinti klausimyno atsakymai.

- (142) Su moduliais ir elementais susijęs užimtumas tarp 2012 m. ir PTL sumažėjo atitinkamai 64 % ir 38 %. Didžiausias su moduliais susijusių darbuotojų skaičiaus nuosmukis (53 %) nustatytas 2013–2014 m., nors gamybos apimtis tuo laikotarpiu krito kur kas mažiau (27 %). Su elementais susijusių darbuotojų skaičius 2013–2014 m. padidėjo 22 %, tačiau tai taip pat kur kas mažiau, palyginti su tuo laikotarpiu padidėjusia gamyba (49 %). Todėl tiek modulių, tiek elementų gamybos našumas nagrinėjamuoju laikotarpiu smarkiai padidėjo (atitinkamai 103 % ir 94 %). 2013–2014 m. modulių gamybos našumas padidėjo 57 %, o elementų – 22 %.
- (143) Atskleidus faktus viena suinteresuotoji šalis paprieštaravo Komisijos išvadoms dėl Sąjungos pramonės darbuotojų skaičiaus, teigdamą, kad didžiausios bendrovės „SolarWorld“ elementų ir modulių gamybos padalinių darbuotojai apskaityti du kartus. „SolarWorld“ ir visų kitų atrinktų bendrovių darbuotojų skaičiaus duomenys tinkamai patikrinti ir užtikrinta, kad nė vienas vertikaliai integruotų bendrovių darbuotojas nebūtų apskaitytas du kartus. Todėl šis argumentas buvo atmestas.

## 4.5.2.4. Dėmpingo skirtumo dydis ir atsigavimas po ankstesnio dėmpingo

- (144) Kaip paaiškinta 3.2.3 skirsnyje, per peržiūros tiriamąjį laikotarpį į Sąjungą eksportuojančių gamintojų eksporto kainos buvo paveiktos išipareigojimų ir todėl nebuvo pakankamai patikimos, kad jas būtų galima taikyti nustatant, ar tikėtina, kad dėmpingas tęsis ar pasikartos, jei bus leista nebetaikyti antidėmpingo priemonių.
- (145) Vis dėlto išnagrinėjus žalos rodiklius nustatyta, kad galiojančios priemonės teigiamai paveikė Sąjungos pramonę ir ši atsigauja nuo ankstesnio dėmpingo poveikio.

## 4.5.3. Mikroekonominiai rodikliai

- (146) Atrinkti tik trys elementų gamintojai, iš kurių du yra „ES ProSun“ nariai. Jie bendradarbiavo teikiant prašymą, į kurį įtraukti abiejų gamintojų duomenys. Todėl visi skaičiai, susiję su elementų mikroekonominiais rodikliais, kuriuos galima tiesiogiai susieti su trečiąja bendrove, kuri nėra „ES ProSun“ narė, pateikiami kaip intervalai, kad būtų užtikrintas šio Sąjungos gamintojo, bendradarbiavusio atliekant tyrimą, konfidencialumas.

## 4.5.3.1. Kainos ir kainoms poveikio turintys veiksniai

- (147) Atrinktų Sąjungos gamintojų vidutinių vieneto pardavimo nesusijusiems pirkėjams Sąjungoje kainų raida nagrinėjamoju laikotarpiu:

8a lentelė

**Moduliai: pardavimo kainos Sąjungoje**

|                                                                 | 2012 m. | 2013 m. | 2014 m. | PTL |
|-----------------------------------------------------------------|---------|---------|---------|-----|
| Vidutinės pardavimo kainos Sąjungos laisvojoje rinkoje (EUR/kW) | 790     | 651     | 618     | 593 |
| <i>Indeksas</i>                                                 | 100     | 82      | 78      | 75  |
| Vieneto gamybos sąnaudos (EUR/kW)                               | 1 112   | 813     | 648     | 627 |
| <i>Indeksas</i>                                                 | 100     | 73      | 58      | 56  |

Šaltinis: patikrinti klausimyno atsakymai.

8b lentelė

**Elementai: pardavimo kainos Sąjungoje**

|                                                                 | 2012 m. | 2013 m. | 2014 m. | PTL     |
|-----------------------------------------------------------------|---------|---------|---------|---------|
| Vidutinės pardavimo kainos Sąjungos laisvojoje rinkoje (EUR/kW) | 378–418 | 307–339 | 239–264 | 258–284 |
| <i>Indeksas</i>                                                 | 100     | 81      | 63      | 68      |
| Vieneto gamybos sąnaudos (EUR/kW)                               | 587–648 | 402–444 | 347–384 | 338–373 |
| <i>Indeksas</i>                                                 | 100     | 69      | 59      | 58      |

Šaltinis: patikrinti klausimyno atsakymai.

- (148) Iš lentelės duomenų matyti, kaip keitėsi vieneto pardavimo kaina Sąjungos laisvojoje rinkoje, palyginti su atitinkamomis gamybos sąnaudomis. Modulių pardavimo kainos per nagrinėjamąjį laikotarpį sumažėjo net 25 %, o elementų – net 32 %. Nagrinėjamoju laikotarpiu modulių vieneto pardavimo kainos nuolat mažėjo, o elementų kainos tarp 2014 m. ir PTL padidėjo 5 % punktais. Elementų pardavimas laisvojoje rinkoje sudarė mažiau nei 5 % visos atrinktų gamintojų produkcijos, be to, vienas gamintojas pardavė didelį kiekį labai mažomis kainomis, ketindamas nutraukti savo veiklą ES. Todėl remiantis šiuo rodikliu nebuvo galimybės daryti reikšmingų išvadų. Kai kurie atrinkti gamintojai uždaramajam naudojimui skirtus elementus perdavė ar pristatė moduliams gaminti pagal kitas metodikas (taikydami sandorių kainodarą remdamiesi virtualios rinkos kaina, faktinėmis sąnaudomis pagrįstus sandorius ir pan.). Todėl remiantis uždarojo naudojimo kainų raida taip pat nebuvo galima daryti reikšmingų išvadų.
- (149) Vieneto gamybos sąnaudos per nagrinėjamąjį laikotarpį taip pat smarkiai sumažėjo (modulių – 46 %, elementų – 42 %).

- (150) Modulių pardavimo kainos vidutiniškai buvo mažesnės nei vieneto gamybos sąnaudos, tačiau šis skirtumas nagrinėjamuoju laikotarpiu nuosekliai mažėjo, ypač 2013 m. nustatius priemones. 2012 m. modulių pardavimo kaina sudarė tik 71 % vieneto gamybos sąnaudų, 2013 m. – jau 80 %, 2014 m. – 94 %, o per PTL – 94,5 %. Todėl tarp 2013 m. ir PTL pardavimo kainos ir gamybos sąnaudų skirtumas smarkiai sumažėjo (14 % punktų).
- (151) 2012 m. elementų pardavimo kaina sudarė 60–67 % vieneto gamybos sąnaudų, 2013 m. – 72–80 %, 2014 m. – 65–72 %, o per PTL – 72–79 %. Vis dėlto, kaip paaiškinta pirmiau, per 2014 m. ir PTL šiai tendencijai didelį poveikį turėjo išskirtinai mažos vieno Sąjungos gamintojo kainos. Kitų dviejų atrinktų bendrovių rodiklių tendencijos buvo 75–80 % 2014 m. ir 81–86 % per PTL, iš esmės kaip ir dėl modulių.
- (152) Apskritai pramonė pradėjo atsigauti nuo ankstesnio dempingo, bet taip pat dėjo didesnes pastangas, kad vėl taptų konkurencinga, visų pirma didindama Sąjungos pramonės darbo jėgos našumą, kaip nurodyta 141 konstatuojamojoje dalyje, todėl jai pavyko padidinti gamybos našumą ir geriau naudoti pajėgumą.

#### 4.5.3.2. Darbo sąnaudos

- (153) Atrinktų Sąjungos gamintojų vidutinių darbo sąnaudų raida nagrinėjamuoju laikotarpiu:

9a lentelė

#### Moduliai: vidutinės vieno darbuotojo darbo sąnaudos

|                                                 | 2012 m. | 2013 m. | 2014 m. | PTL    |
|-------------------------------------------------|---------|---------|---------|--------|
| Vidutinės vieno darbuotojo darbo sąnaudos (EUR) | 32 918  | 38 245  | 36 577  | 38 343 |
| <i>Indeksas</i>                                 | 100     | 116     | 111     | 116    |

Šaltinis: patikrinti klausimyno atsakymai.

9b lentelė

#### Elementai: vidutinės vieno darbuotojo darbo sąnaudos

|                                                 | 2012 m.       | 2013 m.       | 2014 m.       | PTL           |
|-------------------------------------------------|---------------|---------------|---------------|---------------|
| Vidutinės vieno darbuotojo darbo sąnaudos (EUR) | 41 289–45 590 | 45 002–49 689 | 45 188–49 895 | 47 825–52 807 |
| <i>Indeksas</i>                                 | 100           | 109           | 109           | 116           |

Šaltinis: patikrinti klausimyno atsakymai.

- (154) Tiek su moduliais, tiek su elementais susijusios vidutinės darbo sąnaudos vienam darbuotojui tarp 2012 m. ir PTL padidėjo 16 %. Padidėjimas buvo daugiausia susijęs su išeitinėmis išmokomis, sumokėtomis racionalizuojant darbuotojų skaičių, ir darbo užmokesčio infliacija.

## 4.5.3.3. Atsargos

(155) Atrinktų Sąjungos gamintojų atsargų raida nagrinėjamoju laikotarpiu:

10a lentelė

**Moduliai: atsargos**

|                                                             | 2012 m. | 2013 m. | 2014 m. | PTL     |
|-------------------------------------------------------------|---------|---------|---------|---------|
| Laikotarpio pabaigos atsargos (kW)                          | 186 533 | 114 792 | 196 944 | 191 207 |
| <i>Indeksas</i>                                             | 100     | 62      | 106     | 103     |
| Laikotarpio pabaigos atsargos gamybos procentine dalimi (%) | 33      | 13      | 13      | 11      |
| <i>Indeksas</i>                                             | 100     | 40      | 38      | 34      |

Šaltinis: patikrinti klausimyno atsakymai.

10b lentelė

**Elementai: atsargos**

|                                                             | 2012 m.       | 2013 m.       | 2014 m.        | PTL             |
|-------------------------------------------------------------|---------------|---------------|----------------|-----------------|
| Laikotarpio pabaigos atsargos (MW)                          | 53 029–58 553 | 90 079–99 462 | 99 999–110 415 | 135 492–149 606 |
| <i>Indeksas</i>                                             | 100           | 170           | 189            | 256             |
| Laikotarpio pabaigos atsargos gamybos procentine dalimi (%) | 18            | 23            | 12             | 14              |
| <i>Indeksas</i>                                             | 100           | 125           | 68             | 80              |

Šaltinis: patikrinti klausimyno atsakymai.

- (156) Nagrinėjamoju laikotarpiu modulių atsargos padidėjo šiek tiek (3 %), o elementų – smarkiai (156 %). Tačiau bendrosios gamybos procentine dalimi išreikštos atsargos sumažėjo: tiek modulių (66 %), tiek elementų (20 %).
- (157) Šiame sektoriuje atsargos negali būti laikomos tinkamu žalos rodikliu, nes gamyba ir pardavimas daugiausia grindžiami užsakymais ir atitinkamai gamintojai paprastai nekaupia daug atsargų.

## 4.5.3.4. Pelningumas, grynujų pinigų srautas, investicijos, investicijų grąža ir gebėjimas padidinti kapitalą

(158) Atrinktų Sąjungos gamintojų pelningumo, grynujų pinigų srauto, investicijų ir investicijų grąžos raida nagrinėjamoju laikotarpiu:

11a lentelė

**Moduliai: pelningumas, pinigų srautas, investicijos ir investicijų grąža**

|                                                                                                                   | 2012 m.       | 2013 m.       | 2014 m.     | PTL         |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------|---------------|-------------|-------------|
| Pardavimo nesusijusiems pirkėjams Sąjungoje pelningumas, įskaitant „Jabil“ (pardavimo apyvartos %) <sup>(1)</sup> | – 24,4/– 29,5 | – 24,4/– 29,5 | – 6,8/– 8,2 | – 7,7/– 9,3 |
| <i>Indeksas</i>                                                                                                   | 100           | 100           | 361/298     | 319/264     |

|                                                                                                   | 2012 m.       | 2013 m.      | 2014 m.      | PTL           |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------|--------------|--------------|---------------|
| Pardavimo nesusijusiems pirkėjams Sąjungoje pelningumas, išskyrus „Jabil“ (pardavimo apyvartos %) | – 32,7        | – 27,2       | – 8,7        | – 9,5         |
| <i>Indeksas</i>                                                                                   | 100           | 120          | 376          | 344           |
| Grynųjų pinigų srautas (EUR)                                                                      | – 129 864 423 | – 69 402 391 | – 18 231 488 | – 145 258 620 |
| <i>Indeksas</i>                                                                                   | 100           | 187          | 712          | 89            |
| Investicijos (EUR)                                                                                | 24 134 924    | 12 407 723   | 17 333 494   | 24 565 553    |
| <i>Indeksas</i>                                                                                   | 100           | 51           | 72           | 102           |
| Investicijų grąža (%)                                                                             | – 6           | – 10         | – 3          | – 2           |
| <i>Indeksas</i>                                                                                   | 100           | 55           | 193          | 258           |

(<sup>1</sup>) Faktinio pelno skaičiai turėjo būti pateikiami intervalais, kad kitos atrinktos bendrovės negalėtų apskaičiuoti „Jabil“ pelno.  
Šaltinis: patikrinti klausimyno atsakymai

#### 11b lentelė

#### Elementai: pelningumas, pinigų srautas, investicijos ir investicijų grąža

|                                                                                 | 2012 m.                        | 2013 m.                        | 2014 m.                        | PTL                            |
|---------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------|--------------------------------|--------------------------------|--------------------------------|
| Pardavimo nesusijusiems pirkėjams Sąjungoje pelningumas (pardavimo apyvartos %) | – 37,7 – – 41,6                | – 7,2 – – 7,9                  | – 26,6 – – 29,3                | – 36,8 – – 40,7                |
| <i>Indeksas</i>                                                                 | 100                            | 527                            | 142                            | 102                            |
| Grynųjų pinigų srautas (EUR)                                                    | – 41 934 911 –<br>– 46 303 131 | – 17 537 454 –<br>– 19 364 273 | – 12 414 052 –<br>– 13 707 182 | – 29 027 946 –<br>– 32 051 690 |
| <i>Indeksas</i>                                                                 | 100                            | 239                            | 338                            | 144                            |
| Investicijos (EUR)                                                              | 29 435 820–<br>32 502 051      | 26 074 619–<br>28 790 726      | 7 001 485–<br>7 730 807        | 11 429 509–<br>12 620 083      |
| <i>Indeksas</i>                                                                 | 100                            | 89                             | 24                             | 39                             |
| Investicijų grąža (%)                                                           | – 6,0 – – 6,7                  | – 2,5 – – 2,7                  | – 24,6 – – 27,2                | – 31,8 – – 35,1                |
| <i>Indeksas</i>                                                                 | 100                            | 246                            | 25                             | 19                             |

Šaltinis: patikrinti klausimyno atsakymai.

- (159) Komisija atrinktų Sąjungos gamintojų pelningumą nustatė ikimokestinį grynąjį pelną, gautą parduodant panašų produktą nesusijusiems pirkėjams Sąjungoje, išreiškusi tokio pardavimo apyvartos procentine dalimi.
- (160) Kaip nurodyta 110 konstatuojamojoje dalyje, viena iš atrinktų bendrovių („Jabil“) vykdo tik surinkimą ir modulių neparduoda. Jos pelningumo tendencija buvo kitokia. Ji visu nagrinėjamoju laikotarpiu veikė pelningai, o per PTL pelningumas dar padidėjo ir pasiekė 5–15 %. Tačiau savo pelną „Jabil“ gavo iš mokesčių, kuriuos jai moka klientai už surinkimo paslaugas, ne parduodama modulius. Be to, ji nepatyrė su modulių pardavimu susijusių išlaidų, pvz., rinkodaros (jos patirtos išlaidos buvo susijusios tik su naujų gamybos rangovų paieška). Jos sąnaudų struktūra taip pat kitokia nei įprastų modulių gamintojų, kurie visiškai atsakingi už savo produkto gamybą ir pardavimą. Pavyzdžiui, „Jabil“ apyvartinės lėšos, atsargų laikymo sąnaudos, mokėtinos ir gautinos sumos taip pat buvo mažesnės, kaip ir išlaidos MTTP.
- (161) Komisija pastebėjo, kad 11a lentelės pirmos skilties pelningumo rodiklį sudarė dviejų skirtingų grupių duomenys. Viena vertus, įtraukti modulių gamintojų, kurie gamina ir parduoda produktą, duomenys. Kita vertus, taip pat įtraukti atrinktos bendrovės „Jabil“, kuri tik surenka modulius, duomenys. Norėdama įvertinti tikrąją pramonės padėtį Komisija nusprendė tolesnei analizei šias dvi grupes atskirti. Todėl 11a lentelė papildyta antrąja skiltimi, pagal kurią, kaip manoma, galima patikimiau įvertinti Sąjungos modulių pramonės pelningumą.
- (162) Nagrinėjamoju laikotarpiu atrinkti modulių gamintojai, išskyrus „Jabil“, veikė nuostolingai. Tačiau tuo laikotarpiu nuostoliai sumažėjo 244 % Palyginti su 2012 m., 2013 m. jie sumažėjo 5,5 % punkto. Tai sutapo su priemonių įsigaliojimu (laikinosios priemonės įsigaliojo 2013 m. birželio 6 d.). 2013–2014 m., kai priemonės galiojo jau visus metus, nuostoliai sumažėjo dar labiau (18,5 % punkto). Per PTL nuostoliai šiek tiek padidėjo (0,8 % punkto). Tačiau šį padidėjimą daugiausia lėmė vieno Sąjungos gamintojo, kuris vėliau nusprendė nutraukti gamybą, patirti nuostoliai. Visų kitų atrinktų Sąjungos gamintojų nuostoliai per PTL, palyginti su 2014 m., toliau mažėjo.
- (163) Atskleidus faktus kelios šalys suabejojo „Jabil“ duomenų neįtraukimu į likusios Sąjungos modulių pramonės pelno rodiklius. Jos teigė, kad „Jabil“ yra retas pelningo gamintojo pavyzdys ir jo neįtraukti buvo nenuoseklu, palyginti su sprendimu atsižvelgti į panašios šalies gamintoją, kuris taiko žaliavų perdirbimo sutartį, pagal kurią jo parduodamus modulius surenka kita bendrovė. Priešingai, nei teigė šios šalys, Komisija iš tiesų atsižvelgė į „Jabil“ duomenis nagrinėdama pelningumą. Norėdama tiksliau išnagrinėti jautrumą Komisija pateikė du atskirus duomenų rinkinius. Iš jų matyti, kad net įtraukiant „Jabil“ Sąjungos pramonė (vidutiniškai ir vertinant visumą) yra nuostolinga. Taip pat matyti, kad Sąjungos gamintojai gali būti labai skirtingi, priklausomai nuo jų veiklos modelių (žr. 110 ir 160 konstatuojamąsias dalis). Todėl šis teiginys turi būti atmestas. Be to, Komisija pažymi, kad bet kuriuo atveju metodinių nenuoseklumų vertinant panašios šalies gamintoją ir Sąjungos pramonę nėra. Panašios šalies gamintojas gana panašus į „Jabil“ klientus, ir jo veikla nepanaši į „Jabil“ veiklos modelį. Panašios šalies gamintojas prisiima visą atsakomybę už kitos bendrovės surenkamų modulių pardavimą, o „Jabil“ teikia surinkimo paslaugą, už kurią klientai moka žaliavų perdirbimo mokestį. Komisija taip pat ir dėl šios priežasties atlikdama žalos analizę daugiausia dėmesio skyrė „Jabil“ ir kitų Sąjungos gamintojų, kurių padėtis tokia pati, kaip ir panašios šalies gamintojo, tarpusavio sandoriams (žr. 52 konstatuojamąją dalį).
- (164) Elementų gamintojų nuostoliai nagrinėjamoju laikotarpiu sumažėjo 2 % 2012–2013 m. jie sumažėjo 31,9 % punkto, bet 2013–2014 m. vėl padidėjo 20,3 % punkto ir dar 10,7 % punkto tarp 2014 m. ir PTL. Tačiau elementų gamintojų pelningumą paveikė dvi ypatingos aplinkybės. Pirmą, vienas iš atrinktų gamintojų pateko į rinką nagrinėjamoju laikotarpiu, tačiau per paskutinius jo metus pakeitė kai kurių savo sąnaudų apskaitą ir todėl labai padidėjo nuostolių rodikliai. Antra, kito atrinkto gamintojo pardavimo kainos per PTL, kai jis stabdė savo gamybos veiklą, buvo ypač mažos ir todėl labai nuostolingos. Tuo tarpu trečio atrinkto gamintojo nuostoliai nagrinėjamoju laikotarpiu nuosekliai mažėjo.

- (165) Grynųjų pinigų srautu apibūdinamas Sąjungos gamintojų gebėjimas patiems finansuoti savo veiklą. Tarp 2012 m. ir PTL jo raidos tendencijos taip pat buvo neigiamos, kaip ir pelningumo. Modulių grynųjų pinigų srautas nagrinėjamoju laikotarpiu sumažėjo 11 %, o elementų – 44 %. 2014 m. tiek modulių, tiek elementų grynųjų pinigų srauto svyravimams turėjo įtakos vieno didelio Sąjungos gamintojo ypatingos aplinkybės. Jis labai pigiai įsigijo veikiančią gamyklą ir turėjo restruktūrizuoti jos skolą. 2015 m. jis toliau mokėjo dideles sumas paskoloms gražinti, todėl jo finansinės veiklos grynųjų pinigų srautas buvo neigiamas. Reikia pažymėti, kad šio gamintojo nurodytas einamosios veiklos grynųjų pinigų srautas buvo teigiamas, o veiklos rezultatai, palyginti su 2014 m., smarkiai pagerėjo. Dviejų kitų Sąjungos modulių gamintojų grynųjų pinigų srautas per PTL buvo teigiamas ir gerėjo, o dviejų kitų elementų gamintojų šis rodiklis buvo neigiamas, bet taip pat gerėjo.
- (166) Lentelėse parodyta, kad Sąjungos pramonė tarp 2012 m. ir PTL 2 % padidino investicijas į modulius. 2013–2014 m. investicijos padidėjo 40 %, o tarp 2013 m. ir PTL – 98 %.
- (167) Investicijos į elementus tarp 2012 m. ir PTL iš viso sumažėjo 61 % Bendrąją investicijų į elementus tendenciją taip pat paveikė vieno atrinkto Sąjungos gamintojo sprendimas nutraukti gamybą. Dviejų kitų atrinktų gamintojų investicijos tarp 2014 m. ir PTL padidėjo keturis kartus.
- (168) Atskleidus faktus kelios šalys pažymėjo, kad per visą nagrinėjamąjį laikotarpį investicijos į elementus mažėjo ir joms nustatytos priemonės neturėjo teigiamo poveikio. Pirma, nepaisant to, kad tai tiesa visų atrinktų bendrovių atžvilgiu, kaip minėta ankstesnėje konstatuojamojoje dalyje, šią tendenciją paveikė vieno atrinkto Sąjungos gamintojo sprendimas nutraukti gamybą. Šio gamintojo investicijos laikotarpio pradžioje buvo didelės, o pabaigoje – beveik jokių. Antra, kitas atrinktas gamintojas 2013 m. investavo veiklai pradėti ir jo veiksmas atitinka tais metais apskritai labai padidėjusių investicijų tendenciją. Trečia, po to, kai įsigaliojusios priemonės pradėjo veikti bendrovių pelningumą, visų atrinktų bendrovių investicijos tarp 2014 m. ir PTL didėjo, nes du veiklos nenutraukę atrinkti gamintojai per tą laikotarpį keturis kartus padidino savo investicijas. Todėl teiginys, kad nustatytos priemonės neturėjo teigiamo poveikio investicijoms, buvo atmestas.
- (169) Investicijų grąža išreiškiama investicijų grynosios buhalterinės vertės pelno procentiniu dydžiu. Visu nagrinėjamoju laikotarpiu ji buvo neigiama, nes Sąjungos pramonė patyrė grynųjų nuostolių. Nagrinėjamoju laikotarpiu modulių investicijų grąža padidėjo 4 % punktais, o 2014 m. ir per PTL, palyginti su 2013 m., padidėjo dar labiau, atitinkamai 7 ir 8 % punktais. Nagrinėjamoju laikotarpiu elementų investicijų grąža sumažėjo 25,8–28,4 % punkto.

#### 4.5.4. Išvada dėl žalos

- (170) Apskritai nagrinėjamoju laikotarpiu Sąjungos pramonei toliau buvo daroma žala, nes pirminės priemonės buvo nustatytos tik neseniai, o dempingas ir žalos lygis, nustatyti per ankstesnį tyrimą, buvo dideli. Be to, prie žalos tęsimosi prisidėjo nustatyti priemonių vengimo veiksmai, kaip nurodyta 4 konstatuojamojoje dalyje. Vis dėlto nuo 2013 m. vidurio (laikinosios priemonės įsigaliojo 2013 m. birželio 6 d.) ir ypač 2014 m. (pirmieji metai, kai visą laiką galiojo antidempingo priemonės) bei per PTL Sąjungos pramonė palaipsniui ėmė atsigaunti.
- (171) Kai kurių žalos rodiklių tendencijos buvo teigiamos. Sąjungos modulių pramonė padidino Sąjungos modulių pardavimo apimtį 2,8 % ir todėl tarp 2014 m. ir PTL jos užimama rinkos dalis padidėjo 9,4 %. Per tą laikotarpį Sąjungos pramonė padidino uždarojo naudojimo mastą ir Sąjungos elementų pardavimo apimtį 6,3 % bei išlaikė 33 % rinkos dalį. Be to, per tą patį laikotarpį Sąjungos pramonė geriau naudojo savo pajėgumą (9 % punktais modulių ir 8 % punktais – elementų), nes padidėjo gamybos apimtis ir sumažėjo esamas pajėgumas. Taip pat labai padidėjo našumas ir atitinkamai sumažėjo pardavimo kainų ir vidutinių gamybos sąnaudų skirtumas. Be to, kainos nebebuvo priverstinai mažinamos Kinijos eksporto, nes buvo laikomasi MIK (per TPL modulių kainos nebuvo priverstinai mažinamos, o elementų kainos – labai nedaug). Todėl nepaisant to, kad per PTL Sąjungos pramonė vis dar veikė nuostolingai, palyginti su 2012 m. ir 2013 m. su moduliais susiję nuostoliai smarkiai

sumažėjo. Vis dėlto Sąjungos pramonės su elementais susiję nuostoliai nesumažėjo, nes, kaip paaiškinta 165 konstatuojamojoje dalyje, jiems turėjo įtakos ypatingos dviejų atrinktų gamintojų aplinkybės. Tačiau trečio atrinkto gamintojo nuostoliai per PTL mažėjo ir atitiko moduliams būdingą tendenciją.

- (172) Sąjungos pramonė taip pat padidino investicijas į modulius ir elementus tarp 2014 m. ir PTL (atitinkamai 41 % ir 63 %).
- (173) Vis dėlto nepaisant padarytų pastangų ir visų susijusių teigiamų tendencijų Sąjungos pramonė neatsigavo nuo ankstesnio Kinijos eksportuotojų vykdyto dempingo poveikio. Kaip minėta, per PTL ir elementų, ir modulių gamintojai patyrė nuostolių, jų grynujų pinigų srautai ir investicijų grąža buvo neigiami. Be to, nepaisant to, kad Kinijos eksportuojamų modulių importo apimtis sumažėjo, jų rinkos dalis vis dar didesnė nei vieno iš Sąjungos gamintojų. Elementų importo apimtis, palyginti su 2012 m., per PTL smarkiai padidėjo (65 %) ir atitinkamai išaugo rinkos dalis. Kinijos elementų importo netiesioginį poveikį jautė ir uždaramajam naudojimui skirtų modulių gamintojų rinka, kuri dėl šio poveikio negalėjo toliau augti. Į Sąjungos rinką nenustojo patekti didelės apimties Kinijos importas už Sąjungos pramonės gamybos sąnaudas mažesnėmis kainomis.
- (174) Atskleidus faktus kelios šalys teigė, kad Komisija neįvertino iš trečiųjų šalių dideliais kiekiais ir už Kinijos mažesnėmis kainomis importuojamų modulių poveikio Sąjungos pramonei.
- (175) Komisija pripažino, kad iš trečiųjų šalių importuojami moduliai – svarbus veiksnys vertinant ES pramonės padėtį, tačiau šis importas kur kas mažiau svarbus nei Kinijos: jo rinkos dalis buvo 25 % (įskaitant modulius, kurie realiai buvo Kinijos, bet kurių atžvilgiu priemonių buvo išvengiama), o Kinijos importo rinkos dalis per PTL buvo 41 % (o atsižvelgiant į priemonių vengimą – faktiškai didesnė). Be to, tarp 2014 m. ir PTL importo iš trečiųjų šalių rinkos dalis sumažėjo 10 %, o Kinijos importo dalis per tą patį laikotarpį padidėjo 4,9 %. Šie du veiksniai įrodo, kad Kinijos importas Sąjungos pramonei turi kur kas didesnį poveikį, nei importas iš trečiųjų šalių. Be to, iš trečiųjų šalių importuojamų modulių kainos nebuvo mažesnės nei Kinijos eksporto kainos. Kaip matyti 4a lentelėje, viso importo iš trečiųjų šalių vidutinės svartinės kainos per PTL buvo 550 EUR/kW, t. y. didesnės nei vidutinė Kinijos eksporto kaina (544 EUR/kW). Todėl šie argumentai buvo atmesti.
- (176) Kalbėdamos apie elementus kelios šalys teigė, kad žalą darė trečiųjų šalių importas, nes, palyginti su 2014 m., per PTL pelningumas sumažėjo dėl sumažėjusio importo iš Kinijos ir tuo pat metu padidėjusio importo iš trečiųjų šalių.
- (177) Visų pirma, kaip nurodyta 164 konstatuojamojoje dalyje, atrinktų gamintojų per PTL padidėjusius nuostolius paveikė ypatingos dviejų Sąjungos elementų gamintojų aplinkybės, o trečiojo (didžiausio) gamintojo pelningumas per PTL padidėjo, palyginti su 2014 m. Antra, nors tarp 2014 m. ir PTL importas iš Kinijos sumažėjo 3 % punktais, tarp 2013 m. ir PTL jis padidėjo 7 % punktais, nepaisant priemonių įsigaliojimo. Todėl Kinijos importas toliau darė didelį poveikį Sąjungos pramonei. Trečia, importas iš trečiųjų šalių iš tiesų padidėjo 2 % punktais tarp 2014 m. ir PTL, tačiau tarp 2013 m. ir PTL jis sumažėjo 24 % punktais. Todėl laikotarpiu po priemonių nustatymo jo poveikis Sąjungos pramonei iš tiesų sumažėjo. Todėl teiginys, kad žalą sukėlė importas iš trečiųjų šalių, buvo atmestas.
- (178) Atskleidus faktus KV teigė, kad kai kurie žalos rodikliai pagerėjo tik per PTL, o ne iš karto nustačius priemones. Todėl nėra aiškos sąsajos tarp priemonių nustatymo ir įvairių teigiamų tendencijų.

- (179) Komisija pripažįsta, kad kai kurie žalos rodikliai, pvz., modulių rinkos dalies, gamybos ir pajėgumo naudojimo, pagerėjo tik per PTL, o ne 2014 m. Vis dėlto, atsižvelgiant į per ankstesnį tyrimą nustatytą dempingo ir žalos dydį, tam, kad visai pramonei būdingos neigiamos tendencijos pasikeistų, prireikė laiko. Tai galima paaiškinti tuo, kad tuo metu, kai buvo nustatomos pirminės priemonės, Sąjungos pramonė jau pradėjo konsoliduotis, t. y. daugelis gamintojų buvo visai arba beveik bankrutavę, tačiau iš rinkos jie pasitraukė tik 2014 m. Tai smarkiai paveikė visus makrorodiklius, kuriuos apskaičiuojant taip pat buvo įtraukiamos ir tos bendrovės. Taip pat verta pažymėti, kad kai kurie rodikliai, kaip antai rinkos dalies, gamybos, pajėgumo naudojimo ir gamybos pajėgumo, kurių tendencijos visos Sąjungos pramonės lygmeniu buvo neigiamos, atrinktų Sąjungos modulių ir elementų gamintojų lygmeniu 2014 m. jau buvo teigiamos. Todėl šis teiginys buvo atmestas.
- (180) Kelios suinteresuotosios šalys teigė, kad Sąjungos pramonės padėtis gera ir ji visiškai atsigavo nuo ankstesnės žalos. Atskleidus faktus šios šalys pakartojo šiuos savo teiginius. Visų pirma teigta, kad didžiausių Sąjungos modulių gamintojų „SolarWorld“ ir „Jabil“ finansinės ataskaitos rodo, kad jų Sąjungoje vykdoma veikla per pastaruosius keletą metų augo, didėjo gamybos apimtys, pajėgumas, pajėgumo naudojimas, eksporto pardavimo apimtys ir našumas, o gamybos sąnaudos ir atsargos mažėjo.
- (181) Atrinktų Sąjungos gamintojų (įskaitant „SolarWorld“ ir „Jabil“) gamybos apimtys, pajėgumas, pajėgumo naudojimas, eksporto pardavimo apimtys ir našumas didėjo, o gamybos sąnaudos ir atsargos mažėjo 2014 m. ir per PTL. Vis dėlto teiginys, kad pramonė visiškai atsigavo nuo ankstesnės žalos, prieštarauja tyrimo išvadoms, pagrįstoms faktiniais patikrintais atrinktų Sąjungos gamintojų duomenimis. Visų pirma daugelis mikroekonominių rodiklių (kaip antai pelningumas, grynųjų pinigų srautas ir investicijų grąža) pagrįsti tik pardavimu nepriklausomiems pirkėjams Sąjungoje. Be to, kai kurios atrinktos bendrovės nemažą dalį produkcijos gamino ne Sąjungoje ir šie duomenys neįtraukti į mikroekonominius rodiklius. Tuo tarpu viešai prieinamuose finansiniuose dokumentuose atsižvelgiama į visą atitinkamų bendrovių veiklą ir dažnai pateikiama visų grupių konsoliduotų sąskaitų informacija. Taigi, išvados dėl Sąjungos pramonės ekonominės padėties, kaip nustatyta pagrindinio reglamento 3 straipsnio 5 dalyje, buvo pagrįstos ne viešai prieinamais finansiniais dokumentais, o tik atliekant tyrimą gauta išsamesnė ir patikrinta informacija apie padėtį Sąjungoje. Be to, išvados dėl Sąjungos pramonės padėties buvo pagrįstos visų atrinktų Sąjungos gamintojų duomenimis, ne vien „SolarWorld“ ir „Jabil“. Galiausiai, kaip paaiškinta pirmiau, „Jabil“ tik surenka modulius, neprisiimdama sutartinės atsakomybės už jų pardavimą. Todėl šis teiginys buvo atmestas.
- (182) Atskleidus faktus viena suinterasuotoji šalis teigė, kad Komisija turėjo atsižvelgti į didelių „SolarWorld“ investicijų poveikį. Teigiama, kad jos neigiamai paveikė šią bendrovę ir visą pramonę, nes jai tenka didelė visos Sąjungos pramonės produkcijos dalis.
- (183) Pirma, šalies minėtos investicijos padarytos 2015 m. ir susijusios ne tik su elementais ir moduliais, bet ir su kita ES gamyba, pvz., plokštelių<sup>(30)</sup>. Todėl šios investicijos tik iš dalies paveikė bendrovės su moduliais ir elementais susijusios veiklos pelningumo vertinimą. Antra, kaip nurodė kitos šalys, „SolarWorld“ grupės Europos ir ne Europos veiklos 2016 m.<sup>(31)</sup> rezultatai buvo teigiami. Šiuo etapu tai neįrodo, kad padarytos investicijos būtų neigiamai paveikusių bendrovę. Taigi, šis argumentas buvo atmestas.

#### 4.6. Žalos tęsimosi tikimybė

- (184) Siekiant įvertinti žalos tęsimosi tikimybę, jei būtų leista nebetaikyti KLR taikomų priemonių, pagal pagrindinio reglamento 11 straipsnio 2 dalį analizuotas galimas importo iš Kinijos poveikis Sąjungos rinkai ir Sąjungos pramonei.

<sup>(30)</sup> Žr. „SolarWorld“ grupės 2015 m. metinės ataskaitos ([http://www.solarworld.de/fileadmin/sites/sw/ir/pdf/finanzberichte/annual\\_report\\_2015\\_web.pdf](http://www.solarworld.de/fileadmin/sites/sw/ir/pdf/finanzberichte/annual_report_2015_web.pdf)) p. 58.

<sup>(31)</sup> „SolarWorld“ 2016 m. 3 ketvirčio konsoliduotasis ketvirtinis pranešimas (<http://www.solarworld.de/fileadmin/sites/sw/ir/pdf/finanzberichte/2016/solarworld-q3-2016-web-en.pdf>), p. 8–9.

- (185) Kaip apibūdinta 4.5 skirsnyje, per PTL Sąjungos pramonei buvo toliau daroma žala. Kaip paaiškinta 3.3 skirsnyje, tikėtina, kad dempingas tęsis ar pasikartos, jei bus leista nebetaikyti priemonių. Be to, nustatyta, kad eksportuojantys gamintojai parduodavo prekes trečiosioms šalims ir Sąjungai dempingo kainomis ir patektų į Sąjungos rinką dar mažesnėmis kainomis, nei jų dabar taikomos Sąjungai, jei bus leista nebetaikyti priemonių.

4.6.1. Nepanaudotas pajėgumas, prekybos srautai, Sąjungos rinkos patrauklumas ir KLR eksportuojančių gamintojų kainodaros politika

- (186) 2015 m. Kinijos modulių gamybos pajėgumas buvo apie 96,3 GW per metus, o 2016 m. jis turėtų pasiekti apytiksliai 108 GW per metus <sup>(32)</sup>. Pasaulinė paklausa 2015 m. buvo apie 50,6 GW ir prognozuota, kad 2016 m. ji padidės iki 61,7 GW <sup>(33)</sup> arba 68,7 GW, remiantis kitu šaltiniu <sup>(34)</sup>. Todėl Komisija padarė išvadą, kad bendrasis Kinijos gamintojų nepanaudotas pajėgumas 2015 m. smarkiai (47,5 %) viršijo pasaulinę paklausą, o 2016 m. ją viršys 42,9 % arba 36 %, priklausomai nuo šaltinio. Kito šaltinio apskaičiavimais 2015 m. bendroji pasaulinė paklausa buvo 58 GW <sup>(35)</sup>: tokiu atveju Kinijos gamintojų perteklinis pajėgumas 2015 m. būtų 39,8 %.
- (187) NET jei ateityje Kinijoje neatsiras naujų pajėgumų, esamas bet koku atveju smarkiai viršys prognozuojamą pasaulinę saulės energijos įrenginių metinę paklausą. Iš tiesų, pagal labiausiai tikėtiną scenarijų (vadinamąjį vidutinių prielaidų scenarijų) 2020 m. paklausa pasieks 97 <sup>(36)</sup> ar 95 GW <sup>(37)</sup> ir jai patenkinti visiškai pakaks esamo Kinijos pajėgumo. Be to, per pastaruosius 10 metų Kinijos saulės energijos modulių gamybos pajėgumas nuolat didėjo. Pavyzdžiui, 2012–2015 m. jis padidėjo daugiau nei dvigubai (nuo 43,8 GW <sup>(38)</sup> 2012 m. iki 96,3 GW 2015 m.). Remiantis „Bloomberg New Energy Finance“ (BNEF), vien 2016 m. pranešta apie papildomų 2 GW įrenginių statybą (arba ji jau pradėta) Kinijoje. Be to, nėra įrodymų, kad artimoje ateityje Kinijos pajėgumas nedidės, atsižvelgiant į tai, kad per pastaruosius penkerius metus jis nuolat didėjo. Todėl net pagal mažiau tikėtiną scenarijų (vadinamąjį maksimalių prielaidų scenarijų), kad pasaulinė metinė paklausa 2020 m. pasieks 120 GW <sup>(39)</sup>, tikėtina, kad vien Kinijos gamintojų pakaks tokiai paklausai patenkinti, nes jiems tam reikėtų padidinti esamą pajėgumą kur kas lėčiau nei jie tai yra darę, t. y. tik 11,3 % per 4 metus.
- (188) Atskleidus faktus kelios suinteresuotosios šalys suabejojo Komisijos naudotais KLR pajėgumo ir pasaulinio vartojimo duomenimis. Jos teigė, kad „Solar Power Europe“ nėra pakankamai patikimas šaltinis, nes ši asociacija atsižvelgia tik į jau prie tinklo prijungtus modulius, o IHS ir BNEF prognozės yra tikslesnės, nes į jas įtraukiami ir įrengimui įsigyti moduliai.
- (189) Vis dėlto Komisija ankstesnėse konstatuojamosiose dalyse yra išnagrinėjusi IHS duomenis ir prognozes, o BNEF duomenys ne ypač skiriasi nuo IHS <sup>(40)</sup>. Iš tiesų, 2016 ir 2017 m. BNEF ir IHS įverčiai visiškai sutampa (68,7 GW nuosaikiu scenarijumi ir 70,7 GW optimistiniu, ir atitinkamai 72,9 ir 77,5 GW), o 2018 m. labai skiriasi (BNEF: 83 GW; IHS: 82 GW) <sup>(41)</sup>, o tai paskutiniai metai, kurių BNEF įverčiai parengti. Taigi, šis argumentas buvo atmetas.
- (190) Tos pačios šalys taip pat nesutiko su Komisijos nustatytu bendrojo nepanaudoto pajėgumo mastu. Viena iš jų teigė, kad 2016 m. jis buvo 70 GW. Tačiau ji nenurodė informacijos šaltinio ar metodikos, kuriais remiantis ši

<sup>(32)</sup> „Bloomberg New Energy Finance“ (BNEF) „Solar manufacturer capacity league table“; (išgauta 2016 10 28).

<sup>(33)</sup> „Global Market Outlook For Solar Power, 2016–2020“, „Solar Power Europe“, 2016 m. liepos mėn., p. 18.

<sup>(34)</sup> BNEF 2016 m. 4 ketvirčio „PV Market Outlook“, 2016 m. lapkričio 30 d.

<sup>(35)</sup> IHS, „The Price of Solar“, „Benchmarking PV Module Manufacturing COST“, 2016 m. birželio mėn., p. 23. Skirtumą galima paaiškinti tuo, kad IHS ataskaitose atsižvelgiama į visus modulius, laikomus sandėliuose, išsiųstus ar įmontuotus. „Global Market Outlook“ į apskaičiavimus įtraukia tik įmontuotus modulius, naudojamus elektros energijai gaminti.

<sup>(36)</sup> „Global Market Outlook For Solar Power, 2016–2020“, „Solar Power Europe“, 2016 m. liepos mėn., p. 18.

<sup>(37)</sup> IHS, „The Price of Solar“, „Benchmarking PV Module Manufacturing COST“, 2016 m. birželio mėn., p. 23. Savo naujausioje ataskaitoje (IHS, 2016 m. 4 ketvirčio „PV Demand Tracker“, 2016 m. gruodžio 9 d.) IHS vertinimas atitiko „Solar Power Europe“, t. y. 97 GW 2020 m.

<sup>(38)</sup> „Bloomberg New Energy Finance“ (BNEF) „Solar manufacturer capacity league table“; (išgauta 2016 10 28).

<sup>(39)</sup> „Global Market Outlook For Solar Power, 2016–2020“, „Solar Power Europe“, 2016 m. liepos mėn., p. 18.

<sup>(40)</sup> Žr. 34, 36, 37, 38, 40 išnašas dėl IHS ir SPE.

<sup>(41)</sup> BNEF 2016 m. 4 ketvirčio „PV Market Outlook“, 2016 m. lapkričio 30 d. ir IHS, 2016 m. 4 ketvirčio „PV Demand Tracker“, 2016 m. gruodžio 9 d.

šalis nustatė tokią vertę. NET jei ji teisinga, apskaičiuotojo nepanaudoto pajėgumo vis tiek užtektų visai pasaulinei paklausai patenkinti net optimistiškiausiu 2016 m. vertinimu (70,7 GW <sup>(42)</sup>). Nė viena iš kitų šalių nenurodė kokių nors įverčių arba tyrimų ar ataskaitų citatų, kurios leistų teigti, kad Komisijos nustatytą nepanaudotą pajėgumą reikėtų sumažinti. Todėl šių šalių teiginys nepakeičia pirmiau padarytų išvadų.

- (191) Kelios suinteresuotosios šalys prieš faktų atskleidimą ir juos atskleidus teigė, kad 1 lygmens bendrovių perteklinis pajėgumas kur kas mažesnis nei 2 ir 3 lygmenų bendrovių. Remiantis BNEF, 2016 m. KLR 1 lygmens bendrovių modulių gamybos pajėgumas buvo 46 GW, t. y. mažesnis nei bendras 2 ir 3 lygmenų bendrovių bendrasis pajėgumas (62 GW <sup>(43)</sup>). Tačiau pasaulinėje rinkoje dalyvauja visų lygmenų Kinijos bendrovės. Nustačius galiojančias priemones į Sąjungą eksportavo ne tik 1 lygmens bendrovės, bet ir 2 ir 3 lygmenų bendrovės, nors šios ir eksportavo mažiau (pastarųjų dalis vertinant Kinijos bendrąjį importą 2014 m. buvo apie 13,6 %). Todėl Komisija mano, kad nustatant Kinijos perteklinį pajėgumą reikėtų atsižvelgti į visų tipų Kinijos eksportuojančių gamintojų pajėgumą.
- (192) Atskleidus faktus viena suinteresuotoji šalis paprieštaravo išvadai, kad nustatant Kinijos perteklinį pajėgumą reikėtų atsižvelgti į visų tipų eksportuojančių gamintojų pajėgumą.
- (193) Komisija pažymėjo, kad vien 1 lygmens bendrovių turimas pajėgumas sudarė 90 % 2015 m. bendrojo pasaulinio suvartojimo (kaip apskaičiuota, 50,6 GW). Be to, tai, kad 2 ir 3 lygmenų bendrovės vykdė eksportą į ES, net ir mažą, įrodo, kad jos veikia Sąjungos rinkoje ir neapsiriboja pardavimu tik Kinijos ar kitose rinkose. Galiausiai, numatoma, kad 2 ir 3 lygmenų bendrovių importas smarkiai padidės dėl daugiausia 1 lygmens bendrovių neseniai atšauktų įsipareigojimų. Todėl šis teiginys buvo atmestas.
- (194) Kelios suinteresuotosios šalys prieš faktų atskleidimą ir juos atskleidus tvirtino, kad Kinijos perteklinis pajėgumas labai pervertintas, nes saulės energijos įrenginių pasaulinė paklausa nuolat auga. Iš tiesų, pasaulinė metinė paklausa 2014–2015 m. padidėjo 25 % (nuo 40,3 GW iki 50,6 GW <sup>(44)</sup>). Tačiau, kaip minėta, Kinijos gamintojų apskaičiuotas perteklinis pajėgumas esamą paklausą viršija 47,5 % Todėl net pagal optimistiškiausią pasaulinės paklausos didėjimo scenarijų Kinijos gamintojai greičiausiai vis tiek turėtų pakankamai nepanaudoto pajėgumo tokiai paklausai patenkinti. Taigi, šis argumentas buvo atmestas.
- (195) Kinijos eksportuojančių elementų gamintojų 2016 m. esamas pajėgumas buvo apie 76,6 GW, t. y. 12 % didesnis nei 2015 m. (68 GW) <sup>(45)</sup>. Kadangi pasaulinė elementų paklausa yra daugmaž lygi pasaulinei modulių paklausai, Kinijos eksportuojančių elementų gamintojų perteklinis pajėgumas 2015 m. buvo 25,6 %, o 2016 m. – 19,5 %. Be to, 2016 m. Kinijos esamas elementų gamybos pajėgumas sudarė 72,8 % viso esamo pasaulinio pajėgumo, t. y. smarkiai viršijo visų kitų trečiųjų šalių rodiklius. Kitų keturių didžiausių trečiųjų šalių esamas pajėgumas buvo kur kas mažesnis nei Kinijos (Taivano 11 GW, Malaizijos 4 GW, Korėjos 2,7 GW ir Japonijos 1,9 GW). Remdamasi šiais duomenimis Komisija padarė išvadą, kad Kinijos elementų gamybos pajėgumas labai perteklinis.

#### 4.6.2. Sąjungos rinkos patrauklumas

- (196) Kelios suinteresuotosios šalys teigė, kad Sąjungos rinka nebėra patraukli Kinijos gamintojams. Jos tvirtino, kad Kinijos elementų ir modulių gamybos tikėtina kryptis – sparčiai augančios Azijos rinkos, pvz., Japonija ir Indija. Be to, pastaraisiais metais Kinijos vidaus paklausa didėjo ir per pirmąjį 2016 m. ketvirtį pasiekė 50 % Kinijos saulės energijos modulių gamybos. Teigiama, kad iki 2020 m. Kinijoje veiks apie 20 GW pajėgumo įrenginių. Todėl dėl didėjančio saulės energijos įrenginių skaičiaus Kinijoje, Indijoje ir kitose pietryčių Azijos rinkose Kinijos saulės energijos modulių gamyba bus daugiausia skirta didėjančiai paklausai šiose rinkose patenkinti.

<sup>(42)</sup> BNEF 2016 m. 4 ketvirčio „PV Market Outlook“, 2016 m. lapkričio 30 d.

<sup>(43)</sup> „Bloomberg New Energy Finance“ „Solar manufacturer capacity league table“; (išgauta 2016 10 28).

<sup>(44)</sup> „Global Market Outlook For Solar Power, 2016–2020“, „Solar Power Europe“, 2016 m. liepos mėn.

<sup>(45)</sup> „Bloomberg New Energy Finance“ „Solar manufacturer capacity league table“; (išgauta 2016 10 28).

- (197) Sutinkama, kad Sąjungos rinka nebėra tokia svarbi, kaip anksčiau, kai ji sudarė iki 60 % metinės pasaulinės įrengtosios galios (2012 m.). Taip pat nesitikima, kad Sąjungos rinka sparčiai augs. Palyginti su kitomis pasaulio šalimis, Sąjungos rinkos augimo prognozės gana nuosaikios. Remiantis „Solar Power Europe“ vidutinių prielaidų scenarijumi, tikėtina, kad Europos saulės energijos metinis vartojimas padidės nuo 8,2 GW iki apytiksliai 15 GW 2020 m. <sup>(46)</sup> Tačiau į „Solar Power Europe“ įverčius taip pat įtrauktos ES nepriklausančios šalys (Turkija, Šveicarija ir pan.), o 28 Sąjungos valstybių narių augimo prognozės dar mažesnės, t. y. apytiksliai iki 11,6 GW <sup>(47)</sup> 2020 m. Vis dėlto Sąjungos rinka lieka svarbi: ji sudaro 14 % visos pasaulinės rinkos ir tikėtina, kad ši dalis išliks reikšminga. Trys ES valstybės narės (JK, Vokietija ir Prancūzija) 2015 m. pateko į didžiausių saulės modulių rinkų dešimtuką. Be to, kaip minėta pirmiau, Kinijos eksportuojančių gamintojų perteklinio pajėgumo pakaktų visai būsimai pasaulinei paklausai patenkinti, įskaitant visas sparčiai augančias rinkas, kaip antai pačios Kinijos, Indijos, Japonijos ir Pietų Amerikos, kartu. Be to, *inter alia*, Kanadai ir JAV nustačius ir įgyvendinus prekybos apsaugos priemones, šių rinkų patrauklumas sumažėjo, todėl Sąjungos rinka taptų dar patrauklesnė, jei priemonės būtų panaikintos.
- (198) Nepaisant to, kad 2013 m. buvo nustatytos antidempingo ir kompensacinės priemonės, Kinijos eksportuojantys gamintojai tebėra labai suinteresuoti Sąjungos rinka, ką įrodo tai, kad jie šioje rinkoje išlaikė tvirtas pozicijas. Kaip nurodyta 4.4 skirsnyje, iš Kinijos importuojamų modulių ir elementų rinkos dalis per PTL buvo atitinkamai 41 ir 16 %, ir, palyginti su importu iš trečiųjų šalių, ji nemažėjo (o elementų net padidėjo). Iš Kinijos importuojamų modulių apimtis ir rinkos dalis kur kas didesnės nei trečiųjų šalių (visų jų bendrai – tik 25 %). Trečiųjų šalių elementų rinkos dalis per PTL buvo 51 %, tačiau tai reiškia, kad, palyginti su 2013 m., kai ji buvo 75 %, rinkos dalis smarkiai sumažėjo (32 %). Be to, nepaisant 2013 m. įsigaliojusių priemonių tarp 2013 m. ir PTL Kinijos elementų importas padidėjo 77,8 % Be to, kaip įrodyta per 2015 m. priemonių vengimo tyrimą, kai kurie Kinijos gamintojai bandė išvengti priemonių ir apeiti jas pasinaudodami pagal importą didžiausiomis trečiosiomis šalimis Taivanu ir Malaizija.
- (199) Atskleidus faktus kelios šalys paprieštaravo išvadai, kad Sąjungos rinka tebėra patraukli Kinijos eksportuojantiems gamintojams. Viena iš šalių pažymėjo, kad visos Sąjungos rinkos augimo prognozės turėtų būti sumažintos, remiantis per 2016 m. pirmus 9 mėnesius Sąjungoje 18 %, palyginti su ankstesniais metais, sumažėjusiu naujų įrenginių skaičiumi, kuriuo remiantis 2016 m. Sąjungos paklausa būtų 7,1 GW. Be to, remiantis šiais apskaičiavimais, visos Sąjungos paklausos raidos iki 2020 m. tendencijos būtų pesimistinės. Ši šalis taip pat teigė, kad ateityje neteks patrauklumo ir trys didžiausios Sąjungos rinkos (JK, Vokietija ir Prancūzija).
- (200) Iš tiesų, šios suinteresuotosios šalies nurodyta apskaičiuota bendroji Sąjungos paklausa (7,1 GW) 2016 m. būtų gana neblogas rezultatas, nes ji iš esmės atitinka pirminį „Solar Power Europe“ 2016 m. apskaičiavimą pagal vidutinių prielaidų scenarijų (7,3 GW) <sup>(48)</sup>. Todėl šios šalies prognozės, kad, remiantis šiais apskaičiavimais, Sąjungos paklausos raida iki 2020 m. atitiks žemų prielaidų scenarijų, neatitinka jos pačios pateiktų duomenų. Bet kuriuo atveju, net jei paklausa atitiks blogiausią įmanomą scenarijų ir Sąjungos rinkos dalis pasaulinėje rinkoje sumažės, dėl to Sąjungos rinka nebūtinai taps nepatraukli Kinijos eksportui, nes visi kiti minėti argumentai tebegalioja. NET Sąjungos paklausai santykinai mažėjant, palyginti su pasauline pakausa, jos rinka tebėra patraukli Kinijos eksportui. Kitaip nebūtų imamasi priemonių vengimo veiksmų, kaip nustatyta per neseniai atliktus Malaizijos ir Taivano tyrimus.
- (201) Dėl teiginio, kad Kinija iki 2020 m. kasmet įrengs 20 GW saulės energijos sistemų, pažymima, kad Komisijai atlikus tyrimą gauta įrodymų, kad KLR negalėtų pasiekti šio aukšto rodiklio. Remiantis rinkos informacija, šis Kinijos rodiklis bus žemesnis dėl tinklų infrastruktūros trūkumo, didelės perteklinės pasiūlos rinkoje ir atsinaujinančiosios energijos subsidijų fondo deficito <sup>(49)</sup>. Kinijos saulės energijos rinkos nuosmukio ir pakilimo ciklai plačiau aptariami (356) konstatuojamojoje dalyje.

<sup>(46)</sup> „Global Market Outlook For Solar Power, 2016–2020“, „Solar Power Europe“, 2016 m. liepos mėn., p. 30.

<sup>(47)</sup> „Global Market Outlook For Solar Power, 2016–2020“, „Solar Power Europe“, 2016 m. liepos mėn.

<sup>(48)</sup> „Global Market Outlook For Solar Power, 2016–2020“, „Solar Power Europe“, 2016 m. liepos mėn.

<sup>(49)</sup> 2016 m. 3 ketvirčio „PV Market Outlook“, „Solar power – not everyone needs it right now“, 2016 m. rugsėjo 1 d., p. 17.

- (202) Atskleidus faktus viena šalis pacitavo Kinijos nacionalinės energetikos administracijos pranešimą spaudai, kuriame ji paskelbė, kad remiantis kitų penkerių metų saulės energijos plėtros planu iki 2020 m. planuojama įrengti bent 105 GW fotovoltinės energijos pajėgumo. Ši šalis teigė, kad tai dar labiau padidintų paklausą Kinijoje.
- (203) Šis bendros įrengtosios galios tikslinis rodiklis (105 GW) yra gana mažas ir, kaip teigia BNEF <sup>(50)</sup>, jis bus pasiektas jau 2017 m. Todėl šis mažas rodiklis nėra svarbus, nes jis leistų daryti prielaidą, kad po 2017 m. augimas sustos, o tai neatitinka Kinijos rinkos augimo prognozių. Be to, 201 konstatuojamojoje dalyje Komisija išnagrinėjo Kinijos rinkos augimo scenarijų, pagal kurį iki 2020 m. ji augs mažiau nei 20 GW. Todėl šis argumentas buvo atmestas.
- (204) Komisija taip pat išnagrinėjo, ar Kinijos importas į Sąjungą būtų vykdomas mažesnėmis kainomis, nei esamos Sąjungos kainos, jei būtų leista nebetaikyti priemonių.
- (205) Beveik visi eksportuojantys gamintojai, kurie per PTL prekiavo moduliais ir elementais, buvo priėmę išpareigojimus dėl kainų ir jų eksporto į ES kainos buvo nustatomos remiantis tais išpareigojimais, pagal kuriuos numatytos minimalios importo kainos. Todėl šios eksporto kainos negali būti laikomos tinkamu rodikliu, pagal kurį būtų galima nustatyti eksportuojančių gamintojų kainodaros politiką, jei priemonės nebūtų taikomos.
- (206) Todėl remtasi atrinktų eksportuojančių gamintojų trečiosioms šalims taikytomis kainomis. Nustatyta, kad per PTL atrinktų eksportuojančių gamintojų eksportas į trečiąsias šalis priverstinai sumažino atrinktų Sąjungos gamintojų kainas vidutiniškai 2,2 % (elementų) ir 5,6–9,2 % (modulių). Pateikti duomenys parodo vidutinį priverstinį kainų mažinimą pagal eksportuojančius gamintojus (bendrovių mažiausias ir didžiausias skirtumai). Dėl elementų pateikiamas tik vienas priverstinio kainų mažinimo skirtumas, nes tai vienintelio atrinkto eksportuojančio gamintojo, kuris eksportuoja elementus į Sąjungą, vidutinis priverstinis kainų mažinimas.
- (207) Viena iš šalių paprašė pateikti vidutinės svartinės kainos suskirstymą pagal keturias nagrinėjamas eksporto šalis (Čilės, Indijos, Japonijos ir Singapūro), kad galėtų pateikti pastabų dėl priverstinio kainų mažinimo išvadų. Apskaičiuojant priverstinį kainų mažinimą buvo atsižvelgiama ne į kiekvienos trečiosios šalies vidutinę svartinę kainą, o į visų keturių eksporto šalių bendrą vidutinę svartinę kainą, taigi buvo tiksliai atspindėti eksporto kiekiai ir jo kainos. Todėl šis prašymas buvo atmestas.
- (208) Atskleidus faktus viena suinteresuotoji šalis teigė, kad eksportuojantys gamintojai neturės paskatų daugiau parduoti Sąjungai, jei bus leista nebetaikyti priemonių. Komisijos ši hipotezė neįtikino. Kaip įrodyta nustatytais priverstinio kainų mažinimo skirtumais, eksportuojantys gamintojai galėtų padidinti pardavimo į ES apimtį, jei būtų leista nebetaikyti priemonių. Iš tiesų, kadangi jų Sąjungai taikomos kainos būtų mažesnės nei Sąjungos gamintojų kainos, pagrįsta numatyti, kad būtų kovojama dėl didesnės Kinijos eksporto dalies Sąjungos rinkoje. Todėl šis teiginys buvo atmestas.
- (209) Todėl Komisija padarė išvadą, kad Kinijos importas patektų į Sąjungą mažesnėmis kainomis, nei dabartinės Sąjungos pramonės kainos, ir, tikėtina, šių importuojamų produktų būtų parduodama daugiau ir jie užimtų didesnę rinkos dalį, jei būtų leista nebetaikyti priemonių.

#### 4.6.3. Išvada dėl žalos tęsimosi tikimybės

- (210) Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, Komisija mano, kad KLR yra didelis perteklinis tiek modulių, tiek elementų gamybos pajėgumas. Sąjungos rinka savo dydžiu ir pardavimo kainomis tebėra patraukli, ypač palyginti su KLR eksporto į trečiąsias šalis kainų lygiu, ir tą papildomai įrodo ankstesni priemonių vengimo veiksmai. Todėl Komisija mano, kad yra didelė tikimybė, kad panaikinus antidempingo priemones dempingas tęstųsi ir atitinkamai Sąjungos pramonei būtų toliau daroma žala.

<sup>(50)</sup> 2016 m. 4 ketvirčio „PV Market Outlook“, „Solar power“, 2016 m. lapkričio 30 d., p. 19.

#### 4.7. Priežastinis ryšys

- (211) Prieš faktų atskleidimą ir atskleidus faktus kelios suinteresuotosios šalys taip pat tvirtino, kad tokiu atveju, jei Komisija nustatys, kad Sąjungos pramonė vis dar patiria žalą, tą žalą daro keli kiti veiksniai, nuo kurių visų bendro poveikio ir patiriama visa žala:
- i) daugelio valstybių narių panaikintos skatinamosios schemos;
  - ii) Sąjungos pramonės dar nepasiekta masto ekonomija, nes norint vykdyti ekonomiškai perspektyvią veiklą ir daryti įtaką pasaulinei rinkai reikia kelių GW pajėgumo;
  - iii) žalą daro importas iš kitų šalių, nes jų kainos 25 % mažesnės nei Kinijos;
  - iv) žalą daro tai, kad Sąjungos gamintojų modulių kainos nuosekliai mažesnės nei Kinijos gamintojų importo kainos.
- (212) Dėl pirmojo teiginio Komisija pripažįsta, kaip nurodyta 5.3.2 skirsnyje, kad 2012–2014 m., t. y. po to, kai 2011 m. Sąjungos vartojimas buvo pasiekęs piką, jis mažėjo dėl pakeistų ir kai kuriose valstybėse narėse sustabdytų ar nutrauktų paramos schemų. Dėl smarkiai sumažėjusio vartojimo Sąjungos pramonei buvo sunku augti. Vis dėlto per ankstesnį tyrimą Komisija nustatė, kad Sąjungos pramonė buvo priversta sumažinti kainas daugiausia dėl importo dempingo kainomis poveikio, o ne dėl paramos schemų pokyčių<sup>(51)</sup>. Taigi pagrindinė žalos, patirtos per ankstesnį tyrimą, priežastis buvo Kinijos produktų dempingo kainomis srautas. Be to, nepaisant tarp 2012 m. ir PTL 56 % sumažėjusio vartojimo Sąjungos pramonė padidino modulių ir elementų rinkos dalis atitinkamai 40 % ir 47 %. Tarp 2014 m. ir PTL, kai nusistovėjo apsauginis priemonių poveikis, Sąjungos pramonės pardavimo apimtis taip pat pradėjo augti, kaip minėta 171 konstatuojamojoje dalyje. Pramonė taip pat smarkiai sumažino savo sąnaudas (žr. 8a ir 8b lenteles) ir ėmė geriau naudoti pajėgumą. Todėl nepaisydama sumažėjusio vartojimo ir dėl galiojančių priemonių poveikio Sąjungos pramonė ėmė atsigausti nuo ankstesnės žalos. Todėl šis argumentas atmestas.
- (213) Dėl antrojo teiginio pažymima, kad Sąjungos pramonės pajėgumas iš tiesų nepalyginamas su Kinijos eksportuojančių gamintojų pastaraisiais metais pasiektu pajėgumu. Kinijos bendrovės, užimdamos kelias pasaulio rinkas, pasiekė didžiules gamybos apimtis ir (perteklinį) pajėgumą, iš dalies dėl dempingo kainų, kaip nustatyta ne tik Europos Komisijos, bet ir JAV ir Kanados valdžios institucijų. Gamintojams, kuriems ši nesąžininga veikla turėjo įtakos, dideli importo dempingo kainomis srautai darė visiškai priešingą poveikį. Per ankstesnį tyrimą<sup>(52)</sup> Komisija nustatė, kad 2010 m. Sąjungos pramonės pelnas sudarė 10 %, o pajėgumas tuo metu buvo panašus (6 983 MW 2010 m. ir 6 467 MW per PTL). Didžiulės apimtys Kinijos produktų importas dempingo kainomis dramatiškai sumažino Sąjungos pramonės pelningumą ir faktiškai sutrukdė jai investuoti ir taip pasiekti masto ekonomiją. Dėl apsauginio priemonių poveikio 2014 m. ir per PTL Sąjungos pramonė galėjo konsoliduoti ir smarkiai sumažinti sąnaudas ir taip imtis veiksmų, kad gautų masto ekonomijos teikiamos naudos. Atskleidus faktus viena šalis suabejojo šiuo teiginiu. Ji teigė, kad nustačius priemones investicijos sumažėjo ir neleido pasiekti masto ekonomijos. Priešingai, nei teigiama, palyginti su ankstesniais metais, per PTL investicijos iš tiesų padidėjo tiek modulių, tiek elementų atžvilgiu. Todėl šis teiginys taip pat buvo atmestas.
- (214) Dėl trečiojo teiginio pažymima, kad Komisija nustatė (žr. 4a ir 4b lenteles), kad vidutinės iš Kinijos importuojamų elementų kainos buvo šiek tiek didesnės nei iš trečiųjų šalių importuojamų elementų kainos, ir šiek tiek mažesnės atitinkamai kalbant apie modulius. Palyginti su importo iš trečiųjų šalių kainomis, iš Kinijos importuojamų elementų kainos buvo didesnės 4 %, o modulių – mažesnės 1 %. Taigi šis argumentas nepagrįstas faktais ir todėl buvo atmestas. Teiginys, kad priemonės neveiksmingos dėl importo iš trečiųjų šalių, aptariamas 324 ir 325 konstatuojamosiose dalyse.

<sup>(51)</sup> Komisijos reglamento (ES) Nr. 513/2013 (OL L 152, 2013 6 5, p. 5) 180 konstatuojamoji dalis ir Tarybos įgyvendinimo reglamento (ES) Nr. 1238/2013 245–247 konstatuojamosios dalys.

<sup>(52)</sup> Žr. Reglamento (ES) Nr. 513/2013 4a ir 10a lenteles.

- (215) Dėl ketvirtąjį teiginio pažymima, kad atlikus tyrimą paaiškėjo, kad iš Kinijos importuojamų modulių vidutinės kainos buvo nuolat mažesnės nei vidutinės Sąjungos gamintojų ES pardavimo kainos. Pavyzdžiui, per PTL vidutinė importo iš Kinijos kaina buvo 544 EUR/kW<sup>(53)</sup>, o vidutinė Sąjungos kaina – 593 EUR/kW. Taigi šis teiginys taip pat nepagrįstas faktais ir buvo atmestas. Atsižvelgdama į išdėstytas aplinkybes Komisija padarė išvadą, kad Sąjungos pramonei buvo toliau daroma materialinė žala, kaip apibrėžta pagrindinio reglamento 3 straipsnio 5 dalyje.
- (216) Atskleidus faktus viena suinteresuotoji šalis teigė, kad žalą daro priemonės, nes dėl jų padidėja vertikalčiai neintegruotų modulių gamintojų išlaidos elementams. Vis dėlto, kaip minėta 6.4.1 skirsnyje, modulių gamintojai gali įsigyti pigių elementų iš trečiųjų šalių ir tokių elementų pasiūlos trūkumo nebuvo. Todėl šis argumentas buvo atmestas.

## 5. SĄJUNGOS INTERESAI

### 5.1. Sąjungos pramonės interesai

- (217) Šis skirsnis skirtas Sąjungos modulių gamintojų interesams. Sąjungos elementų gamintojų interesai nagrinėjami 6 skirsnyje (Dalinė tarpinė peržiūra).
- (218) Žinoma apie daugiau nei 100 modulių gamintojų. Sąjungos pramonei atstovauja asociacija „ES Pro Sun“ (pareiškėja). „ES Pro Sun“ atstovauja 31 Sąjungos plokštelių, elementų ir modulių gamintojui.
- (219) Toliau taikant priemones Sąjungos pramonė galės išlaikyti savo padidėjusią Sąjungos rinkos dalį ir atsigauti po materialinės žalos. Kaip minėta 137 konstatuojamojoje dalyje, Sąjungos pramonės rinkos dalis Sąjungos rinkoje padidėjo nuo 25 % 2012 m. iki 35 % per PTL. Kaip nustatyta 4.6 skirsnyje, atsižvelgiant į Kinijos modulių pardavimo trečiosioms šalims kainas ir didelį nepanaudotą KLR pajėgumą, jei priemonės bus nebetaikomos, Kinijos moduliai pateks į Sąjungą mažesnėmis kainomis nei minimali importo kaina ir jų bus importuojama daugiau. Todėl priemonių pratęsimas apsaugotų Sąjungos pramonę nuo intensyvaus ir nesąžiningo kainų spaudimo, kurį darytų Kinijos importas.
- (220) Nepratęsus priemonių didelės MTTP ir kapitalo investicijos į Sąjungos modulių gamybą galėtų tapti niekinės, nes nėra paprasta jas naudingai perkelti į kitus sektorius. Bankrutavus Sąjungos modulių gamintojams darbo netektų didžioji dalis 6 300 su modulių gamyba susijusių darbuotojų. Dauguma šių darbininkų yra aukštos kvalifikacijos. O pratęsus priemones Sąjungos pramonė turėtų daugiau laiko visiškai atsigauti nuo ankstesnio dempingo poveikio.
- (221) Atskleidus faktus viena šalis paragino Komisiją nurodyti, kurie elementų ir modulių gamintojai nepalaiko priemonių. Komisija paaiškino, kad nė viena šalis, save laikiusi Sąjungos pramonės dalimi, nepareiškė, kad nepalaiko priemonių. Ta pati šalis paprašė, kad Komisija pašalintų Sąjungos plokštelių gamintojus iš „ES ProSun“ 31 atstovaujamos bendrovės sąrašo. Komisija paaiškino, kad „ES ProSun“ atstovauja 29 Sąjungos elementų ir modulių gamintojams.
- (222) Atskleidus faktus kelios šalys nesutiko, kad priemonės atitinka Sąjungos pramonės interesus. Šios šalys taip pat nesutiko, kad Kinijos produktai dempingo kainomis nesąžiningai veiktų Sąjungos pramonės kainas. Jos taip pat teigė, kad Komisijos tikslas – apsaugoti Sąjungos pramonės rinkos dalį ir kad ji apsaugojo mažą saulės energijos pramonės dalį pakenkdama visai saulės energijos vertės grandinei.
- (223) Komisija priminė, kad pagal pagrindinį reglamentą prekybos apsaugos priemonių tikslas – apsaugoti Sąjungos pramonę nuo materialinės dempingo daromos žalos, jei tai atitinka Sąjungos interesus. Per šį priemonių galiojimo

<sup>(53)</sup> Labai panaši kaina taip pat buvo nustatyta remiantis atrinktų eksportuojančių gamintojų svertine vidutine eksporto į ES kaina.

termino pabaigos peržiūros tyrimą nustatyta, kad yra tikimybė, kad dempingas ir žalą tęsis, jei priemonės nebegalios. Komisija taip pat nustatė, kad Sąjungos saulės energijos modulių rinka sumažėjo dėl kelių priežasčių, nesusijusių su priemonių nustatymu, kaip nurodyta 270 konstatuojamojoje dalyje. Todėl Sąjungos pramonės rinkos dalies padidėjimas – esminis rodiklis, kad priemonės buvo veiksmingos.

- (224) Todėl Komisija padarė išvadą, kad moduliams skirtų priemonių pratęsimas būtų aiškiai naudingas Sąjungos interesams.

## 5.2. Nesusijusių importuotojų, galutinės grandies ir pradinės grandies pramonės interesai

### 5.2.1. Pirminės pastabos

- (225) Daug Sąjungos pradinės grandies ir galutinės grandies bendrovių (atskirai ar per savo asociacijas) ragino panaikinti priemones dėl Sąjungos interesų. Jos teigė, kad priemonės turėjo nenumatytų neigiamų pasekmių didžiajai daugumai Europos saulės energijos sektoriaus darbo vietų. Bendrovės taip pat nurodė, kad dėl priemonių padidėjo saulės energijos įrenginių kainos, o tai neigiamai paveikė paklausą ir atitinkamai – užimtumą galutinės grandies ir pradinės grandies pramonės sektoriuose. Be to, jos tvirtino, kad platesni politiniai tikslai, susiję su klimato kaita ir atsinaujinančiosios energijos skatinimu, taip pat buvo neigiamai paveikti. Šios bendrovės taip pat pažymėjo, kad 2013 m. gruodžio mėn. priėmus galutinės priemonės aplinkybės pasikeitė, visų pirma užuot taikius paramos fiksuotomis kainomis schemas (pvz., supirkimo tarifus ir supirkimo priemokas) pradėti rengti konkursai, tam tikruose Sąjungos regionuose ar tam tikrų vartotojų grupių pasiekta saulės energijos ir iš iškastinio kuro gautos elektros energijos lygybė, be to, 2016 m. spalio mėn. Sąjunga ratifikavo JTBBKK Paryžiaus susitarimą dėl klimato kaitos apribojimo. Galiausiai, kai kurios šalys teigė, kad Sąjungoje gaminamų modulių nepakanka Sąjungos paklausai patenkinti, priemonės nebėra veiksmingos, nes padidėjo trečiųjų šalių eksportas, ir būtent trečiųjų šalių eksportuotojams jos buvo naudingiausios.

### 5.2.2. Nesusiję importuotojai

- (226) Du nesusiję modulių importuotojai pranešė apie save ir atsakė į klausimyną, o jų atsakymai buvo patikrinti, kaip minėta 28 konstatuojamojoje dalyje. Šie nesusiję importuotojai taip pat pateikė kelias papildomas pastabas apie tai, kodėl priemonės reikėtų panaikinti. Saulės baterijų importuotojų pelningumas mažas. Jie taip pat pateikė sąrašą kitų importuotojų ir didmenininkų, kurie nuo tada, kai 2013 m. kovo mėn. nustatytas reikalavimas registruoti Kinijos saulės energijos modulius, bankrutavo ar smarkiai sumažino darbuotojų skaičių. Kai kurios iš šių bendrovių, pvz., „Gehrlicher“, nurodė, kad Kinijos saulės energijos moduliams nustatytos priemonės buvo pagrindinė jų nemokumo priežastis. Nesusiję importuotojai teigia, kad dėl priemonių padidėjo saulės energijos kainos ir sumažėjo paklausa.
- (227) Jie taip pat nurodė, kad išsipareigojimas dėl MIK jiems ir kitoms tarptautinėse rinkose veikiančioms galutinės grandies bendrovėms, pvz., inžinerijos, viešųjų pirkimų ir statybos bendrovėms, labai nenaudingas, nes dėl jo jiems sunkiau įsigyti pirmiau minėtų 1 lygmens Kinijos gamintojų modulių. Pagal išsipareigojimą draudžiama lygiagrečiai parduoti tiriamąjį produktą Sąjungoje ir už Sąjungos ribų. Todėl Kinijos eksportuotojai negali pristatyti modulių nesusijusiems importuotojams, kurie taip pat veikia ne Sąjungos rinkose (pvz., Šveicarijoje ar JAV), jei jie sudaro nesusijusių importuotojų Sąjungoje parduodamo didmeninio portfelio dalį. Teigiama, kad tai labai trukdo šioms bendrovėms vykdyti didmeninę veiklą ir vystyti projektus augančioje pasaulinėje FV produktų rinkoje.
- (228) Nesusiję importuotojai taip pat teigė, kad priemonės (tokios, kokios jos yra dabar) sukelia didelę papildomą veiklos riziką ir administracinę naštą. Jų nuomone, dėl papildomų administracinių veiksmų, kaip antai susijusių su Kinijos įrenginių ir elektronikos gaminių importo ir eksporto prekybos rūmų (CCCME) išduodamais sertifikatais ir nuodugniais Sąjungos muitinių patikrinimais, bendras užsakymo įvykdymo laikas pailgėja nuo 7 iki 11 savaičių.

- (229) Komisija nustatė, kad net nustačius priemones Kinijos modulių užimama Sąjungos rinkos dalis išliko palyginti didelė. Per PTL ji sudarė 41 % – tai pakankamai daug, nors ir mažiau nei 66 % 2012 m. Todėl Kinija išlaikė didžiausio modulių pardavėjo Sąjungoje pozicijas, aplenkusi Sąjungos pramonę, kurios rinkos dalis per PTL buvo 35 %. Be to, nepriklausomi importuotojai galėjo įsigyti saulės energijos modulių iš trečiųjų šalių. Bendradarbiaujantys importuotojai dalį Kinijos modulių pakeitė būtent trečiųjų šalių moduliais. Bendradarbiaujantys importuotojai, vykdančys didmeninės prekybos ir sistemų integravimo veiklą<sup>(54)</sup>, taip pat prekiaavo Sąjungos pramonės moduliais, todėl jiems buvo naudinga, kad padidėjo importo iš kitų pasaulio šalių rinkos dalis ir Sąjungos pramonės rinkos dalis. Todėl prastesni bendradarbiaujančių importuotojų rezultatai iš dalies paaiškinami Sąjungos paklausa, mažėjančia pagal Sąjungos saulės energijos pramonės pakilimo ir nuosmukio ciklą, išsamiau aptariamą 5.3.2 skirsnyje.
- (230) Lygiagretus pardavimas uždraustas siekiant išvengti kompensacinių susitarimų, kurie galėtų trukdyti laikytis įsipareigojimo. Papildomi administraciniai veiksmai dėl Kinijos importo nustatyti tam, kad būtų geriau stebimos taikomos priemonės ir užkertamas kelias jų vengimui ir tokiu būdu trukdoma laikytis įsipareigojimo.
- (231) Atskleidus faktus kelios šalys teigė, kad Komisija neatsižvelgė į importuotojų interesus. Jos tvirtino, kad dėl priemonių padidėjo saulės energetikos produktų kainos. Todėl importuotojai nukentėjo nuo sumažėjusios paklausos.
- (232) Komisija pažymėjo, kad pagrindinis priemonių tikslas buvo pasiekti, kad produkto, kuriam, kaip nustatyta, buvo taikomas dumpingas, kaina vėl pasiektų nežalingą lygį. Tai reiškia, kad to produkto kaina kažkiek padidėja. Prieš nustatant priemones Kinijos produktai dumpingo kaina užėmė labai didelę Sąjungos rinkos dalį. Jas nustačius jų rinkos dalis sumažėjo. Vis dėlto, kaip išsamiai aptarta 5.3 skirsnyje, Komisija nustatė, kad pasiekus nežalingą lygį padidėjusi kaina tik labai nežymiai paveikė bendrąją Sąjungos paklausą. Todėl Komisija nusprendė, kad dėl priemonių sumažėjus paklausai padaryta žala nesusijusiems importuotojams buvo nedidelė.

### 5.2.3. Galutinės grandies pramonė

- (233) Daugiau nei 140 galutinės grandies bendrovių užsiregistravo kaip suinteresuotosios šalys. Šiai grandžiai priklauso saulės baterijų įrengimo bendrovės, inžinerijos, viešųjų pirkimų ir statybos bendrovės, eksploatavimo ir techninės priežiūros bendrovės ir projektų finansavimo bendrovės. Dauguma užsiregistravusių bendrovių jokios papildomos informacijos nepateikė, tačiau 30 bendrovių, prieštaraujančių priemonėms, pateikė labiau pagrįstų pastabų. Trys inžinerijos, viešųjų pirkimų ir statybos bendrovės atsakė į klausimyną. Be to, daugiau nei 400 pradinės grandies bendrovių iš visų valstybių narių pasirašė atvirą laišką, kuriuo raginama panaikinti priemones.
- (234) Raštus dėl prieštaravimo priemonėms pateikė daugiau nei 30 visos Europos ir nacionalinių saulės energijos bendrovių atstovaujančių asociacijų. Viena iš jų – Europos elektros energijos rangovų asociacija (AIE), kuri, kaip teigiama, Europos lygmeniu atstovauja įrengimo veiklą vykdančioms Sąjungos bendrovėms. Asociacijos SPE ir SAFE buvo aktyviausios. SAFE yra 50 Vokietijos bendrovių *ad hoc* asociacija, o SPE teigia esanti reprezentatyviausia Europos saulės energijos pramonės asociacija, kurią sudaro daugiau nei 100 narių iš Europos, iš kurių 80 remia jos poziciją panaikinti tiek saulės moduliams, tiek elementams taikomas priemones.
- (235) „ES Pro Sun“ pažymėjo, kad kelių didelių nacionalinių saulės energijos pramonės asociacijų pozicija dėl priemonių buvo neutrali, nors kai kurios iš jų priklauso SPE. Visų pirma tai „Bundesverband Solarwirtschaft“ (BSW), Vokietija (Europos didžiausia saulės energijos pramonės asociacija); „British Photovoltaic Association“ (BPVA); „Syndicat des Energies Renouvelables“ (SER), Prancūzija, ir „ANIE Rinnovabili“ (pramonės konfederacijos „Confindustria“ atsinaujinančiosios energijos skyrius), Italija. Be to, „ES Pro Sun“ teigia, kad jos poziciją remia 150 įrengimo veiklą vykdančių Europos bendrovių. Tačiau nė viena tokia bendrovė atvirai neparėmė priemonių. Europos profesinių sąjungų konfederacija ir Europos profesinė sąjunga „IndustriALL“ atsiuntė bendrą raštą, kuriuo išreiškiama parama priemonėms. Vokietijos energijos vartotojų asociacija „Bund der Energieverbraucher“ atsiuntė raštą, kuriuo palankiai vertinamas priemonių aspektas, susijęs su technologinės plėtros sąnaudų sutaupymu.

<sup>(54)</sup> Sistemų integravimo bendrovės surenka saulės sistemų sudėtinės dalis, pvz., modulius ar apgęžiklius, ir montuoja, sandėliuoja ir parduoda jas galutiniams naudotojams.

- (236) Atskleidus faktus „ES Pro Sun“ paprieštaravo teiginiui, kad nė vienas įrengėjas atvirai nepareiškė remiantis priemonės. „ES Pro Sun“ nurodė raštą, kuriuo 150 įrengėjų parėmė priemonės, ir dviejų „Fachpartnerbeirat der Solar World AG“ narių pasirašytą raštą (abu raštai išsiųsti 2016 m. spalio mėn.). Komisija pažymėjo, kad 150 įrengėjų prašė užtikrinti jų anonimiškumą, todėl Komisija ir toliau laikėsi nuomonės, kad jie atvirai nepareiškė remiantys priemonės. Komisija taip pat pažymėjo, kad „Fachpartnerbeirat der Solar World AG“ teigė atstovaujanti daugiau nei 800 įrengėjų, tačiau jų pavadinimų nepateikė. Vis dėlto Komisija patvirtino, kad du įrengėjai pasirašė raštą „Fachpartnerbeirat der Solar World AG“ vardu atvirai pareiškė remiantys priemonės.
- (237) Dėl interesų, susijusių su Sąjunga, priemonėms prieštaraujančios šalys teigė, kad galutinės grandies bendrovėse dirba daugiau nei 80 % Europos saulės energijos sektoriaus vertės grandinės darbo jėgos ir sukurama daugiau nei 80 % šio sektoriaus pridėtinės vertės. Jos pažymėjo, kad šiame sektoriuje sukurta kur kas daugiau naujų darbo vietų, nei Sąjungos elementų ir modulių gamintojų sektoriuje. SPE pateikė „Ernst & Young“ parengtą ataskaitą, kurioje teigiama, kad galutinės grandies sektoriuje dirba daugiau nei 110 000 žmonių. Tačiau ataskaitoje nepaaiškinta, kaip gautas šis didelis rodiklis. Kita šalis nurodė, kad galutinės grandies sektoriuje dirba apie 65 000, remdamasi apytiksle 7 etato ekv./MW per metus prielaida. Tačiau ši šalis taip pat nepagrindė savo prielaidų.
- (238) Remdamasi tam tikrų ant žemės montuojamų įrenginių, komercinių ir gyvenamųjų pastatų sektorių reprezentatyvių projektų analize Komisija nustatė, kad galutinės grandies sektoriuje dirba ne daugiau kaip 50 000 žmonių. Šis rodiklis pagrįstas prielaida, kad iš viso įrengimui (į tai įtraukiamas projektų ir statybos aikštelių vystymas, skirstymas, logistika, įrenginių įrengimas ir visos šios veiklos pridėtinės išlaidos) reikia vidutiniškai 5,2 etato ekv./MW per metus <sup>(55)</sup>, o eksploatavimui ir techninei priežiūrai reikia apie 0,08 etato ekv./MW per metus. Vis dėlto atsižvelgiant į tai, kad elementų ir modulių gamybos sektoriuje sukurama apie 8 000 darbo vietų, teiginys, kad galutinės grandies sektoriuje jų kur kas daugiau, yra teisingas.
- (239) Komisijai atlikus tyrimą taip pat nustatyta, kad didžioji dalis darbo vietų galutinės grandies saulės energijos sektoriuje susiję su modulių įrengimu ant gyvenamųjų ir komercinių pastatų stogų bei jų montavimu ant žemės. Šioms darbo vietoms paprastai nereikia didelių kapitalo investicijų, konkrečiai susijusių su saulės energijos įrenginių įrengimu, nes daugelį priemonių ir mašinų, pvz., kranų, ekskavatorių, gręžtuvų ir pan., galima panaudoti ir kitiems statybos darbams. Kai kurie subjektai vykdo įrengimo darbus tik saulės energijos sektoriuje ir gali atlikti labai aukštos pridėtinės vertės užduotis, tačiau kiti subjektai taip pat atlieka kitus darbus statybos ar energetikos sektoriuje ir gali lengvai perkelti į juos savo veiklą, nepajusdami didelio poveikio pajamoms. Viena suinteresuotoji šalis nurodė, kad daugelis įrengimo veiklą vykdančių subjektų pastaruoju metu perkėlė veiklą į statybos sektorių, nes Vokietijoje saulės energijos įrenginių įrengimo sektoriuje pelnas mažėja, o pastatų statybos sektoriuje – didėja. Todėl daugelio šių subjektų išlikimas ar ekonominė gerovė nepriklauso tik nuo saulės energijos sektoriaus.
- (240) Ši pastaba iš dalies tinka ir daugeliui inžinerijos, viešųjų pirkimų ir statybos bendrovių, kurios pareiškė apie save per šį tyrimą. Dauguma jų taip pat dalyvauja vystant kitų atsinaujinančiųjų energijos išteklių projektus arba yra didelės statybos bendrovės, vykdančios bendrojo statybos sektoriaus projektus. Priemonių poveikis galutinės grandies sektoriaus bendrovių pajamoms ir užimtumui priklauso nuo priemonių poveikio paklausai, kuris aptariamas 5.3 skirsnyje.
- (241) Atskleidus faktus kelios šalys paprieštaravo Komisijos nuomonei, kad E&Y ataskaitoje nepaaiškinta taikyta saulės energijos galutinės grandies sektoriaus užimtumo apskaičiavimo metodika. „Solar Power Europe“ pateikė papildomos informacijos apie tą metodiką. NET pateikus šios papildomos informacijos Komisija ir toliau laikėsi nuomonės, kad metodika neaiški, ypač atsižvelgdama į tai, kad nei ataskaitoje, nei papildomoje informacijoje nenurodyta, kiek žmonių įdarbinta atliekant tipiško saulės energijos projekto įrengimo darbus kiekviename svarbiame sektoriuje.

<sup>(55)</sup> Vienų metų etato ekvivalentas atitinka 1 680 valandų. Vidutinis metinis etato ekv. ir MW santykis priklauso nuo to, kiek kasmet užbaigiama projektų kiekviename iš trijų pagrindinių segmentų: ant gyvenamųjų pastatų stogų montuojamų įrenginių, ant komercinių pastatų stogų montuojamų įrenginių ir ant žemės montuojamų įrenginių. Komisija daro prielaidą, kad iš viso įrengimui (į tai įtraukiamas projektų ir statybos aikštelių vystymas, skirstymas, logistika, įrenginių įrengimas ir visos šios veiklos pridėtinės išlaidos) reikia vidutiniškai 8,6 etato ekv./MW per metus gyvenamųjų pastatų sektoriaus projektams, 3,7 etato ekv./MW per metus komercinių pastatų sektoriaus projektams ir 4 etato ekv./MW per metus ant žemės montuojamų įrenginių projektams.

- (242) Atskleidus faktus kelios šalys teigė, kad Komisijos apskaičiuotas Sąjungos galutinės grandies sektoriaus darbo vietų skaičius pernelyg mažas. Šios šalys pateikė papildomos informacijos, kurioje nurodoma, kad 2014 m. Sąjungoje buvo 120 250 <sup>(56)</sup> šių darbo vietų, kaip teigia „Euroobserver“, o 2015 m. Vokietijoje – 31 600 <sup>(57)</sup>, kaip teigia GWS/DIW/DLR.
- (243) Komisija pažymėjo, kad GWS/DIW/DLR ataskaitoje kalbama apie visos saulės energijos vertės grandinės bendrąjį užimtumą. Atitinkamai į šioje ataskaitoje nurodytą 31 600 darbo vietų skaičių įtraukiamas pradinės grandies sektorius ir elementų bei modulių gamyba. Manoma, kad Vokietijos pradinės grandies sektoriuje dirba keli tūkstančiai žmonių – vien bendrovė „Wacker“ teigė sukūrusi apie 3 000 darbo vietų. Saulės energijos gamybos įrangos ir pagalbinės įrangos gamintojai taip pat teigė įdarbinantys kelis tūkstančius žmonių. Pardavimas Sąjungos rinkoje tik iš dalies veikia šias darbo vietas, nes pradinės grandies bendrovės didžiąją dalį savo produkcijos eksportuoja į trečiąsias šalis.
- (244) Be to, teigiama, kad apie 10 000 darbuotojų vykdo eksploataavimo ir techninės priežiūros (ETP) veiklą. Ataskaitoje ETP veikla neapibrėžta. Komisija padarė prielaidą, kad ETP priskiriama visa veikla, kuria užtikrinama, kad esami saulės energijos įrenginiai veiktų sklandžiai, pvz., plokščių valymas, remontas, dispečerinių centrų valdymas ir pan. Šios darbo vietos apskaičiuotos remiantis esamu bendroju saulės energijos pajėgumu, kuris Vokietijoje yra beveik 40 GW <sup>(58)</sup>. Todėl esamas 10 000 ETP darbo vietų gali paveikti tik tas nustatomų priemonių aspektas, pagal kurį nebūtų pakeičiami pasenę įrenginiai. Vis dėlto remiantis dvidešimties metų vidutiniu naudojimo laikotarpiu ir palyginti nesena daugumos įrenginių įrengimo data, šios darbo vietos būtų paveiktos tik jei priemonės galiotų ilgiau, nei siūloma šiame reglamente. Todėl Vokietijos galutinės grandies sektoriaus darbo vietų, kurias galėtų paveikti priemonės, yra kur kas mažiau nei 31 600.
- (245) „Euroobserver“ ataskaitoje pradinės, galutinės ir gamybos grandžių darbo vietos taip pat neatskiriamos. Be to, šioje ataskaitoje cituojamas Vokietijos saulės energijos sektoriaus užimtumo rodiklis tas pats, kuris buvo nurodytas 2014 m. GWS, DIW ir DLR tyrime. Todėl Komisija laikėsi nuomonės, kad Sąjungos galutinės grandies sektoriaus darbo vietų, kurias, kaip teigiama, galėtų paveikti priemonės, yra kur kas mažiau nei 120 250.
- (246) Atskleidus faktus kelios šalys nesutiko su Komisijos išvada, kad modulių įrengimo darbo vietas lengviau perkelti į bendrąjį statybos sektorių, nei modulių gamybos vietas – į kitus sektorius. Tačiau nė viena iš šių šalių nepateikė jokių tikslų duomenų, kokia dalis plokščių įrengimo sektoriaus darbo vietų tenka statybos bendrovėms (t. y. susijusių su žemės ir landshafto darbais įrengiant ant žemės montuojamus įrenginius ar stogų struktūros sutvirtinimu įrengiant ant stogų montuojamus įrenginius).
- (247) Komisija jau sutiko, kad galutinės grandies sektoriuje įdarbinta kur kas daugiau žmonių nei modulių gamybos sektoriuje. Ji taip pat pažymėjo, kad daugeliui galutinės grandies sektoriaus darbo vietų reikia ypatingų įgūdžių, todėl jas sudėtinga perkelti į kitus sektorius. Vis dėlto ji taip pat nusprendė, kad didžiausią poveikį galutinės grandies sektoriaus darbo vietoms daro priemonių įtaka paklausai. Todėl tampa mažiau svarbu, kiek iš viso yra darbuotojų, ir tai, ar sudėtinga perkelti darbo vietas į kitus sektorius. Kaip išsamiai aptarta 5.3 skirsnyje, Komisija nustatė, kad priemonių poveikis saulės energijos modulių paklausai nedidelis, todėl jų poveikis užimtumui galutinės grandies sektoriuje taip pat nedidelis.

#### 5.2.4. Pradinės grandies pramonė

- (248) Pradinės grandies bendrovės gamina žaliavas, pvz., polikristalinį silicį ir plokšteles, elementų ir modulių gamybos įrangą ir kitas sistemų sudėtinės dalis, pvz., apgręžiklius, sandėliavimo, montavimo įrangą ir kt. Didžiausias

<sup>(56)</sup> „Euroobserver“, „The state of renewable energy in Europe 2015“, p. 128.

<sup>(57)</sup> GWS, DIW, DLR *et. al.*, „Bruttobeschäftigung durch erneuerbare Energien in Deutschland und verringerte fossile Brennstoffimporte durch erneuerbare Energien und Energieeffizienz“, p. 8.

<sup>(58)</sup> „Global Market Outlook For Solar Power, 2016–2020“, „Solar Power Europe“, p. 16.

Sąjungos plokštelių gamintojas „Solar World“ remia galiojančias priemones. Savo pritarimą taip pat pareiškė dar vienas Sąjungos plokštelių gamintojas. Tačiau aštuonios kitos Sąjungos pradinės grandies bendrovės, kurios pareiškė apie save per šį tyrimą, priemonėms prieštaravo. Dauguma šių pradinės grandies bendrovių apie save pareiškė vėlai ar nepateikė klausimyno atsakymo. Tik polikristalinio silicio gamintojas („Wacker Chemie AG“ (toliau – „Wacker“)) pateikė klausimyno atsakymą, kuris buvo patikrintas, kaip nurodyta 28 konstatuojamojoje dalyje.

- (249) Pradinės grandies bendrovės, raginančios panaikinti priemones, pakartojo argumentą, kad jomis mažinama paklausa, nes didinamos kainos, ir tai neigiamai veikia visą saulės energijos sektoriaus vertės grandinę. Kelios bendrovės teigė, kad dėl sumažėjusios paklausos sumažėjo jų apyvarta, pelnas, darbo vietos ir lėšos investicijoms į MTTP. Tačiau dėl to, kad šie subjektai pateikė savo pastabas vėlai ir neatsakė į klausimynus, nebuvo galimybių patikrinti jų padėties. Komisijos vertinimu pradinės grandies pramonėje įdarbinti keli tūkstančiai žmonių.
- (250) Polikristalinio silicio gamintojas, kurio atsakymai buvo patikrinti, teigė Sąjungoje įdarbinantis daugiau nei 2 000 žmonių tiesiogiai ir apie 1 000 netiesiogiai. Be to, jo tiesioginis biudžetas MTTP yra didelis: saulės energijos žaliavoms gaminti skiriama daugiau nei 17 mln. EUR. Nepaisant to, kad „Wacker“ apyvarta ir užimtumas tiriamuoju laikotarpiu buvo stabilūs, bendrovė labai prieštaravo priemonėms teigdama, kad jos neigiamai veikia prekybos ryšius su KLR. KLR yra didžiausia, smarkiai kitas šalis pralenkianti saulės energijos plokštelių ir elementų gamintoja, todėl polikristalinio silicio gamintojo apyvarta ir keli tūkstančiai darbo vietų priklauso nuo neribojamos galimybės patekti į Kinijos rinką, o ši padėtis prastėja. „Wacker“ ir kelios kitos šalys teigė, kad priemonės, kuriomis apsaugoma neveiksminga pramonė (saulės elementų ir modulių gamyba), smarkiai kenkia pramonės sektoriams, kuriuose Europa tebeturi konkurencinį pranašumą.
- (251) Vokietijos įrangos gamintojų asociacija (VDMA) atsiuntė raštą, kuriame raginama peržiūrėti MIK dydį, pažymėdama, kad gamybos sąnaudos saulės energijos sektoriuje nuosekliai mažėja. VDMA taip pat pažymėjo, kad saulės energijos elementų ir modulių gamintojų sąnaudų nusistovėjimo kreivė sudarė 21 %. Be to, kaip teigė VDMA, sąnaudos mažėjo būtent dėl Vokietijos fotovoltinės įrangos gamintojų. Apskaičiuota, kad įrangos gamintojai yra įdarbinę kelis tūkstančius žmonių ir labai prisideda prie saulės energijos sektoriaus MTTP.
- (252) Kelios šalys teigė, kad Komisija tinkamai neįvertino pradinės grandies bendrovių interesų ir Sąjungos pramonės interesų santykio. Komisija pakartojo, kad tik viena pradinės grandies bendrovė („Wacker“) pateikė išsamų klausimyno atsakymą, kurį buvo galima patikrinti. Į šios bendrovės interesus atsižvelgta 250 konstatuojamojoje dalyje pateiktoje analizėje. Kelios kitos pradinės grandies bendrovės pareiškė apie save tik labai vėlai ir pateikė nedaug informacijos. Komisija negalėjo tinkamai įvertinti priemonių poveikio kitoms pradinės grandies bendrovėms. Bet kuriuo atveju Komisija nustatė, kad priemonių poveikis saulės energijos modulių paklausai nedidelis, todėl jų poveikis kitų pradinės grandies bendrovių pardavimui Sąjungos rinkoje ir pelningumui taip pat nedidelis.

#### 5.2.5. Išvados dėl nesusijusių importuotojų, galutinės grandies ir pradinės grandies pramonės interesų

- (253) Komisija pripažįstą pagrindinę nesusijusių importuotojų, galutinės grandies ir pradinės grandies pramonės prielaidą, kad leidimas nebetaikyti priemonių gali teigiamai paveikti šių pramonės šakų apyvartą ir darbo vietų skaičių. Todėl galima daryti išvadą, kad priemonių pratęsimas nesutaptų su jų interesais. Tačiau Komisija taip pat nustatė, kad priemonių pasekmės ir jų galimo panaikinimo poveikis šioms ekonominės veiklos vykdytojams ir naujiems įrenginiams Sąjungoje buvo smarkiai perdėtas daugumoje priemonėms prieštaraujančių bendrovių pateiktų pastabų, kaip išsamiai išnagrinėjama 5.3 skirsnyje. Dėl, kaip teigiama, didelės administracinės naštos, susijusios su išipareigojimu, siekiant geriau apsaugoti nesusijusių importuotojų ir galutinės grandies pramonės subjektų interesus būtų galima inicijuoti tarpinę peržiūrą dėl priemonių formos.
- (254) Kelios šalys teigė, kad Komisija neatsižvelgė į vartotojų interesus. Komisija manė, kad jų interesai (mažesnės kainos) iš dalies sutampa su galutinės grandies sektoriaus naudotojų interesais, įvertintais 5.2.3 skirsnyje. Todėl Komisija vartotojų interesų atskirai nenagrinėjo.

- (255) Atskleidus faktus SAVE pateikė išsamesnės informacijos, kurioje nagrinėjamas priemonių poveikis Vokietijos elektros energijos vartotojams. Remiantis SAFE tyrimu, panaikinus priemones Vokietijos elektros energijos vartotojai galėtų sutaupyti apie 570 mln. EUR per metus, taikant prielaidą, kad modulius būtų galima įsigyti už 0,40–0,45 EUR/W ir būtų pasiektas metinis 2 500 MW tikslas. „Wacker“ taip pat teigė, kad panaikinus priemones vartotojai sutaupytų 1 mlrd. EUR per metus. Šis skaičius gautas palyginus MIK ir saulės energijos modulių ankstesnės kainos (kaip teigiama, 0,42 EUR/W) bei 2017 m. prognozuojamos kainos (0,32 EUR/W) skirtumą.
- (256) Komisijos nuomone šie apskaičiavimai pagrįsti pernelyg supaprastintomis prielaidomis. Visų pirma, MIK taikytas koregavimo mechanizmas. Todėl didžiąją dalį nagrinėjamojo laikotarpio MIK ir vidutinės pasaulinės modulių įsigijimo kainos skirtumas nebuvo toks didelis. Didesnis skirtumas išryškėjo tik 2016 m. Šį skirtumą bent iš dalies sumažino naujas MIK koregavimas, įsigaliojęs 2017 m. pradžioje. Siekdama ateityje išvengti pernelyg didelio MIK ir vidutinės pasaulinės modulių įsigijimo kainos skirtumo ir dar labiau sumažinti priemonių poveikį vartotojams Komisija ketina pradėti tarpinę peržiūrą dėl MIK formos ir dydžio. Reikėtų pažymėti, kad per šią priemonių galiojimo laikotarpio peržiūrą nėra galimybės iš dalies keisti priemonių dydžio, nes tam reikia atlikti tarpinę peržiūrą.
- (257) Antra, šalių apskaičiavimams taikytos kainos susijusios su žemesnės kokybės moduliais iš polikristalinio silicio. Tačiau didžioji dalis Sąjungoje parduodamų modulių yra labai veiksmingi moduliai iš polikristalinio ir monokristalinio silicio. Jų kainos kur kas didesnės ir todėl MIK, taikomos visiems moduliams, ir faktinės įsigijimo kainos skirtumas yra dar mažesnis.
- (258) Todėl Komisija laikėsi nuomonės, kad priemonių poveikis vartotojų finansinei padėčiai ir saulės energijos diegimui labai nedidelis.
- (259) Kelios šalys taip pat teigė, kad dėl MIK, kuri padidino modulių kainas, taip pat nepasiekti Vokietijos metiniai saulės energijos diegimo rodikliai. Komisijos ši vienareikšmė sąsaja neįtikino. MIK ir vidutinės pardavimo kainos skirtumas buvo mažesnis, nei manė šios šalys, o priemonių poveikis paklausai nebuvo didelis. Todėl Komisija nusprendė, kad MIK poveikis tam, kad nebuvo pasiekti saulės energijos diegimo rodikliai, taip pat nebuvo didelis.

### 5.3. Priemonių poveikis saulės energijos įrenginių paklausai

#### 5.3.1. Pirminės pastabos

- (260) Praktiškai visos apie save pareiškusios priemonėms prieštaraujančios šalys teigė, kad dėl priemonių padidėjo naujų saulės energijos įrenginių kainos ir sumažėjo saulės energijos modulių paklausa, todėl atitinkamai saulės energija tapo brangesnė vartotojams. Kai kurios šalys pripažino, kad saulės energijos įrenginių skaičius Sąjungoje mažėjo taip pat dėl paramos schemų pakeitimų ir sustabdymo ar panaikinimo (kai kuriose valstybėse narėse), tačiau jos vis dėlto pažymėjo, kad priemonės dirbtinai padidino kainas ir sulėtino saulės energijos diegimą. Jos taip pat teigė, kad neseniai pasikeitusi politika, pvz., pradėti rengti konkurenciniai konkursai dėl naujų saulės energijos įrenginių, didina dėl priemonių išaugusių modulių kainų daromą žalą. Šios šalys mano, kad panaikinus priemones saulės energijos sąnaudos Sąjungoje galėtų sumažėti ir tai būtų naudinga galutiniais vartotojams, paskatintų saulės energijos plokščių paklausą ir apskritai sumažintų švarios energijos tiekimo sąnaudas.
- (261) Komisija nustatė tris Sąjungos saulės energijos rinkos segmentus:

— didelės pramoninio masto saulės energijos sistemos (arba parkai), paprastai sumontuotos ant žemės, kurių įrengtoji galia viršija 1 MW ir kurios paprastai yra prijungtos prie aukštosios įtampos elektros energijos perdavimo tinklo, kuriam tiekiama jų sugeneruota elektros energija,

- komercinės saulės energijos sistemos (arba įrenginiai), paprastai sumontuotos ant naudotojo pastato stogo. Naudotojas yra komercinis subjektas (pvz., prekybos centras ar sandėlis), o sistema prijungta prie žemosios įtampos skirstomojo tinklo. Komercinius įrenginius galima naudoti savo reikmėms arba tiekti jų sugeneruotą elektros energiją tinklui,
- gyvenamųjų pastatų sektoriaus saulės energijos sistemos (arba įrenginiai), paprastai sumontuotos ant privačių namų stogų, kurių galia paprastai neviršija 10 kW. Gyvenamųjų pastatų sektoriaus įrenginiai paprastai prijungti prie žemosios įtampos skirstomojo tinklo ir gali būti naudojami savo reikmėms ar sugeneruotai elektros energijai tiekti tinklui.

- (262) Komisija mano, kad per PTL ir ankstesniais metais paklausą visuose trijuose segmentuose skatino paramos schemos, kaip paaiškinta 5.3.2 skirsnyje. Komisija taip pat mano, kad PTL pabaigoje ir 2016 m. įvyko svarbių pokyčių ir paklausą šiuose trijuose segmentuose vis labiau veikė skirtingos jėgos. Didelių pramoninių saulės energijos parkų paklausą vis labiau veikia konkursai, kaip nurodyta 5.3.3 skirsnyje, ir, galbūt, bet labai mažai, tai, ar saulės energija lygiavertė iš iškastinio kuro gautai elektros energijai. Komercinių ir gyvenamųjų pastatų sektorių įrenginių paklausą vis labiau veikia saulės energijos ir iš iškastinio kuro gautos elektros energijos mažmeninės prekybos lygį, tiek atsižvelgiant, tiek neatsižvelgiant į mokesčius, kaip nustatyta 5.3.4. skirsnyje.

#### 5.3.2. Paramos schemų pakeitimų ir sustabdymo ar panaikinimo (kai kuriose valstybėse narėse) poveikis

- (263) Priemonėms prieštaraujančios šalys teigė, kad dėl MIK saulės energetikos produktai negalėjo sekti sąnaudų nusistovėjimo kreive, pagal kurią buvo koreguojamas valstybės pagalbos dydis. Jų nuomone, dėl mažėjančios valstybės pagalbos ir inertiškų kainų sumažėjo saulės energijos plokščių paklausa Sąjungoje. Šie subjektai manė, kad Komisijos pirminiame reglamente suformuluota prielaida, kad laikui bėgant paramos schemos bus pritaikytos prie projektų kainų raidos <sup>(59)</sup>, nepasitvirtino. Todėl visos galutinės grandies ir pradinės grandies bendrovės patiria didžiulį neigiamą susitraukusios Sąjungos rinkos poveikį. Priemonėms prieštaraujančios šalys nurodė, kad šią išvadą, be kitų dalykų, patvirtina Vokietijos ekonomikos ir energetikos ministerijos atliktas tyrimas <sup>(60)</sup>.
- (264) Šios šalys teigė, kad saulės energijos pramonės sąnaudų nusistovėjimo kreivė (21 %) <sup>(61)</sup> dar nesibaigė, o MIK nuo 2013 m. iš esmės nesikeitė. Ši kreivė reiškia, kad kiekvieną kartą bendrajai saulės energijos įrengtajai galiai padidėjus du kartus gamybos sąnaudos sumažėja 21 %. Bendroji pasaulinė saulės energijos galia 2013 m. buvo apie 130 GW, o 2016 m., kaip manoma, pasieks 290 GW. Tai reiškia, kad iki dabar ji yra padidėjusi dvigubai ir prognozuotos gamybos sąnaudos sumažėjo 21 %. Priemonėms prieštaraujančios šalys nurodė, kad tam tikru 2016 m. momentu MIK 30 % viršijo pasaulines pardavimo pagal sutartis kainas, kaip tvirtino „PV Insights“ ir kiti šaltiniai. Jų nuomone, tai reikšė, kad Europos vartotojai faktiškai negalėjo pasinaudoti pasauliniu mastu mažėjančių gamybos sąnaudų privalumais.
- (265) Atsižvelgusi į šiuos argumentus Komisija pripažino, kad saulės energijos pramonei būdinga staigi sąnaudų nusistovėjimo kreivė, o saulės energijos gamybos sąnaudos mažėjo. Todėl išipareigojimui ir MIK taikytas koregavimo mechanizmas, pagrįstas vienos iš rinkos informacijos agentūros („Bloomberg“) kotiruojamomis kainomis. Kainos konkurencingoje rinkoje turėtų reaguoti į gamybos sąnaudų mažėjimą. Vis dėlto Komisijos taikytas kainų indeksas keitėsi nedaug. Tai kelia klausimą, kurio Komisija per šį tyrimą nenagrinėjo, ar „Bloomberg“ indeksas vis dar tiksliai atitinka pasaulinių rinkos kainų raidą. Kadangi ši peržiūra yra priemonių galiojimo termino peržiūra, per kurią negalima pakeisti priemonių dydžio ar formos, taip pat nėra poreikio toliau nagrinėti šį klausimą.
- (266) Jei suinteresuotosios šalys mano, kad yra būdų geriau pritaikyti saulės energijos pramonės sąnaudų nusistovėjimo kreivę ir atitinkamą pasaulinės rinkos kainų raidą prie priemonių dydžio, jos gali prašyti pradėti tarpinę peržiūrą. Komisija išnagrinėjo minėtą Vokietijos ekonomikos ir energetikos ministerijos atliktą tyrimą ir nustatė, kad pagrindinė priežastis, kodėl 2014 m. Vokietijoje nebuvo pasiektas 2 500 MW galios naujų įrenginių tikslas, buvo

<sup>(59)</sup> Įgyvendinimo reglamento (ES) Nr. 1238/2013 394 konstatuojamoji dalis.

<sup>(60)</sup> „Marktanalyse Photovoltaik-Dachanlagen, Bundesministerium für Wirtschaft und Energie,“ 2014 m., (p. 7).

<sup>(61)</sup> 2015 m. 21 % sąnaudų nusistovėjimo kreivė patvirtinta 2016 m. kovo mėn. ataskaitoje „International Technology Roadmap for Photovoltaic (ITRPV): Results 2015“.

nuosekliai mažėjantys darbo supirkimo tarifai ir inertiškos įrenginių kainos. Tyrimo ataskaitoje taip pat pažymėta, kad saulės energijos rinkos kainos nebūtinai tiesiogiai susijusios su jos gamybos sąnaudomis, nes jas labai veikia didelis pasaulinis nepanaudotas pajėgumas. Komisija nustatė, kad didmeninės saulės energijos kainos buvo inertiškos ne tik Sąjungoje, bet ir pasauliniu mastu. Iš tiesų, saulės energijos modulių pasaulinės kainos (eurais) 2014 m. antrojoje pusėje netgi padidėjo, kaip pranešė kelios rinkos informacijos agentūros, kaip antai „PV Insights“<sup>(62)</sup> ir BNEF<sup>(63)</sup>.

- (267) Komisija taip pat nustatė, kad prieš įsigaliojant priemonėms kai kuriose valstybėse narėse pagal paramos schemas buvo skiriamos didelės sumos, nes šios schemas buvo pritaikytos prie Sąjungos kainų ir kitų trečiųjų šalių, kaip antai Japonijos, Taivano ar Jungtinių Amerikos Valstijų, kainų. Kai kurios iš šių schemų nebuvo teoriškai pritaikytos prie didžiulio iš Kinijos dempingo kainomis importuojamų modulių srauto. Todėl kelis metus prieš įsigaliojant priemonėms labai padaugėjo saulės energijos įrenginių. 2011 m. šis bumas pasiekė piką ir kai kuriose valstybėse narėse saulės energijos įdiegimo rodikliai buvo smarkiai viršyti. 2015 m. birželio mėn. Komisijos „Atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimo pažangos ataskaitoje“ teigiama, kad technologijų lygmeniu fotovoltinė (t. y. saulės) energija dar 2013 m. pasiekė pradinį suplanuotą 2020 m. įdiegimo lygį<sup>(64)</sup>. Kai kuriose valstybėse narėse tai netikėtai sukėlė finansinių sunkumų taikant paramos sistemas. Politiniu lygmeniu į tai sureaguota mažinant paramą ar net sustabdant ir (arba) keičiant paramos schemas. Šie pokyčiai taip pat turėjo būti pritaikyti jau įrengtiems įrenginiams, kitaip toliau teikiant paramą investuotojams būtų nustatytos kompensacijos permokos<sup>(65)</sup>.
- (268) 2014–2016 m. JK saulės energijos rinkos raida – dar vienas įrodymas, kad pagal paramos schemas skirstomos lėšos buvo pagrindinis Sąjungos paklausos veiksnys. Kol buvo taikomi dideli supirkimo tarifai, rinka klestėjo, nors tuo metu galiojo prekybos apsaugos priemonės. 2016 m. pradžioje nustojus taikyti supirkimo tarifus, naujų įrenginių skaičius drastiškai sumažėjo. Šis teiginys taip pat patvirtintas SPE dokumente „Global Outlook“: „JK, Europos mastu vėlavusi, neseniai patyrė saulės energetikos pakilimą, kurį taip pat visų pirma paskatino pramoninio masto sistemų paskatos, taikytos iki 2016 m. kovo mėn.“<sup>(66)</sup>
- (269) Daugumoje rinkos informacijos agentūrų ataskaitų Sąjungos saulės energijos paklausos sąstingis paprastai aiškinamas mažėjančia parama ir reglamentavimo netikrumu, o priemonės minimos labai retai. „Solar Power Europe“ parengtuose dokumentuose „Global Market Outlooks“ taip pat nurodoma, kad pagrindinė Europos saulės energijos rinkų nuosmukio priežastis – sumažintos paskatos ir neaiškumas dėl rinkos raidos bei paramos esamiems įrenginiams mažinimas siekiant išvengti kompensacijos permokų, o pvz., dėl Vokietijos padėties 2015 m. SPE „Global Outlook“ teigiama: „2014 m. Vokietijai teko antra vieta: ji įrengė mažiau nei 2 GW (1,9 GW) įrenginių ir nepasiekė tikslo (2,5 GW). Pasaulyje pirmaujanti FV produktų srityje šalis [t. y. Vokietija] jautė spaudimą mažinti paramos sistemų sąnaudas, nes dėl naujų reglamentavimo nuostatų per dvejus metus rinka sumažėjo 75 % (nuo 7,6 GW iki 1,9 GW)“<sup>(67)</sup>.
- (270) Komisija pažymėjo, kad 2010–2013 m. saulės energijos įrenginių įrengimo paklausa buvo pakilusi ir kai kuriose valstybėse narėse šis pakilimas buvo paskatintas neatitiktimi tarp supirkimo tarifų, nustatytų pagal sąžiningą modulių kainą, ir bendro kainų lygio, veikiamo Kinijos modulių, tiekiamų nesąžiningomis dempingo kainomis. 2013 m. ir vėlesnio laikotarpio paklausos sumažėjimas – neišvengiama ankstesnių metų įrengimo pakilimo pasekmė. Saulės energijos modulių vartojimas ir įrengimas pradėjo smarkiai kristi dar 2012 m. ir tai sutapo su tais metais kai kuriose valstybėse narėse smarkiai sumažintais supirkimo tarifais. Tarp 2014 m. ir PTL Sąjungos paklausa didėjo tik JK, nes šioje valstybėje narėje tuo metu buvo taikomos patraukliausios paramos schemas. Todėl Komisija nusprendė, kad paramos schemas buvo pagrindinis paklausos per PTL ir ankstesnius metus veiksnys. Todėl galima daryti išvadą, kad nesusiję importuotojai ir galutinės grandies ir pradinės grandies pramonė patyrė didelę žalą dėl Sąjungos vartojimo nuosmukio, nesusijusio su nustatytais priemonėmis.

<sup>(62)</sup> <http://pvinsights.com/>.

<sup>(63)</sup> „Bloomberg New Energy Finance“, saulės energijos momentinės kainos indeksas.

<sup>(64)</sup> Komisijos ataskaita Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimo pažangos ataskaita“, COM(2015) 293 final, p. 11.

<sup>(65)</sup> Žr. 2016 m. lapkričio 28 d. Čekijai skirtą Komisijos sprendimą SA.40171.

<sup>(66)</sup> „Global Market Outlook For Solar Power, 2016–2020“, „Solar Power Europe“, p. 28 ir p. 5.

<sup>(67)</sup> „Global Market Outlook For Solar Power, 2015–2019“, „Solar Power Europe“, p. 18.

## 5.3.3. Priemonių poveikis didelėms pramoninio masto saulės energijos sistemoms

- (271) Remiantis naujomis Sąjungos valstybės pagalbos taisyklėmis <sup>(68)</sup>, nuo 2017 m. pradžios visiems didesniems nei 1 MW <sup>(69)</sup> įrenginiams taikomos paramos schemos turi būti grindžiamos rinka, išskyrus tuos atvejus, kai teikti paramą leista prieš įsigaliojant naujosios taisyklės. Pastaruoju atveju jų galima nekeisti iki leidimo galiojimo laikotarpio pabaigos <sup>(70)</sup>. Rinka grindžiami mechanizmai – tai ekologiniai sertifikatai ir konkurenciniai konkursai.
- (272) Vienas iš rinka grindžiamų mechanizmų, kuriuos privaloma taikyti pagal naująsias valstybės pagalbos taisykles, yra konkurenciniai konkursai. Pagal šį mechanizmą Vyriausybė skelbia aukcioną dėl pageidaujamos įrengtinės galios. Remiantis Sąjungos valstybės pagalbos taisyklėmis, konkurenciniai konkursai iš esmės yra neutralūs technologijų atžvilgiu, tačiau taip pat gali būti susieti su konkrečiomis technologijomis, pvz., jei to reikia reikiamai energijos išteklių įvairovei užtikrinti.
- (273) Saulės energijos parkų įrengėjai teikia pasiūlymus dėl mažiausios kainos, už kurią jie sutinka parduoti energiją, kurią jie tiekia tinklui per visą parko veikimo laikotarpį.
- (274) Priemonėms prieštaraujančios šalys teigia, kad pagal šią naują, nuo kainų priklausančią konkurencinių konkursų sistemą MIK turės vis didesnę neigiamą poveikį saulės energijos diegimui, nes dėl jos padidėja modulių – pagrindinės saulės energijos sistemos sudėtinės dalies – kaina. Šios šalys teigia, kad pradėjus rengti konkursus dėl galios ir panaikinus priemones gali būti labai sutaupoma. Kuo pigesnės saulės energijos sistemos, tuo labiau Vyriausybės skatinamos jas statyti, nes mažesnės sąnaudos tiesiogiai veiks galutinę elektros energijos kainą. Be to, mažėjant saulės energijos sistemų kainai valstybėms narėms bus lengviau pasiekti atsinaujinančiosios energijos diegimo tikslus.
- (275) Šios šalys kaip pavyzdį nurodė Vokietiją. Jų teigimu, jau surengti keli gana sėkmingi bandomieji aukcionai, po kurių vidutinė kaina 2016 m. rugpjūčio mėn. sumažėjo iki 7,25 euro centų/kWh. Remiantis SPE ir SAFE pateikta analize, panaikinus MIK pramoninio masto FV įrenginių sistemų kainą, siūloma Sąjungos konkursuose, galėtų sumažėti 10 % Priemonių neigiamas poveikis konkursų rezultatams taip pat pripažįstamas naujausiame SPE dokumente „Global Market Outlook“ <sup>(71)</sup>. Kita suinteresuotoji šalis pateikė prielaidą, kad panaikinus priemones dėl vyraujančios kainų mažėjimo tendencijos pasaulio rinkose saulės energijos kaina Vokietijoje gali sumažėti iki 5 euro centų/kWh, tačiau šių teiginių nepagrindė.
- (276) Priemonėms prieštaraujančios šalys nurodė, kad kai kuriose šalyse, visų pirma Jungtinėje Karalystėje, saulės energija konkuruoja su kitų formų atsinaujinančiąja energija, kaip antai sausumos vėjo. Kadangi vėjo energijai jokios prekybos priemonės netaikomos, saulės energija negalėjo su ja konkuruoti ir per minėtus aukcionus patvirtinta labai mažai saulės energijos projektų. Kai kurios šalys teigė, kad Vokietija taip pat svarsto galimybę taikyti technologijų atžvilgiu neutralius konkursus, kurie dar pablogins nepalankią padėtį, susiformavusią dėl priemonių padidėjus kainoms, nes saulės energija per šiuos konkursus bus vertinama prasčiau nei kitos atsinaujinančiųjų išteklių technologijos, visų pirma vėjo energijos.
- (277) Priemonės remiančios šalys nurodė, kad konkursai ir bendri įrengimo tikslai buvo nustatyti būtent tam, kad Vyriausybės galėtų kontroliuoti saulės energijos diegimo mastą ir išvengti įrengimo pakilimo ir nuosmukio ciklų, kurių būta anksčiau.
- (278) Komisija į savo atliktą didelių pramoninių saulės energijos sistemų analizę įtraukė tik Vokietiją, Prancūziją ir Jungtinę Karalystę. Šios šalys pasirinktos todėl, kad per PTL jose įrengta apie 80 % (per metus) naujų Sąjungos saulės energijos įrenginių. Todėl pagal padėties raidą šiose trijose valstybėse narėse buvo galima vertinti padėtį visoje Sąjungoje.

<sup>(68)</sup> Komisijos komunikatas „2014–2020 m. Valstybės pagalbos aplinkos apsaugai ir energetikai gairės“, OL C 200, 2014 6 28, p. 1; 3.3.2.1. ir 3.3.2.4 skirsniai.

<sup>(69)</sup> Valstybės narės gali taikyti mažesnę ribinį dydį arba iš viso jo netaikyti.

<sup>(70)</sup> Komisijos komunikatas „2014–2020 m. Valstybės pagalbos aplinkos apsaugai ir energetikai gairės“, OL C 200, 2014 6 28, p. 1, 250 dalis. Be to, šios taisyklės netaikomos paramos schemoms, pagal kurias nėra teikiama valstybės pagalba. Tačiau Komisijai nežinoma apie tokius atvejus, kad valstybė narė pagal savo paramos schemas neteiktų valstybės pagalbos.

<sup>(71)</sup> „Global Market Outlook For Solar Power, 2016–2020“, „Solar Power Europe“, p. 8 ir p. 37.

- (279) Analizė pagrįsta suinteresuotųjų šalių pateikta informacija, Komisijai atliekant tyrimą surinkta informacija ir valstybių narių Komisijai valstybės pagalbos kontrolės tikslais pateikta informacija.
- (280) Vokietija ir Prancūzija yra nustačiusios artimiausių trejų metų tikslus. Prancūzija planuoja 2017–2019 m. surengti 2 metinius saulės energijos konkursų ciklus (po 500 MW). Iš viso per metus bus įrengta 1 000 MW galios naujų įrenginių. Vokietija planuoja nuo 2017 m. iki bent 2020 m. rengti konkursus dėl 600 MW metinės saulės energijos galios.
- (281) Jungtinė Karalystė saulės energetikos srityje apskritai nerengia konkrečioms technologijoms skirtų konkursų. 2015 m. vasario mėn. surengtas įvairias technologijas aprėpiantis konkursas, per kurį saulės energijos moduliai konkuravo su kitomis technologijomis dėl sandorių dėl kainų skirtumų. Kol kas Jungtinė Karalystė neplanuoja naujų konkursų, nes Vyriausybė mano, kad pramoninės sausumos vėjo ir saulės energijos sistemos gali konkuruoti su kitais elektros energijos šaltiniais be paramos schemų.
- (282) Vokietijoje ir Prancūzijoje priemonės negali turėti poveikio pramoninio masto saulės energijos modulių paklausai, nes saulės energijai taikomi specialūs konkursai, o planuojama įrengti galia yra nustatyta. Vienintelis skirtumas – šiek tiek didesnė kaina galutiniais vartotojams, kuria turi būti padengiamos konkurso rengimo sąnaudų (mokesčiais ar kitais mokėjimais).
- (283) Jungtinės Karalystės, kurioje konkursai neutralūs technologijų atžvilgiu ir bet kuriuo atveju naujų konkursų neplanuojama, padėties analizės rezultatai kitokie. Šios šalies rinkoje saulės energija konkuruoja su visų kitų formų energija. Vis dėlto dėl priemonių saulės energija netapo nekonkurencinga. Per 2015 m. vasario mėn. aukcioną iš viso 18,5 % bendrosios 2,1 GW galios buvo skirta saulės energijai. Šis konkursas įrodo, kad net taikant priemones saulės energija gali sėkmingai konkuruoti per technologijų atžvilgiu neutralius konkursus <sup>(72)</sup>. Didžiausias galimas jų poveikis – šiek tiek mažesnė saulės energijos reikšmė konkurso rezultatams, t. y. jei priemonės nebūtų taikomos, saulės energijos pasiūlymai būtų laimėję didesnę technologijų atžvilgiu neutralių konkursų dalį. Galiausiai, Komisija mano, kad panaikinus priemones ir saulės energijos modulius perkant dempingo kainomis per įvairias technologijas aprėpiančius konkursus saulės energijos moduliams būtų suteiktas nesąžiningas pranašumas, palyginti su kitais atsinaujinančiais energijos ištekliais. Todėl priemonėmis saulės energijos konkurencinė padėtis netampa nepalanki, o tik sudaromos visoms technologijoms vienodos sąlygos.
- (284) Komisija daro išvadą, kad vienos kWh kainų mažėjimas ir padidėjusi saulės energijos paklausa nesusiję. Visų pirma, Vokietija, Prancūzija ir Jungtinė Karalystė nepadidino savo saulės energijos diegimo tikslų dėl to, kad projektų rengėjai aukcionuose dėl galios teikė pigesnius pasiūlymus. Iš tiesų valstybės narės pradėjo rengti konkursus iš esmės tam, kad galėtų kontroliuoti saulės energijos diegimo mastą. Šis teiginys taip pat patvirtintas SPE dokumente „2015 Global Outlook“: „Panašiai Prancūzijoje, JK ir Vokietijoje taip pat vėl populiarėja vienai ar kelioms technologijoms skirti konkursai, nes manoma, kad taip bus geriau kontroliuojama FV produktų rinkos raida susijusiuose segmentuose.“ <sup>(73)</sup>
- (285) SPE teigė, kad Komisija neišsamiai ir net neteisingai apibūdino jų poziciją dėl priemonių poveikio konkursams. Komisija patvirtino, kad savo 2016 m. prognozėse „Global Market Outlook“ ir kelse kitose pateiktose pastabose SPE teigė, kad, jų nuomone, MİK neigiamai paveikė konkursų rezultatus. Tačiau Komisija su šia nuomone nesutiko, kaip išsamiai apibūdinta pirmiau. Be to, Komisija pažymėjo, kad „Solar Power Europe“ prognozėse „Global Market Outlook 2016–2020“ taip pat tvirtino, kad Vyriausybės gali naudoti konkursus saulės energijos diegimui kontroliuoti ar net riboti: „Politikos formuotojai dažnai teikia pirmenybę ant stogų montuojamiems saulės energijos įrenginiams, nes jie konkurencinėje kovoje įveikia bet kokias kitas atsinaujinančiosios energijos

<sup>(72)</sup> Šią išvadą taip pat patvirtina Nyderlandų atvejis, kai pagal programą SDE+ 2013–2015 m. apie 55 % visų saulės energija pagrįstų pasiūlymų buvo skirta parama.

<sup>(73)</sup> „Global Market Outlook For Solar Power, 2015–2019“, „Solar Power Europe“, p. 22.

technologijas ir (kitai nei ant žemės montuojamos FV elektrinės) nekonkuruoja dėl kitų paskirčių. Tai ypač aiškiai matyti Europos šalyse, kur vykstant konkursams kartais net ribojamas ant žemės montuojamų FV sistemų dydis (pvz., Vokietijoje iki 10 MW) ir apimtis. <sup>(74)</sup>

#### 5.3.4. Priemonių poveikis siekiant iš saulės energijos gautos elektros energijos ir iš iškastinio kuro gautos elektros energijos lygybės

- (286) Terminas „iš atsinaujinančiųjų išteklių gautos elektros energijos ir iš iškastinio kuro gautos elektros energijos lygybės principas“ reiškia, kad tam tikru laiku pasiekama, kad besivystančiomis technologijomis elektros energija gaminama tokiais pat sąnaudomis kaip tradicinėmis technologijomis. Iš atsinaujinančiųjų išteklių gautos elektros energijos ir iš iškastinio kuro gautos elektros energijos lygybė gali būti dvejopa. Iš atsinaujinančiųjų išteklių gautos elektros energijos ir iš iškastinio kuro gautos elektros energijos didmeninės prekybos lygybė pasiekama, kai saulės energijos sistema (paprastai didelė pramoninė sistema, prijungta prie perdavimo ir (arba) skirstymo tinklo) gali gaminti elektros energiją išlygintomis elektros energijos sąnaudomis (IEES) <sup>(75)</sup>, kurios yra mažesnės nei elektros energijos pirkimo iš didmeninės rinkos, kurioje tarpusavyje konkuruoja visi dideli (paprastai tradicinių technologijų) elektros energijos gamintojai, kaina. Didmeniniu lygmeniu energija parduodama labai dideliems pramoniniams vartotojams ir komunalinėms įmonėms, kurie ją skirsto namų ūkiams ir kitiems mažesniems galutiniams naudotojams. Iš atsinaujinančiųjų išteklių gautos elektros energijos ir iš iškastinio kuro gautos elektros energijos mažmeninės prekybos lygybė pasiekama, kai saulės energijos sistema (paprastai įrengta ant naudotojo pastato stogo) gali gaminti elektros energiją IEES, kurios yra mažesnės nei mažmeninė elektros energijos kaina (įskaitant visus perdavimo ir skirstymo mokesčius, komunalinių įmonių antkainius ir mokesčius).
- (287) Komisija iš pradžių išnagrinėjo iš atsinaujinančiųjų išteklių gautos elektros energijos ir iš iškastinio kuro gautos elektros energijos didmeninės prekybos lygybę, po to – mažmeninės.
- (288) Iš atsinaujinančiųjų išteklių gautos elektros energijos ir iš iškastinio kuro gautos elektros energijos didmeninės prekybos lygybės principas. Priemonėms prieštaraujančios šalys teigė, kad panaikinus priemones didelių saulės energijos įrenginių pagamintos elektros energijos ir iš iškastinio kuro gautos elektros energijos didmeninės prekybos lygybė galėtų būtų pasiekta labiausiai saulėtose Sąjungos dalyse, pvz., Ispanijoje. Remiantis vieno iš SAFE narių pateiktu verslo planu, jie galėtų pasiekti 3,8 euro centų/kWh IEES Ispanijos Kadiso regione, jei pirktų modulius už 0,35 EUR/W. Ši šalis projektui, kuris būtų užbaigtas 2017 m. pradžioje, numatė gauti modulį už 0,35 EUR/W iš Kinijos 1 lygmens gamintojų, sudarydama su jais neapmuitinamą didelio kiekio sandorį. Ši šalis teigė, kad tokios mažos saulės energijos IEES reiškia ne tik tai, kad pasiekta iš atsinaujinančiųjų išteklių gautos elektros energijos ir iš tradicinio kuro gautos elektros energijos lygybė, bet ir tai, kad artimiausiu metu neatsiras geresnio elektros energijos gamybos būdo. Šis sąnaudų pranašumas ir kiti pietų Europos šalių privalumai, t. y. geri tinklų ryšiai, stabili politinė ir ekonominė aplinka ir likvidi valiuta, suteikia joms unikalią galimybę tapti naujomis Europos elektros energijos gamybos lyderėmis. Minėtos šalys teigė, kad priemonės užkerta tam kelią.
- (289) Komisija pažymėjo, kad Ispanijos Kadiso regione saulės spinduliuotės lygis – vienas iš geriausių Sąjungoje (daugiausia saulėtų dienų per metus), todėl vienas modulis pagamina daug elektros energijos. Daugumoje kitų Sąjungos dalių saulės kur kas mažiau, todėl reikia atsižvelgti, kokiomis sąlygomis pasiektą iš atsinaujinančiųjų išteklių gautos elektros energijos ir iš iškastinio kuro gautos elektros energijos didmeninės prekybos lygybę galima pakartoti kitose rinkose, net jei Britanijos Vyriausybė mano, kad tai bus galima greitai padaryti. Komisija taip pat pažymėjo, kad įvairiose valstybėse narėse taikomos labai skirtingos didmeninės kainos, todėl minėtoji didmeninės prekybos lygybė pasiekama įvairiomis kainomis, priklausomai nuo konkrečios valstybės narės.
- (290) Todėl Komisija nusprendė, kad artimoje ateityje iš atsinaujinančiųjų išteklių gautos elektros energijos ir iš iškastinio kuro gautos elektros energijos didmeninės prekybos lygybė didelėje Sąjungos dalyje nebus pasiekta, net jei priemonės nebus taikomos.
- (291) Atskleidus faktus kelios šalys nesutiko su Komisijos išvada, kad artimoje ateityje iš atsinaujinančiųjų išteklių gautos elektros energijos ir iš iškastinio kuro gautos elektros energijos didmeninės prekybos lygybė didelėje Sąjungos dalyje nebus pasiekta, net jei priemonės nebebus taikomos. Šios šalys nurodė instituto „Bequerel Institute“ parengtą 6 puslapių ataskaitą, kurioje nagrinėjamos iš atsinaujinančiųjų išteklių gautos elektros energijos ir iš iškastinio kuro gautos elektros energijos didmeninės prekybos lygybės galimybės vienuolikoje valstybių narių. Šią ataskaitą finansavo trys šio tyrimo suinteresuotosios šalys, prieštaraujančios priemonėms.

<sup>(74)</sup> „Global Market Outlook For Solar Power, 2015–2019“, „Solar Power Europe“, p. 23.

<sup>(75)</sup> IEES yra pagrindinis elektros energiją gaminančio objektų elektros energijos sąnaudų matas. Jos apskaičiuojamos visos numatomos sistemos viso naudojimo laiko sąnaudas (įskaitant statybos, finansavimo, kuro, techninės priežiūros, mokesčių, draudimo ir paskatų) padalijus iš numatomos viso sistemos naudojimo laiko pagaminamos elektros energijos galios (kWh). Visi sąnaudų ir naudos įverčiai koreguojami atsižvelgiant į infliaciją ir diskontuojami atsižvelgiant į pinigų laiko vertę.

- (292) Komisija pažymėjo, kad kiti šaltiniai ne taip optimistiškai kaip „Becquerel Institute“ vertina saulės energijos IEES lygį ir laiką, kada Europoje bus pasiekta iš saulės energijos gautos elektros energijos ir iš iškastinio kuro gautos elektros energijos lygybė. Pavyzdžiui, išsamioje BNEF ataskaitoje <sup>(76)</sup> prognozuojamos kur kas didesnių IEES intervalai pagrindinėse rinkose, kaip antai Prancūzijoje, Vokietijoje, Italijoje ir Jungtinėje Karalystėje. Skirtumai nurodyti šioje lentelėje.

| Valstybė narė | BNEF IEES intervalas (EUR/MWh <sup>(1)</sup> ) |         | „Becquerel“ IEES intervalas (EUR/MWh) |         |
|---------------|------------------------------------------------|---------|---------------------------------------|---------|
|               | Mažos                                          | Didelės | Mažos                                 | Didelės |
| Prancūzija    | 58                                             | 105     | 34                                    | 53      |
| Vokietija     | 66                                             | 107     | 46                                    | 54      |
| Italija       | 65                                             | 99      | 36                                    | 58      |
| JK            | 77                                             | 117     | 49                                    | 60      |

<sup>(1)</sup> Perskaičiuota iš USD taikant 0,94462 kursą.

- (293) „Becquerel“ taikytos kapitalo išlaidos – 0,726 EUR/W (vienodos visoms valstybėms narėms). BNEF taikytos kapitalo išlaidos kur kas didesnės ir skirtingos įvairiose valstybėse narėse: Prancūzija – 0,99 EUR/W; Vokietija – 0,9–0,94 EUR/W, Italija – 0,76–0,99 EUR/W ir JK – 0,9–0,94 EUR/W. Dalį šio skirtumo galima paaiškinti tuo, kad „Becquerel“ taikė modulių kainas sąlygomis, kai priemonės netaikomos. Vis dėlto kur kas žemesnės kapitalo išlaidos mažai tikėtinos, ypač atsižvelgiant į tai, kad, kaip teigia BNEF, Sąjungoje jos bet kuriuo atveju mažesnės nei kitose šalyse, kuriose netaikomos prekybos apsaugos priemonės, pvz., Turkijoje (1,04 EUR/W) ir Jungtiniuose Arabų Emiratuose (1,14 EUR/W).
- (294) Todėl „Becquerel“ ir BNEF prognozės skiriasi. Nesutampa laikas, nuo kurio, jų nuomone, pastatyti pramoninį saulės energijos parką bus tikrai pigiau nei eksploatuoti esamą iškastinio kuro gamyklą. „Becquerel“ mano, kad Prancūzijoje tai jau įvyko, o Jungtinėje Karalystėje ir Vokietijoje, kaip mano „Becquerel“, tai įvyks atitinkamai 2018 m. ir 2020 m. BNEF numato, kad visose šiose trijose valstybėse narėse pramoninio masto saulės energija taps tikrai pigesnė nei iškastinio kuro tik 2025–2030 m. <sup>(77)</sup> Atitinkamai BNEF laikosi nuomonės, kad daugumoje Sąjungos dalių pramoniniai saulės energijos parkai bus plačiau įdiegti tik po 2025 m. <sup>(78)</sup>
- (295) Galiausiai, „Becquerel“ ataskaitoje daroma išvada, kad: „FV elektros energija galėtų tapti konkurencinga keliose Europos didžiausiose rinkose iki 2019 m. ir daugumoje Europos šalių <...> per artimiausius penkerius metus.“ Tai reiškia, kad daugumoje valstybių narių, įskaitant Vokietiją, iš atsinaujinančiųjų išteklių gautos elektros energijos ir iš iškastinio kuro gautos elektros energijos lygybė būtų pasiekta tik po to, kai priemonės nustotų galioti (2019 m.), net tuo (ginčytinu) atveju, jei „Becquerel“ ataskaitos prielaidos ir išvados iki to laiko pasitvirtintų.
- (296) SPE pateikė dvi „Deutsche Bank“ ataskaitas <sup>(79)</sup>, kuriose, SPE nuomone, prieštaraujama Komisijos nuomonei, kad iš atsinaujinančiųjų išteklių gautos elektros energijos ir iš iškastinio kuro gautos elektros energijos didmeninės prekybos lygybė nebūtų pasiekta artimoje ateityje. Komisija pažymi, kad šiose dviejose ataskaitose iš tiesų kalbama ne apie didmeninės prekybos lygybę, o apie mažmeninės prekybos lygybę, ir tai patvirtina ne tik tekstas, bet ir, palyginti su saulės energijos, didelės IEES. Kaip paaiškinta kitose konstatuojamosiose dalyse, Komisija neneigė, kad kai kuriose Sąjungos dalyse jau pasiekta iš atsinaujinančiųjų išteklių gautos elektros energijos ir iš iškastinio kuro gautos elektros energijos mažmeninės prekybos lygybė.
- (297) Iš atsinaujinančiųjų išteklių gautos elektros energijos ir iš iškastinio kuro gautos elektros energijos mažmeninės prekybos lygybės principas. Priemonėms prieštaraujančios šalys taip pat teigė, kad ant stogų montuojamais saulės energijos įrenginiais jau pasiekta iš atsinaujinančiųjų išteklių gautos elektros energijos ir iš iškastinio kuro gautos elektros energijos mažmeninės prekybos lygybė, t. y. šie įrenginiai tapo ekonomiškai perspektyvūs net be subsidijų tose valstybėse narėse, kuriose mažmeninės elektros energijos kainos didelės, pvz., Vokietijoje. Viena iš

<sup>(76)</sup> „H2 2016 EMEA LCOE Outlook“, 2016 spalio mėn., p. 2.

<sup>(77)</sup> BNEF, „New Energy Outlook 2016“, p. 28.

<sup>(78)</sup> Ten pat, p. 23 ir „Germany Power Market Outlook“, 2017 m. sausio 10 d., p. 9.

<sup>(79)</sup> „Deutsche Bank“, „2015 solar outlook: accelerating investment and cost competitiveness“, 2015 m. sausio 13 d. „Deutsche Bank“, „Markets research, Industry Solar“, 2015 m. vasario 27 d.

šalių šiam teiginiui pagrįsti pateikė komercinio centro pavyzdį. Centro stogo plotas, ant kurio galima įrengti plokštes, didelis, o energijos reikia dienos metu, kai vykdoma pagrindinė veikla. Taigi energijos reikia būtent tada, kai pagaminama daugiausia saulės energijos. Vokietijoje vienos kWh kaina šiuo metu yra apie 20 euro centų/kWh, o ant stogo įrengtų saulės energijos sistemų bendros išlygintos energijos gamybos sąnaudos yra apie 10 euro centų/kWh. Todėl vartotojai, ypač tie, kurie daug energijos naudoja dieną, įrengę plokštes gali nemažai sutaupyti. Per pirminį tyrimą padėtis buvo kitokia, nes saulės elektros energijai bet kuriuo atveju reikėjo subsidijų, kad jos gamyba būtų perspektyvi. Kai subsidijos netenka savo reikšmės, vartotojo sprendimas įrengti saulės energijos sistemą priklauso nuo galutinės modulių kainos, o šiuo metu ši kaina yra didesnė dėl taikomų priemonių.

- (298) Komisija atidžiau ištyrė Vokietijos iš atsinaujinančiųjų išteklių gautos elektros energijos ir iš iškastinio kuro gautos elektros energijos mažmeninės prekybos rinką, nes tyrimo metu šalys aktyviai teikė pastabų dėl šio klausimo.
- (299) Svarbu atskirti įrenginius, kurių pagaminama elektros energija vartojama savo reikmėms, ir įrenginius, kurių elektros energija tiekama į tinklus.
- (300) Komisija sutiko su nuomone, kad labai pageidautina, kad būtų pasiekta iš saulės energijos gautos elektros energijos ir iš iškastinio kuro gautos elektros energijos lygybė, nes ji padeda kovoti su klimato kaita ir mažina vartotojų išlaidas elektros energijai. Komisija nustatė, kad panaikinus priemones saulės energijos plokščių kainą sumažėtų ir atitinkamai padidėtų vietų, kuriose galima pasiekti iš atsinaujinančiųjų išteklių gautos elektros energijos ir iš iškastinio kuro gautos elektros energijos mažmeninės prekybos lygybės.
- (301) Komisija taip pat nustatė, kad per PTL investicijas į ant komercinių ir gyvenamųjų pastatų stogų įrengiamus savo vartojimui skirtus įrenginius, kuriems netaikomos jokios paramos schemos, stabdė reglamentavimo netikrumas, būtent tai, ar šie įrenginiai įtraukiami į Vokietijos paramos schemos finansavimo rinkliavą (EEG papildomą mokestį). Vokietijai pakeitus reglamentavimo nuostatas tam, kad ji atitiktų Sąjungos valstybės pagalbos taisykles, subjektai, patys suvartojantys savo gaminamą atsinaujinančiąją energiją (kartais vadinami gaminančiais vartotojais), Vokietijoje privalo mokėti daugiau nei 2 euro centų/kWh rinkliavą. Todėl, jei projekto energijos sistemų bendros išlygintos energijos gamybos sąnaudos yra apie 10 euro centų/kWh, vien dėl šios rinkliavos elektros energija pabrangsta 20 %<sup>(80)</sup>
- (302) Komisija siekia, kad ateityje reglamentavimo netikrumo būtų mažiau. Direktyvos dėl elektros energijos rinkos modelio ir atsinaujinančiosios energijos pasiūlyme teigiama, kad „savo gaminamą atsinaujinančiąją energiją vartojantys vartotojai <...> turi teisę ją vartoti <...> be būtinybės atlikti neproporcingas procedūras ir mokėti sąnaudų neatitinkančius mokesčius“<sup>(81)</sup>. Rinkos informacijos agentūrų ataskaitose taip pat pažymima, kad reglamentavimo pakeitimai veikia paklausą. Vienoje iš naujausių BNEF ataskaitų teigiama, kad „Vokietijos komercinių ir gyvenamųjų pastatų nepramoninio masto FV sistemų sektorius traukiasi nuo to laiko, kai kiekvieną mėnesį ėmė mažėti [fiksuoti supirkimo tarifai] ir įsigaliojo savo gaminamai ir vartojamai energijai taikomas mokestis“<sup>(82)</sup>. Atsižvelgiant į visus aspektus minėtasis iš atsinaujinančiųjų išteklių gautos elektros energijos ir iš iškastinio kuro gautos elektros energijos mažmeninės prekybos lygybės pavyzdys įrodo, kad saulės energijos moduliai jau galima generuoti elektros energiją, kurios kaina būtų kur kas mažesnė nei mažmeninė kaina Vokietijoje. Kai Sąjungos teisės aktais bus užtikrintas reikiamas reglamentavimo tikrumas, tikėtina, kad paklausa, kuri nėra grindžiama paramos schemomis, vėl padidės. Paklausą, tikėtina, labiau veiks saulės energijos plokščių kaina ir, atitinkamai, priemonės.
- (303) Įrenginių, kurių gaminama elektros energija tiekama į tinklą, paklausą daugiausia lemia paramos schemos, kurias galima toliau taikyti nerengiant konkursų įrenginiams iki 1 MW. Pagal esamą paramos lygį paklausa šiek tiek padidės, jei priemonės bus panaikintos. Tačiau daugumoje valstybių narių dėl biudžeto priežasčių parama smarkiai sumažinta, todėl ši paklausa smunka nepriklausomai nuo priemonių.
- (304) Atskleidus faktus SPE teigė, kad Komisija netinkamai padarė išvadas dėl reglamentavimo netikrumo poveikio ir EEG papildomo mokesčio, remdamasi tik Vokietijos pavyzdžiu. Komisija pakartojo, kad tokios pat neigiamos sąlygos buvo daugelyje valstybių narių. Tą patį pažymėjo ir SPE Ispanijos atžvilgiu savo naujausioje ataskaitoje

<sup>(80)</sup> Ispanija taip pat taiko papildomą mokestį saulės energijos plokščių gaminamai energijai. Šio mokesčio taikymo sąlygos labai skiriasi nuo Vokietijos mokesčio, tačiau jie abu mažina saulės energijos paklausą.

<sup>(81)</sup> Pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl skatinimo naudoti atsinaujinančių išteklių energiją (nauja redakcija) (COM(2016) 767 final) 21 straipsnio 1 dalies a punktas.

<sup>(82)</sup> 2016 m. 3 ketvirčio „European Policy Outlook“, BNEF, 2016 m. rugpjūčio 4 d., p. 8.

„Global Market Outlook 2016–2020“: „<...> Ispanijos Vyriausybė <...> trukdė formuotis savo reikmėms gaminamos elektros energijos rinkai, nustatydamas saulės energijos mokestį ir dideles baudas už nedeklaruotus gaminančius vartotojus“<sup>(83)</sup> ir „Ispanijoje saulės energijos lemtis panaši į padėtį kitose rinkose, kuriose anksčiau buvo taikomi aukšti supirkimo tarifai, būtent Belgijoje, Bulgarijoje, Čekijoje ir Graikijoje. Slovakijos ir Slovėnijos saulės energijos rinkos taip pat beveik visiškai sustojo“<sup>(84)</sup>; taip pat: „NET kelios išsivysčiusios paskirstytosios ant stogų montuojamų saulės įrenginių energijos rinkos sunkiai pereina nuo supirkimo tarifų ar matavimo iš gauto energijos kiekio atimant į tinklą patiektą energiją prie savo reikmėms gaminamos energijos vartojimu pagrįstų schemų. Tai vyksta neatsižvelgiant į tai, kad daugeliu atvejų saulės elektros energija yra pigesnė nei mažmeninė elektros energija. Kai kuriose Europos šalyse nustatytos ant stogų montuojamų saulės įrenginių energijos rinkos kliūtys (savo gaminamai ir suvartojamai saulės energijai taikomi mokesčiai, trukdymas parduoti perteklinę energiją ar tik didmeninių kainų taikymas) ir besitęsiančios diskusijos dėl tolesnių apribojimų galėjo sulaukyti daugelį potencialių pirkėjų nuo investicijų į nuosavas saulės energijos sistemas.“<sup>(85)</sup> Todėl Komisija atmetė šį argumentą.

### 5.3.5. Išvada dėl priemonių poveikio paklausai

- (305) Atlikusi išsamią analizę Komisija nustatė, kad vertinant priemonių poveikį paklausai svarbu atskirti įvairius skirtumus ir įvairių rūšių paklausą.
- (306) Paramos schemų lemiamą paklausą. Jei paramos schemos taikomos konkrečioms technologijoms, priemonės paklausa neveikia. Jei paramos schemos technologijų atžvilgiu neutralios, dėl priemonių saulės energijos galimybės laimėti sumažėja. Vis dėlto net rengiant šiuos konkursus, kaip pažymi Komisija, saulės energija užėmė didelę rinkos dalį ir tai įrodo, kad net taikant priemones ji gali konkuruoti pramoninio masto konkursuose.
- (307) Iš atsinaujinančiųjų išteklių gautos elektros energijos ir iš iškastinio kuro gautos elektros energijos didmeninės prekybos lygybės principas. Šiuo etapu ir artimoje ateityje iš atsinaujinančiųjų išteklių gautos elektros energijos ir iš iškastinio kuro gautos elektros energijos didmeninės prekybos lygybę galima pasiekti tik (jei iš viso galima) idealių sąlygų vietovėse, net jei saulės energijos plokščių kainos sumažės panaikinus priemones. Be to, kaip minėta, tikėtina, kad netaikant priemonių paklausa padidės nedaug ir bet kuriuo atveju priklausys nuo didmeninės elektros energijos kainos konkrečioje valstybėje narėje.
- (308) Iš atsinaujinančiųjų išteklių gautos elektros energijos ir iš iškastinio kuro gautos elektros energijos mažmeninės prekybos lygybės principas. Šiuo metu iš atsinaujinančiųjų išteklių gautos elektros energijos ir iš iškastinio kuro gautos elektros energijos mažmeninės prekybos lygybę pasiekta naudojant komercinius įrenginius valstybėse narėse, kuriose didelės mažmeninės kainos, pvz., Vokietijoje, net jei jose nėra labai saulėta. Šią padėtį daugiausia skatina mokesčiai, tinklų mokesčiai ir paramos schemų rinkliavos. Svarbus žingsnis siekiant stabilios ir augimai palankios aplinkos yra naujos energetikos rinkos modelio taisyklės, kurias Komisija pasiūlė 2016 m. gruodžio 1 d.<sup>(86)</sup> ir naujos taisyklės dėl į vartotojus orientuoto perėjimo prie švarios energijos, kurias Komisija pasiūlė 2016 m. lapkričio 30 d.<sup>(87)</sup> Teisėkūros institucijoms priėmus Komisijos pasiūlymą tikimasi, kad komercinių įrenginių, kurie vartoja savo gaminamą elektros energiją, paklausa vėl padidės. Tokiu atveju priemonių panaikinimas gali turėti didesnę poveikį komercinėms sistemoms, nes jų paklausa neribojama nustatant konkretų pagaminamos elektros energijos kiekį, kuris remiamas pagal paramos schemas, ir jos nekonkuruoja su kitais energijos ištekliais, kitaip nei siekiant iš atsinaujinančiųjų išteklių gautos elektros energijos ir iš iškastinio kuro gautos elektros energijos didmeninės prekybos lygybės. Gyvenamųjų patalpų įrenginių sektoriuje iš atsinaujinančiųjų išteklių gautos elektros energijos ir iš iškastinio kuro gautos elektros energijos mažmeninės prekybos lygybės principo įgyvendinimas gali užtrukti ilgiau, nes daugumai naudotojų, kurie vartoja savo gaminamą elektros energiją, į šiuos įrenginius reikės įmontuoti brangius energijos kaupimo įtaisus<sup>(88)</sup>.
- (309) Atskleidus faktus kelios šalys nesutiko su išvada, kad priemonių poveikis modulių paklausai nedidelis. Jos teigė, kad investicijas skatina numatoma grąža, todėl kuo mažesnė saulės energijos modulio kaina, tuo didesnė investicijos grąža ir jos gavimo tikimybė.
- (310) Komisija priminė, kad ji niekada neprieštaravo, kad kaina veikia paklausą. Vis dėlto ji laikosi nuomonės, kad šiuo metu kitų veiksmų poveikis paklausai yra kur kas didesnis nei dėl MIK santykinai nedaug išaugusios modulių

<sup>(83)</sup> „Solar Power Europe“, „Global Market Outlook 2016–2020“, p. 25.

<sup>(84)</sup> Ten pat, p. 26.

<sup>(85)</sup> Ten pat, p. 23.

<sup>(86)</sup> <https://ec.europa.eu/energy/en/news/commission-publishes-new-market-design-rules-proposal>

<sup>(87)</sup> <https://ec.europa.eu/energy/en/news/commission-proposes-new-rules-consumer-centred-clean-energy-transition>

<sup>(88)</sup> Vidutinis gyvenamojo sektoriaus naudotojas didžiąją dalį dienos praleidžia namie, todėl be kaupimo galimybių jie negali patys vartoti savo ant stogų montuojamų sistemų pagaminamos elektros energijos.

kainos. Šie veiksniai susiję su reglamentavimo netikrumu ir sąmoningomis Vyriausybių pastangomis kontroliuoti saulės energijos diegimo mastą. Šios pastangos yra, pvz., bendrojo metinio tikslinio įrengimo rodiklio nustatymas, konkursai atsižvelgiant į galią ar mokesčiai savo gaminamai ir vartojamai elektros energijai.

- (311) Komisija taip pat pripažino, kad kai kuriais atvejais, pvz., rengiant technologijų atžvilgiu neutralius konkursus, MIK poveikis saulės energijos paklausai galbūt buvo didesnis. Tačiau Komisija taip pat pažymėjo, kad netaikant MIK dempingo poveikio pašalinimas suteiktų saulės energijai nesąžiningą konkurencinį pranašumą kitų atsinaujinančiųjų išteklių energijos atžvilgiu. Komisija taip pat pažymi, kad saulės energija palyginti sėkmingai vertinama per technologijų atžvilgiu neutralius konkursus net galiojant MIK, kuri tik atkuria visiems vienodas sąlygas.
- (312) Galiausiai, Komisija nustatė kitų įrodymų, kad artimoje ateityje Vyriausybės imsis papildomų veiksmų saulės energijos diegimui kontroliuoti, pavyzdžiui, saulės energijos įrenginiams nustatys labiau sąnaudas atitinkančius tinklo naudojimo tarifus. Remiantis BNEF prielaidomis: „daugelis Europos reglamentavimo institucijų nuo 2018 m. ims reaguoti į mažėjančias saulės energijos sąnaudas ir privers saulės energijos plokščių naudotojus mokėti nustatyto dydžio prijungimo prie tinklo kainą, kad jie, pirkdami saulės energiją, galėtų sutaupyti tik kintamąją elektros energijos kainos dalį. Šią prielaidą grindžiame kiekvienos šalies tinklo sąnaudų struktūros įverčiais. Daugumoje ES šalių tai apie 30 % elektros energijos kainos sumažina išvengiamas elektros energijos išlaidas. Jei tai neįvyks, įrenginių galbūt bus statoma daugiau, bet tinklo sąnaudos bus nefinansuojamos.“<sup>(89)</sup>
- (313) Todėl šie argumentai buvo atmesti ir Komisija toliau laikėsi nuomonės, kad priemonių poveikis saulės energijos paklausai Europoje labai nedidelis.

#### 5.4. Kiti argumentai

- (314) Dauguma priemonėms prieštaraujančių šalių nurodė, kad priemonės trukdo siekti su klimato kaita susijusių tikslų. Šiam teiginiui taip pat pritarė penkios aplinkosaugos srityje veikiančios NVO. Šios šalys pakartojo, kad Sąjunga ir valstybės narės keliais sprendimais ir susitarimais, naujausias iš kurių – Paryžiaus susitarimas, išipareigojo mažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį ir užkirsti kelią klimato kaitai. Sąjunga yra nustačiusi teisiškai privalomą tikslą, kad atsinaujinančiųjų išteklių energija turi sudaryti bent 20 % galutinio energijos suvartojimo<sup>(90)</sup>. Komisija taip pat parengė politinį pagrindą iki 2030 m. padidinti šį rodiklį iki 27 % šis naujas platus užmojo tikslas nustatytas 2014 m., t. y. kai jau buvo nustatytos galutinės priemonės. Europos Parlamentui didžiąja dauguma pritarus 2016 m. spalio mėn. Europos Sąjunga ratifikavo pirmąjį visuotinį, teisiškai privalomą pasaulinį susitarimą dėl klimato, būtent JTBBKKK Paryžiaus susitarimą dėl klimato kaitos apribojimo. Pagrindinis šių pastangų aspektas – perėjimas prie mažo anglies dioksido kiekio energijos tiekimo, o saulės energija yra vienas iš perspektyviausių energijos išteklių siekiant su klimatu susijusių tikslų.
- (315) Priemonėms prieštaraujančios šalys nurodė, kad dėl priemonių yra sunkiau siekti su klimatu susijusių tikslų, nes saulės energija diegiama lėčiau. Jos teigė, kad grąžinus pasaulines saulės energijos rinkos kainas į pirminį lygį Sąjunga galės greičiau mažinti savo elektros energijos gamybos priklausomybę nuo iškastinio kuro. Jos taip pat pažymėjo, kad Sąjungos klimato politika ir prekybos politika viena kitai prieštarauja. Pirmąja atsinaujinantieji ištekliai skatinami ir subsidijuojami, o pastarąja didinamos jų kainos ir mažinamas prieinamumas.
- (316) Komisija sutiko, kad JTBBKKK Paryžiaus susitarimo dėl klimato kaitos apribojimo ratifikavimas – labai svarbus visuotinį bendradarbiavimą švelninant klimato kaitą skatinantis žingsnis. Saulės energija yra vienas iš svarbiausių energijos išteklių siekiant su klimatu susijusių tikslų. Vis dėlto Komisija nustatė, kad priemonių poveikis saulės energijos įrenginių paklausai Sąjungoje artimoje ateityje bus labai nedidelis (žr. 5.3 skirsnį). Tai pasikeis tik tada, kai iš atsinaujinančiųjų išteklių gautos elektros energijos ir iš iškastinio kuro gautos elektros energijos mažmeninės prekybos lygį lems didesnę paklausą. Todėl panaikinus priemones šiuo etapu nebūtų labai padedama siekti su aplinka susijusių tikslų.

<sup>(89)</sup> BNEF, „New Energy Outlook 2016“, p. 17.

<sup>(90)</sup> 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/28/EB dėl skatinimo naudoti atsinaujinančių išteklių energiją, iš dalies keičianti bei vėliau panaikinanti Direktyvas 2001/77/EB ir 2003/30/EB (OL L 140, 2009 6 5, p. 16).

- (317) „ES Pro Sun“ pateikė keletą kitų pastabų atvirame laiške dėl NVO pozicijos panaikinti priemones dėl su aplinka susijusių priežasčių. „ES Pro Sun“ nurodė, kad vertinant visą saulės energijos tiekimo grandinę, Sąjungoje pagamintų plokščių anglies dioksido išmetimo rodiklis kur kas mažesnis. Sąjungoje pagamintų modulių nereikia toli vežti. Dėl Sąjungos gamybos standartų, aplinkosaugos reikalavimų ir didesnių energijos sąnaudų ES saulės pramonė sistemingai mažina savo energijos vartojimą, palyginti su Kinijos gamintojais. Tai ypač svarbu dėl to, kad gaminant saulės energijos modulius ir jų žaliavas suvartojama daug energijos. „ES Pro Sun“ taip pat pažymėjo, kad esama tam tikro prieštaravimo tarp to, kad kai kurios NVO pasirašė raštą, kuriuo raginama panaikinti priemones dėl Sąjungos interesų, t. y. net jei nustatoma, kad prekyba vykdoma nesąžiningai, ir to, kad vienas iš jų vadovų neseniai ragino dėti daugiau pastangų, kad būtų užtikrinama sąžininga ir aplinkai nekenkianti prekyba.
- (318) Komisija padarė išvadą, kad priemonių poveikis siekiant trumpojo laikotarpio Sąjungos su klimatu susijusių tikslų labai nedidelis.
- (319) Atskleidus faktus kelios šalys nesutiko su teiginiu, kad importuotų saulės energetikos produktų anglies dioksido išmetimo rodiklis didesnis nei pagamintųjų Sąjungoje. Šios šalys teigė, kad polikristalinio silicio ir plokštelių gamybai tenka didžiausia pirminės energijos paklausos dalis, todėl svarbiausia yra jų kilmė. Šios šalys taip pat pažymėjo, kad elektros energijos gamybos anglies dioksido išmetimo rodiklis skiriasi priklausomai nuo valstybės narės. Kadangi modulių ir jų žaliavų gamyba yra imli energijai, svarbu, kurioje konkrečiai valstybėje narėje moduliai ir jų sudėtinės dalys buvo pagaminti.
- (320) Komisija išsamiai neišnagrinėjo šių teiginių, nes atskleidus faktus tam nebuvo daug laiko. Ji paaiškino tik pakartojusi „ES ProSun“ pateiktą teiginį ir pati niekada neteigusi, kad importuotų saulės energetikos produktų anglies dioksido išmetimo rodiklis didesnis. Komisija pakartojo, kad neatsižvelgiant į Sąjungos ir Kinijos modulių anglies dioksido išmetimo rodiklius pagrindinė išvada – kol kas priemonių poveikis saulės energijos paklausai labai nedidelis. Todėl Komisija nusprendė, kad priemonių poveikis Sąjungos tikslų, susijusių su aplinka, siekimui taip pat nebuvo didelis.
- (321) Kai kurios priemonės panaikinti raginančios šalys teigė, kad Sąjungoje gaminamų modulių nepakanka Sąjungos paklausai patenkinti, o priemonės nepadėjo smarkiai padidinti Sąjungos elementų ir modulių gamybos pajėgumo. Šių šalių vertinimu Sąjungos paklausa buvo mažesnė nei 8 GW, o Sąjungos modulių gamybos pajėgumas (susijusių suinteresuotųjų šalių) nesiekė 4 GW. Tai, kaip teigiama, reiškia, kad bet kuriuo atveju reikia importuoti bent pusę modulių. Šio šalys nurodė, kad Europos Komisijos pirminiame reglamente suformuluota prielaida, kad „pagrįstai manoma, kad per vidutinį laikotarpį Sąjungos pramonė padidins savo gamybos pajėgumus, kad patenkintų paklausą, o tai jai suteiks galimybę pasiekti masto ekonomiją ir toliau mažinti kainas“, nepasitvirtino.
- (322) Komisija nustatė, kad, net jei Sąjungoje gaminamų modulių nepakanka Sąjungos paklausai patenkinti, jų niekada netruko. Galiojant išpareigojimui dėl kainos ir MIK galima importuoti juos iš Kinijos sąžiningomis kainomis. Importas iš kitų pasaulio šalių šiek tiek padidėjo, tačiau Sąjungos pramonė tarp 2012 m. ir PTL taip pat sugebėjo padidinti savo rinkos dalį Sąjungoje nuo 25 iki 35 %. Taigi, priemonės padėjo Sąjungos pramonei gaminti ir parduoti daugiau, palyginti su Sąjungos rinkos dydžiu, ir patenkinti didesnę paklausos dalį. Kaip minėta 5.3.2 skirsnyje, Sąjungos suvartojimas drastiškai sumažėjo sumažinus pagal paramos schemas skiriamas lėšas, todėl Sąjungos pramonei kur kas sudėtingiau augti. Nepaisydama to Sąjungos pramonė sugebėjo papildomai konsoliduoti veiklą ir labai sumažino sąnaudas. Be to, Sąjungoje yra nemažai nepanaudoto modulių gamybos pajėgumo, kurį būtų galima vėl pradėti eksploatuoti, jei paklausa padidėtų. Todėl Komisija mano, kad dėl priemonių modulių pasiūla Sąjungos rinkoje nesumažėjo ir priemonės padėjo Sąjungos gamybai plėstis Sąjungos rinkos dydžio atžvilgiu.
- (323) Priemonėms prieštaraujančios šalys nurodė, kad kitų šalių (ne Kinijos) modulių gamybos pajėgumas sparčiai didėja. Jos citavo įvairias rinkos informacijos ataskaitas, kuriose teigiama, kad kitų Azijos šalių bendras gamybos pajėgumas labai sparčiai didėja ir 2015 m. pasiekė 7 GW, o 2016 m., kaip prognozuojama, pasieks 10 GW. Kaip teigiama, jis viršys Sąjungos paklausą, kurią šalys nurodo esant apie 8 GW. Didelė dalis šių naujų įrenginių

pastatyta Kinijos bendrovių. Be to, kelios didelės Kinijos bendrovės savo noru atsisakė išpareigojimo, kad galėtų tiekti prekes Sąjungos rinkai ne iš KLR, o kitų valstybių. Šalys tvirtino, kad dėl to į Sąjungą iš trečiųjų šalių būtų eksportuojama vis daugiau pigių modulių, net jei priemonės toliau galiotų. Todėl priemonėms prieštaraujančios šalys teigė, kad Komisijos pirminiame reglamente suformuluota prielaida, kad kitos trečiosios šalys masiškai nenukreips savo eksporto į Sąjungos rinką <sup>(91)</sup>, nepasitvirtino.

- (324) Per Komisijos tyrimą paaiškėjo, kad importo iš KLR į Sąjungą rinkos dalis sumažėjo nuo 66 % 2012 m. iki 41 % per PTL, o importo iš kitų pasaulio šalių, išskyrus KLR (daugiausia Taivano, Malaizijos, Korėjos ir Singapūro) rinkos dalis padidėjo nuo 9 iki 25 %. Sąjungos gamintojų rinkos dalis Sąjungoje padidėjo nuo 25 % 2012 m. iki 35 % per PTL. Taigi, importas iš trečiųjų šalių nesutrukdė Sąjungos pramonei atgauti nemažą dalį Sąjungos rinkos.
- (325) Komisija taip pat nustatė, kad nepaisant to, kad modulių gamybos pajėgumas pietryčių Azijos šalyse sparčiai didėja, jis tebėra mažas, palyginti su Kinijos pajėgumu <sup>(92)</sup>. Pietryčių Azijos šalių gamyklos taip pat parduoda nemažą dalį savo produkcijos JAV rinkai ir kitoms šalims, kurios Kinijos moduliams taiko prekybos apsaugos priemones, pvz., Indijai ir Kanadai. Taip pat numatoma, kad pietryčių Azijos šalyse bus statoma daugiau saulės energijos įrenginių, todėl tam tikra dalis produkcijos bus parduodama pačiame regione. Todėl Komisija padarė išvadą, kad pietryčių Azijos šalių modulių gamybos pajėgumo nepakanka, kad būtų patenkinta didelė Sąjungos paklausos dalis, o priemonės taptų neveiksmingos. Bet kuriuo atveju priemonėmis siekiama užtikrinti, kad saulės energijos moduliai ir elementai iš KLR būtų importuojami sąžiningomis ir ne dempingo kainomis, ir tai, kad Sąjungos pramonei gali tekti konkuruoti su kitomis šalimis, nereikia, kad priemonės neveiksmingos.
- (326) Viena šalis nurodė, kad rinkos dalių raida įrodo, kad priemonės daugiausia buvo naudingos importuotojams iš trečiųjų šalių. Ši šalis teigė, kad šis atvejis panašus į ūkiuose išaugintų Atlanto lašišų bylą <sup>(93)</sup>, kai Komisija panaikino priemones, nes dėl jų didelė dalis grynojo turto būtų perkelta iš Sąjungos, o turto perkėlimas trečiųjų šalių tiekėjams smarkiai viršytų galimą priemonių naudą Sąjungos pramonei.
- (327) Kaip minėta, Sąjungos pramonė tarp 2012 m. ir PTL taip pat sugebėjo padidinti savo rinkos dalį Sąjungoje nuo 25 iki 35 %. Tai reiškia, kad trečiosios šalys neperėmė didžiosios dalies rinkos dalies, kuri anksčiau teko Kinijos gamintojams. Be to, Komisija mano, kad Sąjungos pramonės padėtis ūkiuose išaugintų Atlanto lašišų byloje buvo visai kitokia: tada Sąjungos pramonės rinkos dalis buvo kur kas mažesnė ir padidėjo tik nuo 2,7 % 1998 m. iki 4,3 % 2001 m. Tuo atveju labai maža Sąjungos pramonės užimama rinkos dalis buvo viena iš pagrindinių priežasčių, dėl kurių nustačius priemones didelė dalis grynojo turto būtų perkelta iš Bendrijos, rinkai prisitaikant prie didesnių kainų <sup>(94)</sup>. Šiuo atveju priemonės buvo labai naudingos Sąjungos pramonei. Todėl ūkiuose išaugintų Atlanto lašišų byla negali būti laikoma precedentu.
- (328) Priemonėms prieštaraujančios šalys teigė, kad Sąjungos gamintojai nepaskelbė jokių patikimų planų didinti pajėgumą. Priešingai – didžiausias Sąjungos gamintojas „Solar World“ neseniai atleido kelis šimtus laikinųjų Europos gamyklose dirbusių darbuotojų ir sudarė susitarimus su pirminės įrangos gamintojais dėl saulės energijos plokščių gamybos Tailande. Priemonėms prieštaraujančios šalys teigė, kad tai dar vienas įrodymas, kad perspektyviai gaminti saulės energijos modulius galima tik didelėse gamyklose, kaip antai Azijos.
- (329) „Solar World“ į tai atsakė, kad laikinos sutartys su pirminės įrangos gamintojais buvo sudarytos tam, kad būtų galima patenkinti pasaulinės paklausos pakilimą 2015 m. pabaigoje ir pirmojoje 2016 m. pusėje. „Solar World“ nurodė, kad neaiškumas dėl vykdomo tyrimo rezultato privertė finansinius investuotojus padidinti palūkanų normas, taikomas bendrovės kapitalo investicijoms. Todėl iki šio tyrimo pabaigos atidėti kapitalui imlią gamybos

<sup>(91)</sup> Pirminio reglamento dėl galutinių priemonių 336 konstatuojamoji dalis.

<sup>(92)</sup> „Bloomberg New Energy Finance“ (BNEF) „Solar manufacturer capacity league table“; (išgauta 2016 10 28).

<sup>(93)</sup> Tarybos reglamento (EB) Nr. 930/2003 (OL L 133, 2003 5 29, p. 1) 224 konstatuojamoji dalis.

<sup>(94)</sup> Ten pat.

pajėgumo plėtrą ir vietoje to laikinai pasinaudoti gamybos rangovų siūlomu pajėgumu buvo ekonomiškai pagrįstas sprendimas. „Solar World“ taip pat nurodė, kad visi jos pirminę įrangą gaminančio ne ES partnerio pagaminti moduliai buvo išsiųsti iš Sąjungos.

- (330) Rinkos informacija patvirtina, kad 2016 m. pirmai pusei buvo būdingas pakilimas, o antroje pusėje paklausa sumažėjo ir todėl kainos smarkiai krito dėl perteklinės modulių pasiūlos <sup>(95)</sup>. Atsižvelgiant į šias aplinkybes „Solar World“ sprendimas atleisti laikinuosius darbuotojus gali būti vertinamas kaip sunkus, bet pagrįstas rinkos padėtimi. „Solar World“ taip pat sumažino gamybos rangovų produkcijos apimtį tiek, kiek buvo įmanoma pagal su jais sudarytas sutartis.
- (331) Todėl Komisija nusprendė, kad atsižvelgiant į neaiškumus ir pastarojo laikotarpio pasaulinį pakilimo ir nuosmukio ciklą, Sąjungos gamintojo sprendimas atidėti pajėgumo plėtrą ir pasirinkti esamą gamybos rangovų pajėgumą buvo ekonomiškai pagrįstas ir nereiškė, kad gamyba Sąjungoje tapo neperspektyvi.

### 5.5. Išvada dėl Sąjungos interesų

- (332) Įvertindama ir palygindama priešingus interesus Komisija išnagrinėjo, ar neigiamas poveikis nesusijusiems importuotojams, pradinės grandies ir galutinės grandies pramonės šakoms ir kiti prieš tai nagrinėti padariniai būtų neproporcingi, palyginti su teigiamu poveikiu peržiūrimojo produkto Sąjungos gamintojams. Pagal pagrindinio reglamento 21 straipsnio 1 dalies 3 sakinį ypatingas dėmesys skirtas būtinybei pašalinti žalos darančio dempingo iškraipomąjį poveikį prekybai ir atkurti veiksmingą konkurenciją.
- (333) Iš esmės siekta įvertinti tikėtiną pratęstų priemonių poveikį būsimai saulės energijos modulių Sąjungos paklausai. Jei priemonės smarkiai apribotų paklausą, galima teigti, kad palyginti nedidelės Sąjungos pramonės apsauga neproporcingai paveiktų kur kas didesnes pradinės grandies ir galutinės grandies pramonės šakas. Vis dėlto, kaip nuspręsta 313 konstatuojamojoje dalyje, priemonių poveikis saulės energijos modulių Sąjungos paklausai nedidelis. Tikėtina, kad ši padėtis nepasikeis tol, kol valstybės narės priims ir įgyvendins naują atsinaujinančiosios energijos direktyvą. Prieštaraujant šiai išvadai pateiktas argumentas dėl poveikio darbo vietoms. Nepaisant to, kad panaikinus priemones galbūt būtų sukurta kažkiek naujų darbo vietų, tokiu atveju taip pat iš karto iškiltų pavojus esamoms darbo vietoms Sąjungos saulės energijos elementų ir modulių pramonės šakose (apie 8 000). Todėl nebuvo tikslinga tiesiog lyginti esamų Sąjungos pramonės darbo vietų ir darbo vietų galutinės grandies (apie 50 000) ar pradinės grandies (apie 5 000–10 000) sektoriuose skaičių.
- (334) Kadangi atsinaujinančiosios energijos paramos politika turėjo būti pertvarkyta įsigaliojus naujoms taisyklėms, pagrįstoms Sąjungos valstybės pagalbos teisės nuostatomis, ir, tikėtina, bus dar keičiama po to, kai teisėkūros institucijos priims Komisijos pasiūlymą dėl naujos atsinaujinančiosios energijos direktyvos, neįmanoma įvertinti ilgesnio nei 18 mėnesių laikotarpio Sąjungos interesų. Kai kurie nustatyti faktai leidžia daryti prielaidą, kad ateityje, kai bus galutinai pereita prie naujos atsinaujinančiosios energijos paramos politikos, paaiškinta savo gaminamos ir vartojamos energijos fiskalinė padėtis ir didesnėje Europos dalyje bei tam tikrų vartotojų grupių atžvilgiu bus pasiekta saulės energijos ir iš iškastinio kuro gautos elektros energijos lygybė, priemonių poveikis paklausai gali būti didesnis. Kaip pažymėta 302 ir 308 konstatuojamosiose dalyse, svarbus žingsnis siekiant stabilios ir augimui palankios aplinkos yra naujos energetikos rinkos modelio taisyklės, kurias Komisija pasiūlė 2016 m. gruodžio 1 d. <sup>(96)</sup>, ir naujos taisyklės dėl į vartotojus orientuoto perėjimo prie švarios energijos, kurias Komisija pasiūlė 2016 m. lapkričio 30 d. <sup>(97)</sup> Todėl Komisija nusprendė pratęsti priemones tik dar 18 mėnesių.
- (335) Atskleidus papildomus faktus, kaip minėta 30 konstatuojamojoje dalyje, Komisija gavo trejopo pobūdžio pastabų. Apskritai ES gamintojai prašė Komisijos palikti pirminę 24 mėnesių trukmę teigdami, kad atskleistame pasiūlyme iki 2 metų sutrumpintos įprastos 5 metų trukmės užteko, kad būtų tinkamai subalansuoti įvairūs interesai. Vienos suinteresuotosios šalys, atstovaujančios galutinės ir pradinės grandies pramonės šakoms, pritarė sutrumpinimui

<sup>(95)</sup> 2016 m. 4 ketvirčio „Global Market Outlook“, „Preparing for a tough year ahead“, BNEF, 2016 m. lapkričio 30 d., ir 2016 m. 3 ketvirčio „PV Market Outlook“, „Solar power – not everyone needs it right now“, BNEF, 2016 m. rugsėjo 1 d.

<sup>(96)</sup> <https://ec.europa.eu/energy/en/news/commission-publishes-new-market-design-rules-proposal>

<sup>(97)</sup> <https://ec.europa.eu/energy/en/news/commission-proposes-new-rules-consumer-centred-clean-energy-transition>

iki 18 mėnesių, kitos palankiau vertino galimybę apskritai panaikinti priemones. Kinijos Vyriausybė apgailestavo, kad Komisija ketina toliau taikyti priemones net ir trumpesnę 18 mėnesių laikotarpį. Kaip ir kai kurios suinteresuotosios šalys, atstovaujančios galutinės ir pradinės grandies pramonės šakoms, Vyriausybė taip pat neigiamai įvertino tai, kad įgyvendinimo akto projekto tekste nėra nurodyta, kad vėliau priemonės bus iš karto panaikintos.

Komisija pažymėjo, kad ateityje, kai bus galutinai pereita prie naujos atsinaujinančiosios energijos paramos politikos, paaiškinta savo gaminamos ir vartojamos energijos fiskalinė padėtis ir didesnėje Europos dalyje bus pasiekta saulės energijos ir iš iškastinio kuro gautos elektros energijos lygybė, priemonių poveikis paklausai gali būti didesnis. Todėl išimties tvarka priemonės turėtų būti pratęsiamos tik 18 mėnesių ir vėliau jos nustotų galioti pagal taikytinas pagrindinio reglamento taisykles. Remdamasi šiuo etapu turimais įrodymais Komisija nusprendė, kad 18 mėnesių būtų tinkamas kompromisas, padėsiantis suderinti priemonių tikėtiną neigiamą poveikį pradinės ir galutinės grandžių pramonės šakoms bei vartotojams ir naudą Sąjungos pramonei.

- (336) Be to, peržiūredama nesusijusių importuotojų interesus Komisija gavo skundų dėl sunkios jiems tenkančios administracinės naštos, o Sąjungos gamintojai pateikė skundų dėl to, kad priemonių vengiama. Šiuos klausimus galima įtraukti į priemonių formos tarpinę peržiūrą. Galiausiai, Komisija sužinojo, kad MIK koregavimo mechanizmas neatitinka staigios saulės energijos pramonės sąnaudų nusistovėjimo kreivės<sup>(98)</sup>. Todėl esama koregavimo sistema galbūt sutrukdė Europos vartotojams pasinaudoti pasauliniu mastu padidėjusio efektyvumo privalumais, ir dėl to gali reikėti peržiūrėti ir šį klausimą. Jį galima įtraukti į kitokios formos priemonių koregavimo mechanizmo tarpinę peržiūrą.
- (337) Apskritai Komisija padarė išvadą, kad nėra įtikinamų priežasčių panaikinti priemones dėl Sąjungos interesų. Vis dėlto ji taip pat nusprendė, kad tikslinga atlikti 336 konstatuojamojoje dalyje nurodytų klausimų *ex-officio* peržiūrą.

## 6. DALINĖS TARPINĖS PERŽIŪROS TYRIMAS, PER KURĮ NAGRINĖJAMA TIK TAI, AR GALIOJANČIŲ ELEMENTAMS SKIRTŲ PRIEMONIŲ TOLESNIS TAIKYMAS ATITIKTŲ SĄJUNGOS INTERESUS, AR NE

### 6.1. Pirminės pastabos

- (338) Kaip nurodyta 7 konstatuojamojoje dalyje, Komisija savo iniciatyva inicijavo dalinės tarpinės peržiūros tyrimą (toliau – tarpinė peržiūra), per kurį nagrinėjama tik tai, ar galiojančių elementams skirtų priemonių tolesnis taikymas atitiktų Sąjungos interesus, ar ne.
- (339) Peržiūra buvo pradėta gavus *prima facie* įrodymų, kad aplinkybės, kurių pagrindu nustatytos pirminės priemonės, pasikeitė. Visų pirma, restruktūrizavus ir konsolidavus Sąjungos pramonę nemaža dalis elementų gamintojų nutraukė gamybą. Didžioji dalis likusio Sąjungos elementų gamybos pajėgumo, panašu, iš esmės buvo skirta uždaramajam naudojimui, būtent moduliams gaminti. Atitinkamai Sąjungos pramonės pardavimo nesusijusiems naudotojams apimtis buvo labai maža, o vertikaliai neintegruoti modulių gamintojai priklausė nuo į Sąjungą importuotų elementų. Todėl Komisija nusprendė, kad tikslinga išnagrinėti, ar tolesnis elementams skirtų priemonių taikymas vis dar atitiktų Sąjungos interesus.

### 6.2. Elementų gamintojų interesai

- (340) Komisijai žinoma apie 12 Sąjungos elementų gamintojų. Sąjungos pramonei atstovauja asociacija „ES Pro Sun“, kuri galiojančių antidempingo priemonių galiojimo termino peržiūroje yra pareiškėjas. „ES Pro Sun“ atstovauja keturiems Sąjungos elementų gamintojams. Dar du elementų gamintojai tiesiogiai parėmė „ES Pro Sun“ poziciją. „ES Pro Sun“ taip pat atstovauja pradinės grandies plokštelių gamintojui „Solar World“ ir dar vienam Sąjungos plokštelių gamintojui.

<sup>(98)</sup> Remiantis keliais šaltiniais, saulės energijos pramonės sąnaudų nusistovėjimo kreivė yra 21 %. Tai reiškia, kad kiekvieną kartą saulės energijos įrengtaji galiai padidėjus du kartus modulių gamybos sąnaudos sumažėja 21 %. 2013 m. pasaulinis bendrasis saulės energijos gamybos pajėgumas buvo apie 130 GW, o iki 2016 m. pabaigos jis turėtų pasiekti 290 GW ir tai reiškia, kad jis jau yra padidėjęs dvigubai ir modulių gamybos sąnaudos sumažėjo 21 %.

- (341) Per pirminį tyrimą Komisija nustatė, kad dėl didžiulio Kinijos saulės energijos elementų ir modulių importo dempingo kainomis į Sąjungą srauto bankrutavo daug Sąjungos elementų gamintojų. Nustačius priemones likę Sąjungos gamintojai galėjo atsigauti, konsoliduoti ir stabilizuoti elementų gamybą. Pavyzdžiui, vienas iš didžiausių Sąjungos elementų gamintojų „Bosch Solar Energy“ išlaikė veikiančius gamybos išteklius ir darbuotojus, kuriuos 2014 m. perėmė „Solar World“.
- (342) Panaikinus elementams skirtas priemones Kinijos elementų eksportas dempingo kainomis pasikartotų, o jo apimtis būtų didelė, todėl Sąjungos pramonė patirtų materialinę žalą, o pasekmės Sąjungos elementų pramonei būtų labai neigiamos. Didelės kapitalo investicijos į sudėtingą elementų gamybos įrangą taptų niekinės. Iki 1 700 aukštos kvalifikacijos darbininkų galėtų netekti darbo. Komisijai taip pat buvo pranešta apie kelių Sąjungos bendrovių ketinimą vėl imti naudoti apie 300 MW galios pajėgumą, jei priemonės bus toliau taikomos.
- (343) Sąjungos elementų gamybos pramonės nuosmukis taip pat galėtų neigiamai paveikti Sąjungos MTTP veiklai. Elementas yra esminė modulio sudėtinė dalis ir didelė dalis saulės energijos vertės grandinės MTTP pastangų skirta elementams. Panaikinus elementams skirtas priemones Europos MTTP investicijos sulėtėtų, o jau sukaupta praktinė patirtis taptų niekinė arba turėtų būti perkelta į trečiąsias šalis. Todėl kyla pavojus, kad netaikant priemonių elementams sustiprėtų Sąjungos modulių gamintojų priklausomybė nuo importuotų elementų.
- (344) Elementams skirtų priemonių panaikinimas taip pat galėtų susilpninti moduliams skirtas priemones. Tai leistų Kinijos gamintojams eksportuoti elementus nesąžiningomis kainomis ir iš jų rinkti modulius savo patronuojamosiose įmonėse ar pasitelkiant gamybos rangovus, esančius Sąjungoje. Modulių surinkimo linijas galima įrengti palyginti greitai, kaip įrodyta sparčiu modulių gamybos pajėgumo didėjimu pietryčių Azijoje (žr. 323 konstatuojamąją dalį). „ES Pro Sun“ nurodė, kad tokia padėtis buvo susiklosčiusi JAV 2012–2014 m., kai moduliams skirtų priemonių veiksmingumas nepateisino lūkesčių. Padėtis pasikeitė tik įtraukus elementus į pirminę produkto apibrėžtį.
- (345) Todėl tolesnis elementams skirtų priemonių taikymas aiškiai atitinka Sąjungos elementų gamintojų interesus ir taip pat gali būti kažkiek naudingas Sąjungos modulių gamintojams.
- (346) Atskleidus faktus „Jabil“ paprieštaravo Komisijos išvadai, kad nutraukus elementams skirtas priemones Kinijos gamintojai galėtų eksportuoti elementus nesąžiningomis kainomis ir iš jų rinkti modulius savo patronuojamosiose įmonėse ar pasitelkdami gamybos rangovus, esančius Sąjungoje. Atsakydama į „Jabil“ prieštaramą Komisija priminė nustačiusi tikimybę, kad dempingas ir žala tęsis, jei priemonės bus panaikintos. Komisija taip pat paaiškino, kad gamybos rangovų, kaip antai „Jabil“, veiklos modelis ir sąnaudų struktūra labai skiriasi nuo kitų Sąjungos pramonės atstovų. Konkrečiai kalbant, jiems reikia kur kas mažiau papildomų išteklių, nes jiems tenka mažesnė atsakomybė už jų produktų pardavimą, rinkodarą ir MTTP, kaip nurodyta 110 ir 160 konstatuojamosiose dalyse. Todėl, jei Komisija panaikintų elementams skirtas priemones dėl Sąjungos modulių gamintojų interesų, Sąjungoje veikiantiems gamybos rangovams nebūtų jokių kliūčių rinkti modulius naudojant dempingo kainomis importuotus Kinijos elementus. Iš tiesų, gamybos rangovas net neprivalo žinoti, kokia yra tikroji elemento kaina, nes paprastai pagal jo veiklos modelį jis gauna žaliavų perdirbimo mokestį, kurį jam moka kita bendrovė, taip pat tiekianti žaliavas ir prisiimanti visą atsakomybę už produkcijos pardavimą. Todėl Komisija toliau laikosi nuomonės, kad panaikinus elementams skirtas priemones modulių, kuriuos susijusios bendrovės arba gamybos rangovai galėtų rinkti Sąjungoje naudodami dempingo kainomis importuotus Kinijos elementus, kainų lygis būtų nesąžiningas.
- (347) Atskleidus faktus SPE teigė, kad iš KLR importuojamų elementų ir Sąjungoje pagamintų elementų pardavimo nesieja priežastinis ryšys; jų nuomone, Sąjungos pramonė konkuruoja su trečiosiomis šalimis. Ta pati šalis teigė, kad priemonėmis nebuvo apsaugotos elementų pramonės investicijos, ir kad elementų sektoriaus darbo jėgai negresia atleidimas iš darbo, jei priemonės nebus taikomos. Ši šalis taip pat teigė, kad elementų uždarojo naudojimo rinkos nepaveikė iš Kinijos importuojami elementai.
- (348) Komisija papildomai išnagrinėjo trečiųjų šalių elementų pardavimo poveikį, kaip nurodyta 176 konstatuojamojoje dalyje, ir pakartojo, kad trečiųjų šalių produkcijos pardavimas nebuvo žalingas. Ji taip pat išsamiau išnagrinėjo priemonių poveikį Sąjungos elementų pramonės investicijoms, kaip nurodyta 168 konstatuojamojoje dalyje, ir pakartojo, kad priemonės teigiamai paveikė investicijas. Be to, ji nustatė, kokią poveikį turėjo Kinijos importas

Sąjungos elementų uždarojo naudojimo rinkai, kaip nurodyta 105 konstatuojamojoje dalyje. Atsižvelgdama į esamą mažą Sąjungos elementų pramonės pelningumą Komisija toliau laikėsi nuomonės, kad Sąjungos elementų sektoriaus darbo jėgai grėstų pavojus netekti darbo, jei būtų leista nebetaikyti priemonių.

### 6.3. Nesusijusių elementų importuotojų interesai

- (349) Nė vienas nesusijęs elementų importuotojas, kuris būtų vykdyęs veiklą per PTL, apie save nepranešė. Elementus importuoja Sąjungos modulių gamintojai arba su Kinijos gamintojais susiję importuotojai.

### 6.4. Galutinės grandies (modulių gamintojų) pramonės interesai

- (350) Septyni Europos modulių gamintojai pranešė apie save ir paragino netaikyti priemonių elementams. Kai kurios iš šių bendrovių remia „ES Pro Sun“ poziciją, kad reikia toliau taikyti moduliams skirtas priemones. Kai kurios pradinės grandies ir galutinės grandies pramonės šakų bendrovės pateikė pastabų, kuriose prieštaraujama būtent elementams taikomoms priemonėms, tačiau dauguma šių bendrovių daugiausia dėmesio skyrė priežastims, dėl kurių turėtų būti panaikintos moduliams skirtos priemonės, ir jų panaikinimo poveikiui.
- (351) Elementams skirtas priemones panaikinti raginančios šalys atkreipė dėmesį į tai, kad beveik visi Sąjungoje pagaminti elementai skirti uždaram vertikaliai integruotų bendrovių naudojimui. Todėl vertikaliai neintegruoti modulių gamintojai, kurie pagamina daugiau nei 65 % Sąjungos modulių, priklauso nuo importuojamų elementų. Šios šalys teigė, kad beveik visiems į Sąjungą importuojamiems elementams taikomos priemonės arba sustiprinti muitinės patikrinimai, susiję su Malaizijos ir Taivano elementams nustatytomis kovos su vengimu priemonėmis<sup>(99)</sup>. Dėl to vertikaliai neintegruotiems modulių gamintojams tenka papildoma administracinė ir finansinė našta. Elementams skirtoms priemonėms prieštaraujančios šalys taip pat nurodė, kad šios priemonės nebuvo veiksmingos, nes dėl jų Sąjungoje neatsirado naujo pajėgumo. Jų nuomone, dėl priemonių taip pat padidėjo galutinio produkto, t. y. modulių kaina, ir tai neigiamai paveikė paklausą, vartotojus ir platesnio masto Sąjungos aplinkos politikos tikslus.

#### 6.4.1. Nepakankama elementų pasiūla Sąjungoje

- (352) Elementams skirtas priemones panaikinti raginančios šalys teigė, kad Sąjungos rinkoje nėra Sąjungoje pagamintų elementų. Sąjungoje veikia tik keli elementų gamintojai ir beveik visi jie patys naudoja savo pagamintus elementus ir tik labai nedidelį jų kiekį parduoda trečiosioms šalims. Šie elementai paprastai prastesnės kokybės. Atlikusi tyrimą Komisija sutiko, kad Sąjungos pramonės Sąjungos rinkoje parduodami elementai patenkinta mažiau nei 5 % vertikaliai neintegruotų Sąjungos modulių gamintojų paklausos.
- (353) Šalys taip pat teigė, kad net jei atvirojoje rinkoje būtų parduodama daugiau Sąjungos elementų, Sąjungos pajėgumo ir pagaminamų elementų vis tiek neužtektų visai Sąjungos elementų paklausai patenkinti ir juo labiau neužtektų visai modulių paklausai patenkinti. Komisija nustatė, kad per PTL Sąjungoje buvo pagaminama 1 270 MW elementų, t. y. 37 % visos Sąjungos elementų paklausos, kuri, kaip apskaičiuota, sudaro 3 409 MW. Sąjungos elementų gamybos pajėgumo užtektų apytiksliai 18 % visos Sąjungos modulių paklausos (apie 7 200 MW per PTL) patenkinti.
- (354) Kelios šalys nurodė, kad elementams skirtos priemonės naudingos tik vienai bendrovei („Solar World“), o daugumos kitų vertikaliai neintegruotų modulių gamintojų konkurencinė padėtis, palyginti su šia bendrove, tampa nepalanki. „Solar World“ per PTL pagamino daugiau nei 70 % visų Sąjungoje pagamintų elementų. „Solar World“ atvirojoje rinkoje parduoda tik tuos elementus, kurie, jos nuomone, netenkina jos aukštų standartų. Minėtos šalys nurodė, kad jos gali išigyti tik iš trečiųjų šalių importuojamų elementų. Nepanaikinus elementams skirtų priemonių jų konkurencinė padėtis, palyginti su dominuojančia elementų gamintoja Sąjungoje, liktų nepalanki.

<sup>(99)</sup> Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2016/185.

- (355) Kaip minėta, Komisija nustatė, kad Sąjungoje pagaminti elementai patenkina 35 % visos Sąjungos elementų paklausos ir šis santykis padidėjo nuo 23 % 2012 m. Tai reiškia, kad Sąjungoje pagaminti elementai gali patenkinti didelę dalį Sąjungos paklausos nepriklausomai nuo to, ar jie parduodami uždarajam naudojimui, ar ne. Komisija taip pat primena, kad vidutinės elementų gamybos sąnaudos Sąjungoje buvo didesnės nei Kinijos ir Taivano pardavimo pagal sutartis kainos (kaip tvirtino „PV Insights“). Tai reiškia, kad vertikaliai neintegruoti Sąjungos modulių gamintojai gali pirkti elementus iš trečiųjų šalių panašiomis ar net mažesnėmis kainomis. Ši išvada patvirtinama net atsižvelgus į tai, kad vertikaliai integruotų gamintojų Sąjungoje pagaminti elementai yra veiksmingesni, aukštos kokybės ir atitinkamai brangesni. Todėl dėl priemonių vertikaliai integruotų elementų ir modulių gamintojų konkurencinė padėtis netampa palankesnė nei vertikaliai neintegruotų gamintojų.
- (356) Komisija taip pat pažymi, kad vienintelis laikotarpis, kai vertikaliai neintegruotiems Sąjungos modulių gamintojams buvo sudėtinga įsigyti elementų, sutapo su išskirtiniu KLR paklausos piku 2015 m. pabaigoje ir 2016 m. pradžioje. Tuo laikotarpiu Kinijos saulės energijos paklausa padidėjo net iki 22 GW <sup>(100)</sup>. Kinijos saulės energijos įrenginių tikslas paremtas dosnėmis paramos schemomis, sukėlusiomis laikiną įrengimo pakilimą. NET didelio pačios Kinijos elementų gamybos perteklinio pajėgumo tam tikrą laiką neužteko šiam neįprastam paklausos pikui patenkinti. Kai kurie Kinijos modulių gamintojai turėjo išimties tvarka importuoti elementus iš kitų šalių, o dėl to laikinai sumažėjo pasaulinė elementų pasiūla ir padidėjo jų kainos. Tuo laikotarpiu, kai elementų trūko, t. y. nuo 2015 m. lapkričio mėn. iki 2016 m. kovo mėn., jų pardavimo pagal sutartis kainos, kaip pranešta „PV Insights“, buvo didesnės nei MIK. Todėl, net jei priemonės nebūtų taikomos, Sąjungos modulių gamintojai būtų patyrę panašią su elementų tiekimu susijusių sunkumų, nes tą palyginti trumpą laikotarpį KLR susiformavo vienkartinis elementų trūkumas.
- (357) Šis padidėjęs elementų paklausos laikotarpis taip pat iš dalies sutapo su Komisijos priemonių vengimo tyrimu dėl Kinijos elementų ir modulių siuntimo iš Malaizijos ir Taivano. Elementų ir modulių registravimas, privalomas nuo priemonių vengimo tyrimo inicijavimo, t. y. 2015 m. gegužės mėn., Sąjungos modulių gamintojams sukėlė papildomų su tiekimu susijusių sunkumų. Jų padėtis kurį laiką buvo neaiški, nes jie nežinojo, ar jų Taivano ir Malaizijos tiekėjai yra tikrieji gamintojai ir jiems bus netaikomi muitai. Galiausiai 2016 m. vasario mėn. daugiau nei 20 Malaizijos ir Taivano gamintojų, bendradarbiavusių atliekant tą tyrimą, buvo pripažinti tikraisiais gamintojais. Šis laikinas netikrumas buvo išspręstas ir tiekimas stabilizavosi.
- (358) Komisija taip pat nustatė, kad teiginys, kad elementams skirtomis priemonėmis apsaugoma tik viena bendrovė („Solar World“), nepagrįstas. Kaip nurodyta 340 konstatuojamojoje dalyje, dar penki elementų gamintojai tiesiogiai remia elementams skirtų priemonių tolesnį taikymą. Komisijos žiniomis, Sąjungoje yra daugiau nei 10 elementų gamintojų. Pagrindinė priežastis, kodėl vienas gamintojas šiuo metu pagamina daugiau nei 70 % visų Sąjungoje pagaminamų elementų, yra tai, kad daugelis kitų elementų gamintojų pasitraukė iš rinkos, negalėdami pasipriešinti nesąžiningai Kinijos produktų dempingo kainomis konkurencijai. Daugumai kitų gamintojų pasitraukus „Solar World“ 2014 m. perėmė vieną iš didžiausių Sąjungos elementų gamintojų. Šis gamintojas traukėsi iš rinkos ir jo neperėmus daugiau nei 500 aukštos kvalifikacijos darbininkų būtų netekę darbo. „Solar World“ teigė, kad, jei priemonės nebūtų taikomos, ji ne tik nebūtų galėjusi perimti kitos bendrovės ir išsaugoti jos darbo jėgą, bet jos pačios elementų gamyklos jau būtų bankrutavusios.
- (359) Todėl vertikaliai neintegruoti Sąjungos modulių surinkėjai nepatiria tiekimo trūkumo ir jų konkurencinė padėtis nėra nepalankesnė nei vertikaliai integruotų surinkėjų. Todėl tai, kad Sąjungoje gaminami elementai gali patenkinti tik palyginti nedidelę modulių paklausos dalį, nedaro neigiamo poveikio Sąjungos modulių vartotojams.

#### 6.4.2. Priemonių administracinė našta

- (360) Elementams skirtas priemonės panaikinti raginančios šalys teigė, kad vertikaliai neintegruotiems modulių gamintojams dėl priemonių kyla didelė papildoma verslo rizika, apyvartinių lėšų trūkumas ir administracinė našta. Tai susiję su sudėtingų išipareigojimo procedūrų laikymusi. Kai kurie modulių gamintojai nurodė, kad

<sup>(100)</sup> 2016 m. 3 ketvirčio „PV Market Outlook“, „Solar power – not everyone needs it right now“, BNEF, 2016 m. rugsėjo 1 d., p. 1.

padėtis pablogėjo pradėjus priemonių vengimo tyrimą dėl Taivano ir Malaizijos. Vertikaliai neintegruotų gamintojų dokumentai pradėti griežtai tikrinti, kol atliekamos prekių muitinio įforminimo procedūros, net jei jie importuoja bendrovių, kurios atleistos nuo muitų, prekes. Šie gamintojai skundėsi, kad kai kuriais atvejais dėl paprastų procedūrinių dokumentų trūkumų, pvz., tinkamoje vietoje nepadėto antspaudo ar parašo, uždelsiama kelias savaites. Visiems pagal išipareigojimą iš Kinijos importuojamiems elementams taikomi tie pati griežti muitinės patikrinimai ir apsunkinančios administracinės procedūros. Šie gamintojai teigė, kad todėl muitinės kruopščiai tikrina beveik 100 % visų į Sąjungą importuojamų elementų ir atitinkamai vėluoja siuntiniai, atsiranda papildomo administracinio darbo ir padidėja apyvartinių lėšų poreikis. Todėl jų konkurencinė padėtis tampa dar nepalankesnė ne tik palyginti su kitų pasaulio šalių gamintojais, bet ir su pirmaujančiais vertikaliai integruotais Europos modulių gamintojais.

- (361) Komisija priminė, kad papildomi veiksmai nustatyti tam, kad būtų geriau stebimos taikomos priemonės ir užkertamas kelias bet kokiam jų vengimui ir kryžminiam kompensavimui ir tokiu būdu trukdoma laikytis išipareigojimo. Kitus būdus veiksmingai apsaugoti Sąjungos pramonę ir užkirsti kelią Kinijos moduliams taikomų priemonių vengimui būtų galima išnagrinėti per tarpinę peržiūrą. Valstybių narių muitinės turi atlikti griežtesnes patikras, kad veiksmingai apsaugotų Sąjungos pramonę nuo nesąžiningomis kainomis tiekiamų produktų srauto.

#### 6.4.3. Elementams skirtų priemonių poveikis modulių kainoms ir paklausai

- (362) Kelios šalys, raginančios panaikinti elementams skirtas priemones, teigė, kad dėl jų didėja saulės energijos modulių pagrindinės sudėtinės dalies sąnaudos ir atitinkamai didėja naujų saulės energijos įrenginių kaina, todėl galiausiai sumažėja saulės energijos modulių paklausa. Kai kurios šalys nurodė, kad ne per PTL, 2016 m. antroje pusėje vidutinės pasaulinės pardavimo pagal sutartis kainos smarkiai sumažėjo ir nesiekė MIK, todėl vertikaliai neintegruoti Sąjungos modulių gamintojai patyrė papildomų sunkumų.
- (363) Komisija nustatė, kad elementų vidutinė pasaulinė pardavimo pagal sutartis kaina, kaip pranešta „PV Insights“, didžiąją priemonių galiojimo laiką buvo panaši į MIK. Todėl taikant vidutinę pasaulinę pardavimo pagal sutartis kainą kaip lyginamąjį dydį pagrindinės modulių sudėtinės dalies kaina dėl priemonių poveikio smarkiai nepadidėjo.
- (364) Komisija nustatė, kad 2016 m. antroje pusėje pasaulinės pardavimo pagal sutartis kainos smarkiai sumažėjo dėl saulės energijos sektoriaus pakilimo ir nuosmukio ciklo, aptarto 356 konstatuojamojoje dalyje. 2016 m. ketvirtą ketvirtį elementų kainos stabilizavosi ir net pradėjo vėl didėti, kaip dažnai būna per pakilimo ir nuosmukio ciklus. Vis dėlto, atsižvelgiant į saulės energijos sektoriaus sąnaudų nusistovėjimo kreivės poveikį, tikėtina, kad naujos ilgesnio laikotarpio saulės energijos elementų kainos bus mažesnės nei galiojusios prieš pastarąjį pakilimo ir nuosmukio ciklą. Kaip pažymėta 265 konstatuojamojoje dalyje, kainų indeksas, pagal kurį Komisija koregavo MIK, nevisiškai atspindi tai, kad per didžiąją 2016 m. dalį saulės energijos elementų ir modulių gamybos sąnaudos mažėjo. Būdas geriau prisitaikyti prie saulės energijos pramonės sąnaudų nusistovėjimo kreivės raidos galima išnagrinėti per tarpinę peržiūrą.
- (365) Priemonių poveikis Sąjungos saulės energijos paklausai išsamiai išnagrinėtas 5.3 skirsnyje. Komisija nustatė, kad keli kiti veiksniai paveikė modulių paklausą kur kas labiau nei priemonės. Kadangi elementai yra modulių pagrindinė sudėtinė dalis, ši išvada taip pat tinka ir elementams.
- (366) Atskleidus faktus SPE teigė, kad elementų vidutinė pasaulinė įsigijimo kaina didžiąją priemonių galiojimo laiką buvo panaši į MIK. Ši šalis pagrindė šį teiginį 2016 m. lapkričio mėn. „PV-Magazine“ straipsniu <sup>(101)</sup> ir „Energy Trend PV“ duomenimis <sup>(102)</sup>.
- (367) MIK atitiko pasaulines elementų kainas eurais nuo 2013 m. gruodžio mėn., kai buvo nustatytos priemonės, iki 2015 m. rugsėjo mėn., kai pasibaigė PTL, kaip skelbta „PVInsights“. Komisija taip pat pažymėjo, kad 2016 m. (ne

<sup>(101)</sup> „PvXchange module price index November 2016: Red light, green light“

<sup>(102)</sup> „Energy Trend PV“, elementų kainos, atnaujinta 2017 m. sausio 4 d.

nagrinėjamoju laikotarpiu) MIK laikinai atitolo nuo pasaulinių įsigijimo kainų. Cituojamas straipsnis ir pateikti duomenys susiję su saulės energijos kainų raida ne nagrinėjamoju laikotarpiu. Todėl Komisija pakartojo, kad priemonių poveikis neintegruotiems modulių gamintojams buvo labai nedidelis.

#### 6.5. Tarpinės peržiūros išvados

- (368) Komisija daro išvadą, kad nėra įtikinamų priežasčių panaikinti elementams skirtas priemones dėl Sąjungos interesų. Visų pirma ji nustatė, kad priemonės padėjo išlaikyti ir tam tikru mastu atgaivinti elementų gamybą Sąjungoje. Sąjungoje pagaminti elementai patenkina nemažą Sąjungos elementų paklausos dalį. Panaikinus elementams skirtas priemones Sąjungos elementų gamybos pramonė greičiausiai žlugtų, būtų prarastos aukštos kvalifikacijos reikalaujančios darbo vietos ir nutrūktų susijusi MTTP veikla. Komisija taip pat nusprendė, kad dėl elementams skirtų priemonių Sąjungos vertikaliai integruotų elementų ir modulių gamintojų konkurencinė padėtis netampa palankesnė nei vertikaliai neintegruotų gamintojų. Vertikaliai neintegruoti modulių gamintojai gali įsigyti pakankamai elementų iš kitų šalių (ne Kinijos) ir jų kainos nėra didesnės, nei vertikaliai integruotų gamintojų taikomos kainos vidaus naudojimui skirtiems elementams.
- (369) Be to, peržiūrėdama vertikaliai neintegruotų modulių gamintojų interesus Komisija gavo daug skundų dėl sunkios jiems tenkančios administracinės naštos, o Sąjungos gamintojai pateikė skundų dėl to, kad priemonių vengiama. Šiuos klausimus galima įtraukti į priemonių formos tarpinę peržiūrą.
- (370) Galiausiai, Komisija pažymėjo, kad per didžiąją 2016 m. dalį MIK koregavimo mechanizmas neatitiko staigios saulės energijos pramonės elementų sąnaudų nusistovėjimo kreivės. Todėl esama koregavimo sistema sutrukdė Europos modulių gamintojams pasinaudoti pasauliniu mastu padidėjusio efektyvumo privalumais, ir dėl to gali reikėti peržiūrėti ir šį klausimą. Jį galima įtraukti į kitokios formos priemonių koregavimo mechanizmo tarpinę peržiūrą.
- (371) Atskleidus faktus kelios šalys taip pat teigė, kad siūloma tarpinė peržiūra užtruktų per ilgai, kad būtų tinkamai apsaugoti neintegruotų modulių gamintojų interesai. Komisija pažymėjo, kad atskleidus faktus, būtent 2017 m. pradžioje, smarkiai sumažėjo MIK ir atitinkamai MIK ir vidutinės pasaulinės pardavimo kainos skirtumas. Be to, Komisija ketina užbaigti tarpinę peržiūrą 2017 m.

#### 7. GALUTINĖS ANTIDEMPINGO PRIEMONĖS

- (372) Atsižvelgiant į išvadas dėl dempingo ir žalos tęsimosi tikimybės, pagal pagrindinio reglamento 11 straipsnio 2 dalį antidempingo priemonės, skirtos importuojamiems KLR kilmės arba iš jos siunčiamiems fotovoltiniams moduliams iš kristalinio silicio ir jų pagrindinėms sudėtinėms dalims (t. y. elementams), nustatytos Įgyvendinimo reglamentu (ES) Nr. 1238/2013, turėtų būti taikomos toliau.
- (373) Kaip paaiškinta 5.3 skirsnyje, paaiškėjo, kad ateityje, kai bus galutinai pereita prie naujos atsinaujinančiosios energijos paramos politikos, paaiškinta savo gaminamos ir vartojamos energijos fiskalinė padėtis ir didesnėje Europos dalyje bus pasiekta saulės energijos ir iš iškastinio kuro gautos elektros energijos lygybė, priemonių poveikis paklausai gali būti didesnis. Todėl išimties tvarka priemonės turėtų būti pratęsiamos tik 18 mėnesių ir vėliau jos nustotų galioti pagal taikytinas pagrindinio reglamento taisykles. Remdamasi šiuo etapu turimais įrodymais Komisija nusprendė, kad 18 mėnesių būtų tinkamas kompromisas, padėsiantis suderinti priemonių tikėtiną neigiamą poveikį pradinės ir galutinės grandžių pramonės šakoms bei vartotojams ir naudą Sąjungos pramonei.
- (374) Atskleidus faktus „ES Pro Sun“ paprieštaravo šiems argumentams. Ši šalis teigė, kad priemonės reikėtų pratęsti penkerių metų laikotarpiui. Jos nuomone saulės energijos paklausą mažinantis reglamentavimo netikrumas artimoje ateityje neišnyks. Tik pratęsimas penkeriems metams suteiktų stabilumo, būtino tolesniam Sąjungos pramonės atsigavimui paskatinti, nes tokiu būdu būtų sudarytos geresnės investavimo sąlygos. Komisija pakartojo, kad dabar Sąjungos saulės energijos sektorius veikia intensyvaus pereinamojo laikotarpio sąlygomis,

nes pereinama nuo tradicinių paramos priemonių (supirkimo tarifų) prie konkursų, taikomų pramoninio masto saulės energijos įrenginiams, ir savo gaminamos energijos vartojimo komercinių ir, mažesniu mastu, gyvenamųjų pastatų saulės energijos sektoriuose. Komisija mano, kad jau per 18 mėnesių keliose valstybėse narėse šis perėjimas duos kiekybinių rezultatų. Visų pirma, Komisija mano, kad šiuo laikotarpiu bus surengta daug konkursų dėl saulės energijos galios ir saulės energijos bus naudojama daugiau dėl saulės energijos ir iš iškastinio kuro gautos elektros energijos mažmeninės prekybos lygybės. Todėl Komisija toliau laikėsi nuomonės, kad tikslinga pratęsti priemones tik 18 mėnesių.

- (375) Eksportuojantys Malaizijos ir Taivano gamintojai, kurie buvo atleisti nuo priemonių, kurių taikymas buvo išplėstas Įgyvendinimo reglamentu (ES) 2016/185, atleidžiami ir nuo šiuo reglamentu nustatytų priemonių.
- (376) Atsižvelgiant į padarytas išvadas nėra įtikinamų priežasčių panaikinti elementams skirtas priemones dėl Sąjungos interesų, todėl pagal pagrindinio reglamento 11 straipsnio 3 dalį pradėta dalinė tarpinė peržiūra turėtų būti nutraukta.

## 8. PRIEMONIŲ FORMA

- (377) Įsipareigojimas, kurį Komisija priėmė Įgyvendinimo sprendimu 2013/707/ES su paskutiniais pakeitimais, padarytais Įgyvendinimo reglamentu (ES) 2016/1998<sup>(103)</sup>, taikomas toliau, kol galios šiuo reglamentu nustatytos galutinės priemonės. Eksportuotojai, kuriems taikomas šis įsipareigojimas, išvardyti šio sprendimo priede.
- (378) Vis dėlto, kaip pažymėta 336 ir 337 bei 369 ir 370 konstatuojamosiose dalyse, taip pat tikslinga pradėti *ex officio* tarpinę peržiūrą dėl priemonių formos ir susijusio koregavimo mechanizmo.
- (379) Pagrindinio reglamento 15 straipsnio 1 dalimi įsteigtas komitetas nuomonės nepateikė, o paprastoji jo narių dauguma Komisijos įgyvendinimo reglamento projektui nepritarė. Komisija pateikė iš dalies pakeistą Komisijos įgyvendinimo reglamento projektą apeliaciniam komitetui.
- (380) Apeliacinis komitetas nuomonės nepateikė,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

### 1 straipsnis

1. Importuojamiems Kinijos Liaudies Respublikos kilmės arba iš Kinijos Liaudies Respublikos siunčiamiems fotovoltiniams moduliams arba plokštėms iš kristalinio silicio ir tam tikrų rūšių elementams, naudojamiems fotovoltiniuose moduluose arba plokštėse iš kristalinio silicio (elementų storis neviršija 400 mikrometrų), kurių KN kodai šiuo metu yra ex 8501 31 00, ex 8501 32 00, ex 8501 33 00, ex 8501 34 00, ex 8501 61 20, ex 8501 61 80, ex 8501 62 00, ex 8501 63 00, ex 8501 64 00 ir ex 8541 40 90 (TARIC kodai 8501 31 00 81, 8501 31 00 89, 8501 32 00 41, 8501 32 00 49, 8501 33 00 61, 8501 33 00 69, 8501 34 00 41, 8501 34 00 49, 8501 61 20 41, 8501 61 20 49, 8501 61 80 41, 8501 61 80 49, 8501 62 00 61, 8501 62 00 69, 8501 63 00 41, 8501 63 00 49, 8501 64 00 41, 8501 64 00 49, 8541 40 90 21, 8541 40 90 29, 8541 40 90 31 ir 8541 40 90 39), nustatomas galutinis antidempingo muistas, išskyrus atvejus, kai šie produktai vežami tranzitu, kaip apibrėžta GATT V straipsnyje.

Nagrinėjamojo produkto apibrėžčiai nepriskiriami šių rūšių produktai:

- iš mažiau kaip šešių elementų sudaryti nešiojami saulės įkrovikliai, kurių paskirtis tiekti elektrą prietaisams arba įkrauti elementus,

<sup>(103)</sup> 2016 m. lapkričio 15 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2016/1998, kuriuo atšaukiamas penkių eksportuojančių gamintojų įsipareigojimo priėmimas Įgyvendinimo sprendimu 2013/707/ES, kuriuo patvirtinamas pasiūlyto įsipareigojimo, susijusio su antidempingo ir antisubsidijų tyrimais dėl importuojamų Kinijos Liaudies Respublikos kilmės arba iš Kinijos Liaudies Respublikos siunčiamų fotovoltinių modulių iš kristalinio silicio ir jų pagrindinių sudėtinųjų dalių (t. y. elementų), priėmimas galutinių priemonių taikymo laikotarpiui (OL L 308, 2016 11 16, p. 8).

- fotovoltiniai produktai plona plėvele,
- fotovoltiniai produktai iš kristalinio silicio, visam laikui įmontuoti į elektros prietaisus, kurių paskirtis nėra energijos gamyba ir kurie naudoja integruoto (-ų) fotovoltinio (-ių) elemento (-ų) iš kristalinio silicio gaminamą elektrą,
- moduliai ar plokštės, kurių išėjimo įtampa neviršija 50 V nuolatinės srovės, o atiduodamoji galia neviršija 50 W, ir kurie skirti tik tiesiogiai naudoti kaip baterijų įkrovikliai tokios pačios įtampos ir galios sistemose.

2. Galutinio antidempingo muto, taikomo 1 dalyje aprašytiems produktams, kuriuos pagamino toliau išvardytos bendrovės, neto kainai Sąjungos pasienyje prieš sumokant muitą, norma yra:

| Bendrovė                                                                                                                                                                                                                         | Muito norma (%) | Papildomas TARIC kodas |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|------------------------|
| Changzhou Trina Solar Energy Co. Ltd;<br>Trina Solar (Changzhou) Science & Technology Co. Ltd<br>Changzhou Youze Technology Co. Ltd;<br>Trina Solar Energy (Shanghai) Co. Ltd;<br>Yancheng Trina Solar Energy Technology Co. Ltd | 44,7            | B791                   |
| Delsolar (Wujiang) Ltd                                                                                                                                                                                                           | 64,9            | B792                   |
| Jiangxi LDK Solar Hi-Tech Co. Ltd<br>LDK Solar Hi-Tech (Nanchang) Co. Ltd<br>LDK Solar Hi-Tech (Suzhou) Co. Ltd                                                                                                                  | 46,7            | B793                   |
| LDK Solar Hi-Tech (Hefei) Co. Ltd                                                                                                                                                                                                | 46,7            | B927                   |
| JingAo Solar Co. Ltd<br>Shanghai JA Solar Technology Co. Ltd<br>JA Solar Technology Yangzhou Co. Ltd<br>Hefei JA Solar Technology Co. Ltd<br>Shanghai JA Solar PV Technology Co. Ltd                                             | 51,5            | B794                   |
| Jinko Solar Co.Ltd<br>Jinko Solar Import and Export Co. Ltd<br>ZHEJIANG JINKO SOLAR CO. LTD<br>ZHEJIANG JINKO SOLAR TRADING CO. LTD                                                                                              | 41,2            | B845                   |
| Jinzhou Yangguang Energy Co. Ltd<br>Jinzhou Huachang Photovoltaic Technology Co. Ltd<br>Jinzhou Jinmao Photovoltaic Technology Co. Ltd<br>Jinzhou Rixin Silicon Materials Co. Ltd<br>Jinzhou Youhua Silicon Materials Co. Ltd    | 27,3            | B795                   |
| RENESOLA ZHEJIANG LTD<br>RENESOLA JIANGSU LTD                                                                                                                                                                                    | 43,1            | B921                   |

| Bendrovė                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Muito norma (%) | Papildomas TARIC kodas |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|------------------------|
| Wuxi Suntech Power Co. Ltd<br>Suntech Power Co. Ltd<br>Wuxi Sunshine Power Co. Ltd<br>Luoyang Suntech Power Co. Ltd<br>Zhenjiang Ren De New Energy Science Technology Co. Ltd<br>Zhenjiang Rietech New Energy Science Technology Co. Ltd                                                                                                                                                                                       | 41,4            | B796                   |
| Yingli Energy (China) Co. Ltd<br>Baoding Tianwei Yingli New Energy Resources Co. Ltd<br>Hainan Yingli New Energy Resources Co. Ltd<br>Hengshui Yingli New Energy Resources Co. Ltd<br>Tianjin Yingli New Energy Resources Co. Ltd<br>Lixian Yingli New Energy Resources Co. Ltd<br>Baoding Jiasheng Photovoltaic Technology Co. Ltd<br>Beijing Tianneng Yingli New Energy Resources Co. Ltd<br>Yingli Energy (Beijing) Co. Ltd | 35,5            | B797                   |
| Kitos atliekant antidempingo tyrimą bendradarbiaujančios bendrovės (išskyrus bendroves, kurioms pagal gretutinį antisubsidijų Komisijos įgyvendinimo reglamentą (ES) 2017/366 <sup>(1)</sup> taikomas muitas kitiems eksportuotojams) (I priedas)                                                                                                                                                                              | 41,3            |                        |
| Kitos atliekant antidempingo tyrimą bendradarbiaujančios bendrovės, kurioms pagal gretutinį antisubsidijų Komisijos įgyvendinimo reglamentą (ES) 2017/366 taikomas muitas kitiems eksportuotojams (II priedas)                                                                                                                                                                                                                 | 36,2            |                        |
| Visos kitos bendrovės                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | 53,4            | B999                   |

(<sup>1</sup>) 2017 m. kovo 1 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2017/366, kuriuo pagal Reglamento (ES) 2016/1037 18 straipsnio 2 dalį atlikus priemonių galiojimo termino peržiūrą importuojamiems Kinijos Liaudies Respublikos kilmės arba iš Kinijos Liaudies Respublikos siunčiamiems fotovoltiniams moduliams iš kristalinio silicio ir jų pagrindinėms sudėtinėms dalims (t. y. elementams) nustatomi galutiniai kompensaciniai muitai ir nutraukiamas dalinės tarpinės peržiūros tyrimas pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/1037 19 straipsnio 3 dalį (žr. šio Oficialiojo leidinio p. 1).

3. Jeigu nenurodyta kitaip, taikomos galiojančios muitus reglamentuojančios nuostatos.

4. Jeigu naujas eksportuojantis Kinijos Liaudies Respublikos gamintojas pateikia Komisijai pakankamai įrodymų, kad jis:

- nuo 2011 m. liepos 1 d. iki 2012 m. birželio 30 d. (pirminiu tiriamuoju laikotarpiu) neeksportavo į Sąjungą produkto, aprašyto 1 dalyje,
- nėra susijęs su jokia Kinijos Liaudies Respublikos eksportuotoju ar gamintoju, kuriam taikomos šiuo reglamentu nustatytos antidempingo priemonės,
- faktiškai nagrinėjamąjį produktą eksportavo į Sąjungą po tiriamojo laikotarpio, kurio duomenimis remtasi nustatant priemones, arba turi neatšaukiamų sutartinių įsipareigojimų eksportuoti į Sąjungą didelį jo kiekį,

Komisija gali iš dalies keisti 2 dalį, naują eksportuojantį gamintoją įtraukdama į neatrinktų bendradarbiaujančių bendrovių, kurioms taikomas ne didesnis kaip 41,3 % svertinis vidutinis muitas, sąrašą.

## 2 straipsnis

1. Importuotiems ir į laisvą apyvartą išleistiems produktams, kurių KN kodas šiuo metu yra ex 8541 40 90 (TARIC kodai 8541 40 90 21, 8541 40 90 29, 8541 40 90 31 ir 8541 40 90 39), ir kurių sąskaitas faktūras išdavusios bendrovės, kurių įsipareigojimus priėmė Komisija ir kurių pavadinimai įtraukti į Įgyvendinimo sprendimo 2013/707/ES su tolesniais pakeitimais priedą, 1 straipsniu nustatytas antidempingo muitas netaikomas, jeigu:

- a) bendrovė, įtraukta į Įgyvendinimo sprendimo 2013/707/ES su tolesniais pakeitimais priede pateikiamą sąrašą, pirmiau nurodytus produktus pati arba per susijusią bendrovę, irgi įtrauktą į Įgyvendinimo sprendimo 2013/707/ES priede pateikiamą sąrašą, gamino, vežė ir išrašė sąskaitas faktūras su ja susijusioms Sąjungos bendrovėms importuotojoms, atliekančioms prekių išleidimo į laisvą apyvartą Sąjungoje procedūras, arba pirmam nepriklausomam klientui, kuris veikia kaip importuotojas ir atlieka prekių išleidimo į laisvą apyvartą Sąjungoje procedūras, ir
- b) kartu su tokiais importuojamais produktais pateikiama įsipareigojimo sąskaita faktūra, t. y. prekybinė sąskaita faktūra, kurioje pateikiami bent šio reglamento III priede išvardyti rekvizitai ir deklaracija;
- c) kartu su tokiais importuojamais produktais pateikiamas eksporto įsipareigojimo sertifikatas, kaip nurodyta šio reglamento IV priede;
- d) deklaruotos ir muitinei pateiktos prekės tiksliai atitinka įsipareigojimo sąskaitoje faktūroje pateiktą aprašymą.

2. Skola muitinei nustatoma priimant deklaraciją dėl išleidimo į laisvą apyvartą:

- a) nustačius, kad dėl 1 dalyje aprašytų importuojamų produktų nesilaikoma vienos ar daugiau toje dalyje išvardytų sąlygų, arba
- b) jeigu Komisija atšaukia pagal Reglamento (ES) 2016/1036 8 straipsnio 9 dalį priimtą įsipareigojimą reglamentu arba sprendimu, kuriame nurodomi konkretūs sandoriai, ir susijusias įsipareigojimo sąskaitas faktūras paskelbia negaliojančiomis.

## 3 straipsnis

Bendrovės, kurių įsipareigojimus Komisija priėmė ir kurios yra išvardytos Įgyvendinimo sprendimo 2013/707/ES su tolesniais pakeitimais priede ir atitinka tam tikras jame nustatytas sąlygas, taip pat turi išduoti sandorių, kuriems taikomi antidempingo muitai, sąskaitą faktūrą. Tai prekybinė sąskaita faktūra, kurioje nurodomi bent šio reglamento V priede išvardyti rekvizitai.

## 4 straipsnis

1. Galutinis antidempingo muitas, pagal 1 straipsnio 2 dalį taikomas visoms kitoms bendrovėms, taip pat taikomas importuojamiems iš Malaizijos ir Taivano siunčiamiems fotovoltiniams moduliams iš kristalinio silicio ir jų pagrindinėms sudėtinėms dalims (t. y. elementams), kurių KN kodai šiuo metu yra ex 8501 31 00, ex 8501 32 00, ex 8501 33 00, ex 8501 34 00, ex 8501 61 20, ex 8501 61 80, ex 8501 62 00, ex 8501 63 00, ex 8501 64 00 ir ex 8541 40 90 (TARIC kodai 8501 31 00 82, 8501 31 00 83, 8501 32 00 42, 8501 32 00 43, 8501 33 00 62, 8501 33 00 63, 8501 34 00 42, 8501 34 00 43, 8501 61 20 42, 8501 61 20 43, 8501 61 80 42, 8501 61 80 43, 8501 62 00 62, 8501 62 00 63, 8501 63 00 42, 8501 63 00 43, 8501 64 00 42, 8501 64 00 43, 8541 40 90 22, 8541 40 90 23, 8541 40 90 32, 8541 40 90 33), neatsižvelgiant į tai, ar jie deklaruojami ar nedeklaruojami kaip Malaizijos ir Taivano kilmės, išskyrus atvejus, kai šie produktai pagaminti toliau išvardytų bendrovių:

| Šalis     | Bendrovė                            | Papildomas TARIC kodas |
|-----------|-------------------------------------|------------------------|
| Malaizija | AUO – SunPower Sdn. Bhd.            | C073                   |
|           | Flextronics Shah Alam Sdn. Bhd.     | C074                   |
|           | Hanwha Q CELLS Malaysia Sdn. Bhd.   | C075                   |
|           | Panasonic Energy Malaysia Sdn. Bhd. | C076                   |
|           | TS Solartech Sdn. Bhd.              | C077                   |

| Šalis    | Bendrovė                              | Papildomas TARIC kodas |
|----------|---------------------------------------|------------------------|
| Taivanas | ANJI Technology Co., Ltd              | C058                   |
|          | AU Optronics Corporation              | C059                   |
|          | Big Sun Energy Technology Inc.        | C078                   |
|          | EEPV Corp.                            | C079                   |
|          | E-TON Solar Tech. Co., Ltd            | C080                   |
|          | Gintech Energy Corporation            | C081                   |
|          | Gintung Energy Corporation            | C082                   |
|          | Inventec Energy Corporation           | C083                   |
|          | Inventec Solar Energy Corporation     | C084                   |
|          | LOF Solar Corp.                       | C085                   |
|          | Ming Hwei Energy Co., Ltd             | C086                   |
|          | Motech Industries, Inc.               | C087                   |
|          | Neo Solar Power Corporation           | C088                   |
|          | Perfect Source Technology Corp.       | C089                   |
|          | Ritek Corporation                     | C090                   |
|          | Sino-American Silicon Products Inc.   | C091                   |
|          | Solartech Energy Corp.                | C092                   |
|          | Sunengine Corporation Ltd             | C093                   |
|          | Topcell Solar International Co., Ltd  | C094                   |
|          | TSEC Corporation                      | C095                   |
|          | Win Win Precision Technology Co., Ltd | C096                   |

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytoms konkrečioms bendrovėms arba bendrovėms, kurioms Komisija suteikė leidimą pagal 2 straipsnio 2 dalį, prašymai netaikyti priemonių tenkinami tuo atveju, jei valstybių narių muitinėms pateikiama šio reglamento priede nustatytus reikalavimus atitinkanti galiojanti komercinė sąskaita faktūra, išduota gamintojo ar siuntėjo, kurioje pateikta deklaracija su data, pasirašyta sąskaitą išdavusio subjekto oficialaus atstovo, nurodant jo(s) pavardę ir pareigas. Prie fotovoltinių elementų iš kristalinio silicio turi būti pridėta tokia deklaracija: „Patvirtinu, kad (kiekis) šioje sąskaitoje faktūroje nurodytų fotovoltinių elementų iš kristalinio silicio, parduodamų eksportui į Europos Sąjungą, pagamino (bendrovės pavadinimas ir adresas) (papildomas TARIC kodas) (nagrinėjamosios šalies pavadinimas).

Patvirtinu, kad šioje sąskaitoje faktūroje pateikta informacija yra išsami ir teisinga.“ Prie fotovoltinių modulių iš kristalinio silicio turi būti pridėta tokia deklaracija: „Patvirtinu, kad (kiekis) šioje sąskaitoje faktūroje nurodytų fotovoltinių modulių iš kristalinio silicio, parduodamų eksportui į Europos Sąjungą, pagamino

- i) (atitinkamos šalies pavadinimas) pagamino (bendrovės pavadinimas ir adresas) (papildomas TARIC kodas) ARBA
- ii) trečioji šalis – subrangovas šiai bendrovei (bendrovės pavadinimas ir adresas) (papildomas TARIC kodas) (atitinkamos šalies pavadinimas)

(išbraukti vieną iš dviejų netinkančių įrašų),

naudodama fotovoltinius elementus iš kristalinio silicio (papildomas TARIC kodas [įrašomas, jei atitinkamai šaliai taikomos pirminės arba galiojančios vengimo priemonės]), kuriuos (atitinkamos šalies pavadinimas) pagamino (bendrovės pavadinimas ir adresas). Patvirtinu, kad šioje sąskaitoje faktūroje pateikta informacija yra išsami ir teisinga.“ Jei tokia sąskaita faktūra nepateikiama ir (arba) minėtoje deklaracijoje nepateikiamas vienas arba abu papildomi TARIC kodai, taikoma muito norma, nustatyta visoms kitoms bendrovėms, ir muitinės deklaracijoje reikalaujama deklaruoti papildomą TARIC kodą B999.

3. Jeigu nenurodyta kitaip, taikomos galiojančios muitus reglamentuojančios nuostatos.

#### 5 straipsnis

Antidempingo priemonių, taikomų importuojamiems Kinijos Liaudies Respublikos kilmės arba iš Kinijos Liaudies Respublikos siunčiamiems fotovoltiniams moduliams iš kristalinio silicio ir jų pagrindinėms sudėtinėms dalims (t. y. elementams), dalinė tarpinė peržiūra, pradėta pagal Reglamento (ES) 2016/1036 11 straipsnio 3 dalį <sup>(104)</sup>, nutraukiama.

#### 6 straipsnis

Šis reglamentas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*. Jis galioja 18 mėnesių.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje 2017 m. kovo 1 d.

*Komisijos vardu*

*Pirmininkas*

Jean-Claude JUNCKER

---

<sup>(104)</sup> Pranešimas apie dalinės tarpinės antidempingo ir kompensacinių priemonių, taikomų importuojamiems Kinijos Liaudies Respublikos kilmės arba iš Kinijos Liaudies Respublikos siunčiamiems fotovoltiniams moduliams iš kristalinio silicio ir jų pagrindinėms sudėtinėms dalims (t. y. elementams), peržiūros inicijavimą (OL C 405, 2015 12 5, p. 33).

## I PRIEDAS

| Bendrovės pavadinimas                                                                                                                                                                                | TARIC papildomas kodas |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------|
| Anhui Schutten Solar Energy Co. Ltd<br>Quanjiao Jingkun Trade Co. Ltd                                                                                                                                | B801                   |
| Anji DaSol Solar Energy Science & Technology Co. Ltd                                                                                                                                                 | B802                   |
| Canadian Solar Manufacturing (Changshu) Inc.<br>Canadian Solar Manufacturing (Luoyang) Inc.<br>CSI Cells Co. Ltd<br>CSI Solar Power (China) Inc.                                                     | B805                   |
| Changzhou Shangyou Lianyi Electronic Co. Ltd                                                                                                                                                         | B807                   |
| CHINALAND SOLAR ENERGY CO. LTD                                                                                                                                                                       | B808                   |
| CEEG Nanjing Renewable Energy Co. Ltd<br>CEEG (Shanghai) Solar Science Technology Co. Ltd<br>China Sunergy (Nanjing) Co. Ltd<br>China Sunergy (Shanghai) Co. Ltd<br>China Sunergy (Yangzhou) Co. Ltd | B809                   |
| Chint Solar (Zhejiang) Co. Ltd                                                                                                                                                                       | B810                   |
| ChangZhou EGing Photovoltaic Technology Co. Ltd                                                                                                                                                      | B811                   |
| ANHUI RINENG ZHONGTIAN SEMICONDUCTOR DEVELOPMENT CO. LTD.<br>CIXI CITY RIXING ELECTRONICS CO. LTD.<br>HUOSHAN KEBO ENERGY & TECHNOLOGY CO. LTD.                                                      | B812                   |
| CNPV Dongying Solar Power Co. Ltd                                                                                                                                                                    | B813                   |
| CSG PVtech Co. Ltd                                                                                                                                                                                   | B814                   |
| DCWATT POWER Co. Ltd                                                                                                                                                                                 | B815                   |
| Dongfang Electric (Yixing) MAGI Solar Power Technology Co. Ltd                                                                                                                                       | B816                   |
| EOPLLY New Energy Technology Co. Ltd<br>SHANGHAI EBEST SOLAR ENERGY TECHNOLOGY CO. LTD<br>JIANGSU EOPLLY IMPORT & EXPORT CO. LTD                                                                     | B817                   |
| Zhejiang Era Solar Technology Co., Ltd                                                                                                                                                               | B818                   |
| ET Energy Co. Ltd<br>ET Solar Industry Limited                                                                                                                                                       | B819                   |
| GD Solar Co. Ltd                                                                                                                                                                                     | B820                   |
| Guodian Jintech Solar Energy Co. Ltd                                                                                                                                                                 | B822                   |
| Hangzhou Bluesun New Material Co. Ltd                                                                                                                                                                | B824                   |

| Bendrovės pavadinimas                                                                                                                                                                                                  | TARIC papildomas kodas |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------|
| Hangzhou Zhejiang University Sunny Energy Science and Technology Co. Ltd<br>Zhejiang Jinbest Energy Science and Technology Co. Ltd                                                                                     | B825                   |
| Hanwha SolarOne Co. Ltd                                                                                                                                                                                                | B929                   |
| Hanwha SolarOne (Qidong) Co. Ltd                                                                                                                                                                                       | B826                   |
| Hengdian Group DMEGC Magnetics Co. Ltd                                                                                                                                                                                 | B827                   |
| HENGJI PV-TECH ENERGY CO. LTD.                                                                                                                                                                                         | B828                   |
| Himin Clean Energy Holdings Co. Ltd                                                                                                                                                                                    | B829                   |
| Jetion Solar (China) Co. Ltd<br>Junfeng Solar (Jiangsu) Co. Ltd<br>Jetion Solar (Jiangyin) Co. Ltd                                                                                                                     | B830                   |
| Jiangsu Green Power PV Co. Ltd                                                                                                                                                                                         | B831                   |
| Jiangsu Hosun Solar Power Co. Ltd                                                                                                                                                                                      | B832                   |
| Jiangsu Jiasheng Photovoltaic Technology Co. Ltd                                                                                                                                                                       | B833                   |
| Jiangsu Runda PV Co. Ltd                                                                                                                                                                                               | B834                   |
| Jiangsu Sainty Machinery Imp. And Exp. Corp. Ltd<br>Jiangsu Sainty Photovoltaic Systems Co. Ltd                                                                                                                        | B835                   |
| Jiangsu Seraphim Solar System Co. Ltd                                                                                                                                                                                  | B836                   |
| Changzhou Shunfeng Photovoltaic Materials Co. Ltd<br>Jiangsu Shunfeng Photovoltaic Electronic Power Co. Ltd<br>Jiangsu Shunfeng Photovoltaic Technology Co. Ltd                                                        | B837                   |
| Jiangsu Sinski PV Co. Ltd                                                                                                                                                                                              | B838                   |
| Jiangsu Sunlink PV Technology Co. Ltd                                                                                                                                                                                  | B839                   |
| Jiangsu Zhongchao Solar Technology Co. Ltd                                                                                                                                                                             | B840                   |
| Jiangxi Risun Solar Energy Co. Ltd                                                                                                                                                                                     | B841                   |
| Jiangyin Hareon Power Co. Ltd<br>Taicang Hareon Solar Co. Ltd<br>Hareon Solar Technology Co. Ltd<br>Hefei Hareon Solar Technology Co. Ltd<br>Jiangyin Xinhui Solar Energy Co. Ltd<br>Altusvia Energy (Taicang) Co, Ltd | B842                   |
| Jinggong P-D Shaoxing Solar Energy Tech Co. Ltd                                                                                                                                                                        | B844                   |
| Juli New Energy Co. Ltd                                                                                                                                                                                                | B846                   |
| Jumao Photonic (Xiamen) Co. Ltd                                                                                                                                                                                        | B847                   |

| Bendrovės pavadinimas                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | TARIC papildomas kodas |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------|
| Kinve Solar Power Co. Ltd (Maanshan)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | B849                   |
| GCL Solar Power (Suzhou) Limited<br>GCL-Poly Solar Power System Integration (Taicang) Co. Ltd<br>GCL Solar System (Suzhou) Limited<br>GCL-Poly (Suzhou) Energy Limited<br>Jiangsu GCL Silicon Material Technology Development Co. Ltd<br>Jiangsu Zhongneng Polysilicon Technology Development Co. Ltd<br>Konca Solar Cell Co. Ltd<br>Suzhou GCL Photovoltaic Technology Co. Ltd<br>GCL System Integration Technology Co., Ltd | B850                   |
| Lightway Green New Energy Co. Ltd<br>Lightway Green New Energy (Zhuozhou) Co. Ltd                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | B851                   |
| Motech (Suzhou) Renewable Energy Co. Ltd                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | B852                   |
| Nanjing Daqo New Energy Co. Ltd                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | B853                   |
| LEVO SOLAR TECHNOLOGY CO. LTD<br>NICE SUN PV CO. LTD                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | B854                   |
| Ningbo Jinshi Solar Electrical Science & Technology Co. Ltd                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | B857                   |
| Ningbo Komaes Solar Technology Co. Ltd                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | B858                   |
| Ningbo Osda Solar Co. Ltd                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | B859                   |
| Ningbo Qixin Solar Electrical Appliance Co. Ltd                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | B860                   |
| Ningbo South New Energy Technology Co. Ltd                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | B861                   |
| Ningbo Sunbe Electric Ind Co. Ltd                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | B862                   |
| Ningbo Ulica Solar Science & Technology Co. Ltd                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | B863                   |
| Perfectenergy (Shanghai) Co. Ltd                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | B864                   |
| Perlight Solar Co. Ltd                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | B865                   |
| Phono Solar Technology Co. Ltd<br>Sumec Hardware & Tools Co. Ltd                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | B866                   |
| RISEN ENERGY CO. LTD                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | B868                   |
| SHANDONG LINUO PHOTOVOLTAIC HI-TECH CO. LTD                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | B869                   |
| SHANGHAI ALEX NEW ENERGY CO. LTD<br>SHANGHAI ALEX SOLAR ENERGY Science & TECHNOLOGY CO. LTD                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | B870                   |
| BYD(Shangluo)Industrial Co. Ltd<br>Shanghai BYD Co. Ltd                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | B871                   |

| Bendrovės pavadinimas                                                                                                                                                                 | TARIC papildomas kodas |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------|
| Shanghai Chaori Solar Energy Science & Technology Co. Ltd                                                                                                                             | B872                   |
| Propsolar (Zhejiang) New Energy Technology Co. Ltd<br>Shanghai Propsolar New Energy Co. Ltd                                                                                           | B873                   |
| Lianyungang Shenzhou New Energy Co. Ltd<br>Shanghai Shenzhou New Energy Development Co. Ltd<br>SHANGHAI SOLAR ENERGY S&T CO. LTD                                                      | B875                   |
| Jiangsu ST-Solar Co. Ltd<br>Shanghai ST-Solar Co. Ltd                                                                                                                                 | B876                   |
| Shanghai Topsolar Green Energy Co. Ltd                                                                                                                                                | B877                   |
| Shenzhen Sacred Industry Co. Ltd                                                                                                                                                      | B878                   |
| Leshan Topray Cell Co. Ltd<br>Shanxi Topray Solar Co. Ltd<br>Shenzhen Topray Solar Co. Ltd                                                                                            | B880                   |
| Shanghai Sopray New Energy Co. Ltd<br>Sopray Energy Co. Ltd                                                                                                                           | B881                   |
| Ningbo Sun Earth Solar Energy Co. Ltd<br>NINGBO SUN EARTH SOLAR POWER CO. LTD<br>SUN EARTH SOLAR POWER CO. LTD                                                                        | B882                   |
| TDG Holding Co. Ltd                                                                                                                                                                   | B884                   |
| Tianwei New Energy (Chengdu) PV Module Co. Ltd<br>Tianwei New Energy Holdings Co. Ltd<br>Tianwei New Energy (Yangzhou) Co. Ltd                                                        | B885                   |
| Wenzhou Jingri Electrical and Mechanical Co. Ltd                                                                                                                                      | B886                   |
| Winsun New Energy Co. Ltd                                                                                                                                                             | B887                   |
| Wuhu Zhongfu PV Co. Ltd                                                                                                                                                               | B889                   |
| Wuxi Saijing Solar Co. Ltd                                                                                                                                                            | B890                   |
| Wuxi Solar Innova PV Co. Ltd                                                                                                                                                          | B892                   |
| China Machinery Engineering Wuxi Co. Ltd<br>Wuxi Taichang Electronic Co. Ltd<br>Wuxi Taichen Machinery & Equipment Co. Ltd                                                            | B893                   |
| Shanghai Huanghe Fengjia Photovoltaic Technology Co. Ltd<br>State-run Huanghe Machine-Building Factory Import and Export Corporation<br>Xi'an Huanghe Photovoltaic Technology Co. Ltd | B896                   |

| Bendrovės pavadinimas                                                                                                                         | TARIC papildomas kodas |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------|
| Wuxi LONGi Silicon Materials Co. Ltd<br>Xi'an LONGi Silicon Materials Corp.                                                                   | B897                   |
| LERRI Solar Technology (Zhejiang) Co. Ltd                                                                                                     | B898                   |
| Yuhuan BLD Solar Technology Co. Ltd<br>Zhejiang BLD Solar Technology Co. Ltd                                                                  | B899                   |
| Yuhuan Sinosola Science & Technology Co. Ltd                                                                                                  | B900                   |
| Yunnan Tianda Photovoltaic Co. Ltd                                                                                                            | B901                   |
| Zhangjiagang City SEG PV Co. Ltd                                                                                                              | B902                   |
| Zhejiang Global Photovoltaic Technology Co. Ltd                                                                                               | B904                   |
| Zhejiang Heda Solar Technology Co. Ltd                                                                                                        | B905                   |
| Zhejiang Jiutai New Energy Co. Ltd<br>Zhejiang Topoint Photovoltaic Co. Ltd                                                                   | B906                   |
| Zhejiang Kingdom Solar Energy Technic Co. Ltd                                                                                                 | B907                   |
| Zhejiang Koly Energy Co. Ltd                                                                                                                  | B908                   |
| Zhejiang Longbai Photovoltaic Tech Co. Ltd                                                                                                    | B909                   |
| Zhejiang Mega Solar Energy Co. Ltd<br>Zhejiang Fortune Photovoltaic Co. Ltd                                                                   | B910                   |
| Zhejiang Shuqimeng Photovoltaic Technology Co. Ltd                                                                                            | B911                   |
| Zhejiang Shinew Photoelectronic Technology Co. Ltd                                                                                            | B912                   |
| Zhejiang SOCO Technology Co. Ltd                                                                                                              | B913                   |
| Zhejiang Sunflower Light Energy Science & Technology Limited Liability Company<br>Zhejiang Yauchong Light Energy Science & Technology Co. Ltd | B914                   |
| Zhejiang Tianming Solar Technology Co. Ltd                                                                                                    | B916                   |
| Zhejiang Trunsun Solar Co. Ltd<br>Zhejiang Beyondsun PV Co. Ltd                                                                               | B917                   |
| Zhejiang Wanxiang Solar Co. Ltd<br>WANXIANG IMPORT & EXPORT CO LTD                                                                            | B918                   |
| Zhejiang Xiongtai Photovoltaic Technology Co. Ltd                                                                                             | B919                   |
| ZHEJIANG YUANZHONG SOLAR CO. LTD                                                                                                              | B920                   |
| Zhongli Talesun Solar Co. Ltd                                                                                                                 | B922                   |
| ZNSHINE PV-TECH CO. LTD                                                                                                                       | B923                   |
| Zytech Engineering Technology Co. Ltd                                                                                                         | B924                   |

## II PRIEDAS

| Bendrovės pavadinimas                                                                           | TARIC papildomas kodas |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------|
| Jiangsu Aide Solar Energy Technology Co. Ltd                                                    | B798                   |
| Alternative Energy (AE) Solar Co. Ltd                                                           | B799                   |
| Anhui Chaoqun Power Co. Ltd                                                                     | B800                   |
| Anhui Titan PV Co. Ltd                                                                          | B803                   |
| TBEA SOLAR CO. LTD<br>Xi'an SunOasis (Prime) Company Limited<br>XINJIANG SANG'O SOLAR EQUIPMENT | B804                   |
| Changzhou NESL Solartech Co. Ltd                                                                | B806                   |
| Dotec Electric Co. Ltd                                                                          | B928                   |
| Greenway Solar-Tech (Shanghai) Co. Ltd<br>Greenway Solar-Tech (Huaian) Co. Ltd.                 | B821                   |
| GS PV Holdings Group                                                                            | B823                   |
| Jiangyin Shine Science and Technology Co. Ltd                                                   | B843                   |
| King-PV Technology Co. Ltd                                                                      | B848                   |
| Ningbo Best Solar Energy Technology Co. Ltd                                                     | B855                   |
| Ningbo Huashun Solar Energy Technology Co. Ltd                                                  | B856                   |
| Qingdao Jiao Yang Lamping Co. Ltd                                                               | B867                   |
| SHANGHAI SHANGHONG ENERGY TECHNOLOGY CO. LTD                                                    | B874                   |
| Shenzhen Sungold Solar Co. Ltd                                                                  | B879                   |
| SUZHOU SHENGLONG PV-TECH CO. LTD                                                                | B883                   |
| Worldwide Energy and Manufacturing USA Co. Ltd                                                  | B888                   |
| Wuxi Shangpin Solar Energy Science and Technology Co. Ltd                                       | B891                   |
| Wuxi UT Solar Technology Co. Ltd                                                                | B894                   |
| Xiamen Sona Energy Co. Ltd                                                                      | B895                   |
| Zhejiang Fengsheng Electrical Co. Ltd                                                           | B903                   |
| Zhejiang Yutai Photovoltaic Material Co. Ltd                                                    | B930                   |
| Zhejiang Sunrupu New Energy Co. Ltd                                                             | B915                   |

## III PRIEDAS

Prekybinėje sąskaitoje faktūroje, pridedamoje bendrovei parduodant į Europos Sąjungą prekes, kurioms taikomas išsipareigojimas, nurodomi šie rekvizitai:

1. Antraštė „PREKYBINĖ SĄSKAITA FAKTŪRA, PRIDEDAMA PRIE PREKIŲ, KURIOMS TAIKOMAS ĮSIPAREIGOJIMAS“.
2. Bendrovės, kuri išduoda prekybinę sąskaitą faktūrą, pavadinimas.
3. Prekybinės sąskaitos faktūros numeris.
4. Prekybinės sąskaitos faktūros išdavimo data.
5. Papildomas TARIC kodas, pagal kurį sąskaitoje faktūroje nurodytos prekės turi būti įformintos Europos Sąjungos pasienyje.
6. Tikslus ir suprantamas prekių aprašymas ir:
  - produkto kodo numeris (PKN),
  - PKN techninės specifikacijos,
  - bendrovės produkto kodo numeris (BPKN),
  - KN kodas,
  - kiekis (išreikštas vatais).
7. Pardavimo sąlygų aprašymas, įskaitant:
  - vieneto (išreikšto vatais) kainą,
  - taikomas mokėjimo sąlygas,
  - taikomas pristatymo sąlygas,
  - bendrą nuolaidų ir lengvatų sumą.
8. Bendrovės, kuri veikia kaip importuotoja ir kuriai bendrovė tiesiogiai išduoda sąskaitą faktūrą, pavadinimas.
9. Prekybinę sąskaitą faktūrą išdavusio bendrovės darbuotojo vardas ir pavardė ir tokia jo pasirašyta deklaracija:

„Patvirtinu, kad šioje sąskaitoje faktūroje nurodytos prekės parduodamos tiesioginiam eksportui į Europos Sąjungą pagal išsipareigojimo, kurį pasiūlė [BENDROVĖS PAVADINIMAS] ir priėmė Europos įgyvendinimo sprendimu 2013/707/ES, taikymo sritį ir sąlygas. Patvirtinu, kad šioje sąskaitoje faktūroje pateikta informacija yra išsami ir teisinga.“

---

## IV PRIEDAS

**Eksporto įsipareigojimo sertifikatas**

Eksporto įsipareigojimo sertifikate, CCCME pridedamame prie kiekvienos prekybinės sąskaitos faktūros, išduodamos bendrovei parduodant į Europos Sąjungą prekes, kurioms taikomas įsipareigojimas, nurodomi šie rekvizitai:

1. Kinijos įrenginių ir elektronikos gaminių importo ir eksporto prekybos rūmų (CCCME) pavadinimas, adresas, fakso numeris ir telefono numeris.
2. Įgyvendinimo sprendimo 2013/707/ES priede nurodytos bendrovės, išduodančios prekybinę sąskaitą faktūrą, pavadinimas.
3. Prekybinės sąskaitos faktūros numeris.
4. Prekybinės sąskaitos faktūros išdavimo data.
5. Papildomas TARIC kodas, pagal kurį sąskaitoje faktūroje nurodytos prekės turi būti įformintos Europos Sąjungos pasienyje.
6. Tikslus prekių aprašymas, įskaitant:
  - 1) produkto kodo numerį (PKN);
  - 2) produkto technines specifikacijas, bendrovės produkto kodo numerį (BPKN) (jei taikoma);
  - 3) KN kodą.
7. Tikslus eksportuojamų vienetų, išreikštų vatais, kiekis.
8. Sertifikato numeris ir galiojimo pabaigos data (trys mėnesiai po išdavimo).
9. Sertifikatą išdavusių CCCME darbuotojo vardas ir pavardė ir tokia jo pasirašyta deklaracija:

„Patvirtinu, kad šis sertifikatas išduotas dėl tiesiogiai į Europos Sąjungą eksportuojamų prekių, nurodytų parduodant pateikiamoje prekybinėje sąskaitoje faktūroje, kurioms taikomas įsipareigojimas, ir kad šis sertifikatas išduotas pagal įsipareigojimo, kurį pasiūlė [bendrovės pavadinimas] ir priėmė Europos Komisija Įgyvendinimo sprendimu 2013/707/ES, taikymo sritį ir sąlygas. Patvirtinu, kad šiame sertifikate pateikta informacija yra teisinga ir nurodytas kiekis neviršija įsipareigojimo ribos.“
10. Data.
11. Parašas ir CCCME spaudas.

---

## V PRIEDAS

Prekybinėje sąskaitoje faktūroje, pridedamoje bendrovei parduodant į Europos Sąjungą prekes, kurioms taikomi antidempingo muitai, nurodomi šie rekvizitai:

1. Antraštė „PREKYBINĖ SĄSKAITA FAKTŪRA, PRIDEDAMA PRIE PREKIŲ, KURIOMS TAIKOMI ANTIDEMPINGO IR KOMPENSACINIAI MUITAI“.
  2. Bendrovės, kuri išduoda prekybinę sąskaitą faktūrą, pavadinimas.
  3. Prekybinės sąskaitos faktūros numeris.
  4. Prekybinės sąskaitos faktūros išdavimo data.
  5. Papildomas TARIC kodas, pagal kurį sąskaitoje faktūroje nurodytos prekės turi būti įformintos Europos Sąjungos pasienyje.
  6. Tikslus ir suprantamas prekių aprašymas ir:
    - produkto kodo numeris (PKN),
    - PKN techninės specifikacijos,
    - bendrovės produkto kodo numeris (BPKN),
    - KN kodas,
    - kiekis (išreikštas vatais).
  7. Pardavimo sąlygų aprašymas, įskaitant:
    - vieneto (išreikšto vatais) kainą,
    - taikomas mokėjimo sąlygas,
    - taikomas pristatymo sąlygas,
    - bendrą nuolaidų ir lengvatų sumą.
  8. Prekybinę sąskaitą faktūrą išdavusio bendrovės darbuotojo vardas, pavardė ir parašas.
-